اللهم ارزقنا شهادة في سبيلك واجعل موتنا في بلدة نبيك

ای نقش بسته نام خطت با سرشت ما  این حرف شد ز روز ازل سرنوشت ما

بیت خط در لغت مثلا

نام خط دان مراد لفظ است و اول الغدر که اکا علما بر کاغذ آورده برنامه چیز که اثار خط و خطوط
اطلاق او نور نام خدا الله در اسم الله اول خط الف در الف علم خدا نام برد مکدر مقصود
توحید باری در روز ازل بر حرف سرنوشت او مشدد و شمر رکیکه مثال الی مراد اینست
ابتدا الف باد ون مثال الور سرنوشت مالک او نه ده اطلاق اندر سر مشق معاشه
الهی معنی بیت دهک است که ای اول خدا که سک خطک ک بزم سرشتم لفظ نقش
بفله شد ر یعنی بزم حق او نور وجوده کلمه مرکز و خدا سک دن او مشدر
ازل از این ادل سک دخدا سک بزم باشتم نازدی او مشدر
دهک اوله

ای نقش بسته نام خطت با سرشت ما  این حرف شد ز روز ازل سرنوشت ما

خط در زاد زمان الی در ان نه
مبدا و نظم اوام الجمله ابد
مکلف دما مور اولد دل بیان
ابدم اول حالم اعتراف در که
الف نقش بسته باح خط با سرنوشت ما
نبی
نبا لکل ایمی ایم و ایم در اح فرده
اوریمی نقش بسته او مشدر
هم و نبا لکل ایمی ایم و ایم در اح فرده
سم خلقیم نه اسم انبای خلقیم
نبا لطیع فرمایکه سعادت و دل او لور
مصرع نبا نه هی

این حرف شد ز روز ازل سرنوشت ما  حرفه راد سوز در عرف ده ما فلان حرف زد در سرنوشت
مع مو کلام و بو اعتراف که ابتدک سمدن ا مک دکل روز ازل در سرنوشتم بو در دکل او لور

واحد
مرالمصنف

2

لابن الفارض

نقل فوادك حيث شئت من الهوى  ما الحب الا للحبيب الاول
قلبوکی نقل اندر نریه دلوسکر محبتون  محبت دکل الا حبیب اوله در

انا من اهوى ومن اهوى انا  نحن روحان حللنا بدنا
بن سودکم کسنه ام سودکم کسنه بندر  بن ایکی جانوز کم بر بدنه کوکه

حافظ فی مود

بهر نظر بتی ماجلوه می کند لیکن  کس این کرشمه نه بیند که من همی بینم
هر نظره بنم بتمن جلوه ایدر اما  کمسه بوکی شعبده کورمز که بن کورم

مغربی فی مود

کنجی که طلسم اوست عالم  ذاتی که صفات اوست آدم
بر کنج که عالم انک طلسمیدر  بر ذات کم آدم انک صفاتیدر

ساقیا کل بنی حیران ایله کل  بن غریبم عشقه مهمان ایله کل
عشق شرابنه بحور بن مست اولدم  بن خمارم بکا درمان ایله کل
بلمزم معشوق بنمی یوخسه سن  کل بنم حشکلیم آسان ایله کل
عشق معشوقه کوکلمی یغمالدی  کل بنم قوشومه جولان ایله کل
در دیاری جانه الجنه صاقلدم  اولغدر کم باکه احسان ایله کل
عاشق ایسک معشوقه ای شمسی کن  معشوقک سن بنی بنطاح ایله کل

عبدالله ابو عبدالله

علامة المتوكل لا يسئل ولا يرد ولا يحسن

اشعار ازدحال قبل تفاعيلها بالله

2 سورة طه ٢٠ قوله ما شهدنا مهلك اهله وانا لصادقون
وقوله انا لصادقون او وانا انا لصادقون فيما ذكرنا قاض
قال صاحب الكشاف وفي هذا دليل قاطع على ان الكذب قبيح عند
الكفرة ايضا الذين لا يعرفون شرع ونواهيه ولا يحظر بالهم
الا ترى انهم قصدوا قتل نبي الله ولم يرضوا لانفسهم بان
يكونوا كاذبين حتى ستروا القصد وفي جرهم حيلة
تخلصوا بها عن الكذب كشاف

سخنانه من كه
هر کجه قدر اولسه قدر کی قدر اولور شها
جمله سنکی یک نی اولیدی یوز یدی در بها

رساله بدایة الهدایة الخطابیه

مزنی جامه ونان جکه مضایکه
جکه نی جامه ونان ک شطرنج کنه

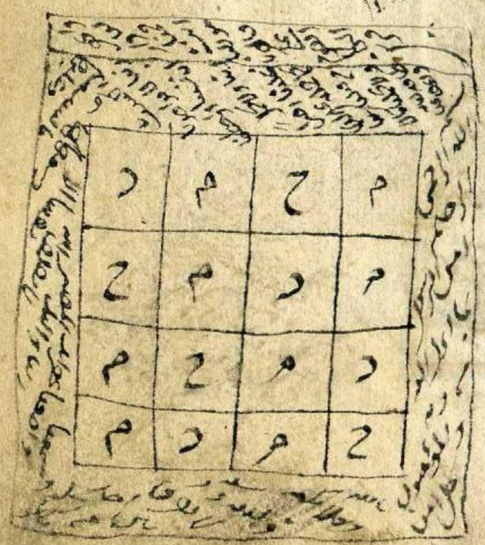

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذى انزل الكتاب ونزل احسن الحديث والهدى • على حبيبه
محمد الذى ما ينطق عن الهوى • واوحى اليه من غرايب العلوم وحقايق الاشيا
ما اوحى • كما قال وعلمك ما لم تكن تعلم وسنقرئك فلا تنسى •
صلى الله تعالى عليه قدر محبته اياه • وعدد كل ما ابدى واخفى •
من عظم شرعته الغراء واطيب الكلم وعى • واحسن القول اقتدى
فقد اهتدى • ومن يسلم وجهه الى الله وهو محسن فقد
استمسك بالعروة الوثقى • ومن نسى واستغنى ولم يسمع كلام
الرسول كان فى اذنيه وقر • بعد واعتدى • وطى السبيل
وضل المحجة البيضاء • اما بعد فلما يسر الرب المولى
ذو اللطف الجلى لهذا العبد الفقير • عبد المجيد بن ابى الليث
محرم الزيلعى • مطالعة كتب احاديث حبيبه الجميل •
بمحض لطفه الجزيل • استصفيت منها ستين حديثا
غير مدخر فضل النصح لله ولرسوله ولائمة المؤمنين • لقوله عليه السلام
الدين النصيحة لله ولرسوله وللمسلمين • واجتهدت

واجتهدت وفقنى الله تعالى على اثبات الاسانيد • لقوله عليه السلام
اذا كتبتم الحديث فاكتبوه باسناده • وليس غرضى وكفى به
شهيدا دعوى العلم والتصنيف المهذب • واعوذ بالله من
الجهل المركب • شعر كيف الوصول الى سعاد ودونها •
قنن الجبال ودونهن حتوف • والرحل جافية ومالى مركب •
والكف صفر والطريق مخوف • مع انى لمعترف على قصور باعى وقلة
اطلاعى فى خياطة ذلك اللباس • ومقر على عدم قدمى فى صعود
هذا القصر الشامخ الراسى • ومعذر بانى مصور ما كتبوا من قرطاس
الى قرطاس • ورجاء ان اكون من خيار الناس • واكبر المرتق
واعظم الكلم • قول معذر طغيان القلم • وبغيان الرقم • وانا ان اسات
فقابلوا بالاحسان وتخلقوا بخلق الله الاعظم المنان • وكيف لا تعذرونى
وانا مقدم الاعتذار • على قصورى فى هذا التجاسر بالانكسار • وقد قال
عليه السلام من اعتذر اليه اخوه بمعذرة فلم يقبلها كان عليه من الخطيئة
مثل صاحب مكس • وقال ايضا كل مؤمن اخو • وبعد اتمام التسويد
فى جنح الليل بسواد وجهى كلفنى بعض الفقراء ان اترجمه بضم
بعض ما لاح بالقلب الكليل • وبعض ما وجدت فى كتب الاخلاق
للغزالى والراغب وابى طالب المكى والقرافى • فما رددته بلعا وعسى

خائفا مرقوله عليه السلام من قطع رجاء من لم يرتجى قطع الله تعالى رجاءه
يوم القيمة فلم يلج الجنة بل ترجمته لذلك ولعم نفعه • وما
تقيدت بالتدرق المنهى عنه • ولا بد قائق عربيته ونكاته لئلا يطول •
ولان كل احد يعرف بعد اتصال الاسناد اليه عليه السلام ان ذلك الحديث
ابلغ الكلام • لانها هى رموزه بالاقلام • ولو نامقوم الف الف عام •
لصدوره عمن تلذذ بالله تعالى واوتى جوامع الكلم • وهو ينطق بالله
لا عن الهوى • وعلمه دقائق العربية ورموزها باسرها شديد القوى •
لقوله عليه السلام ان لغة اسمعيل كانت قد درست فاتانى بها جبرئيل •
وسميت الرسالة بيضاعة الواعظين جعلها الله ذريعة لى ولسائر
المسلمين • والآن نشرع الى الموعود بانه الحديث الأول
الحكمة عشرة اجزاء تسعة منها فى العزلة وواحدة فى الصمت • ابن
عدى كامل ابو هريره دن راويدر • حكم وحكمة حكم كلمه سنك مصدر
كربندر • اصلده منع معنا سنه در • حكيم افعال واقوالنى محكم
ايدبجى در • وياخود حقايق اشيايى ودقايق اكوانى بيلجى در • ومراتب
وجودى طويجيدر • بو معنايه مالك اولن مرشد كامل در • صوفى ايدر
روحى عدد اسما وجثه توحيدله نفس اوزرنه حاكم اولوب
منكراته وفحشادن نفسى منع اتمه سيدر • جمله دن بورى فجور وغيبت

وغيبة مجلسدن غزلته • وكذب ومساوى محفلندن سكوتله منع نفس
اتمكدر • سهروردى قدس سره ايدر حكمة بر نوردركه سماداً قلوبه
نازل اولور انكله حقايقى شويله اكلركه علمده شبهه وغلط قالمز وصاحبنى
اخلاق رديه دن منع ايدر • اما بو نور قونغه درت نسنه دن
خالى قلب استر تاكا ليله دائما ظهور ايده • اول ظلمة دنيايه مايل دن
ايكنجى توكلى قويب ابرته غمن چكمكدن • اوچنجى حسددن • دردنجى
رياسة سومكدن • تيسبرده وغيرين يؤتى الحكمة من يشاء آيتنده
ايدر حكمة بر ملكه در كه وسوسه والهام انكله فرق اولور • واسرار
قرآنه وحقايق اشيايه ومعرفة الله اطلاع اولمايه ايلدر • وبو مايه
ايله وجوده داعيه حق غالبه اولوب نفسانى وشيطانى خواطر مغلوب به
اولور • وافعال واقوال وافعالده صواب خطادن آيكارا اولور • وحضرت
بايزيد قدس سره ايدر عالم كتابدن اوقين دكلدر كه اوندن قده جاهل
اولور بلكه حضرت خدادن اوقيوب ثم اورثنا الكتاب سترنه • والعلماء
ورثة الانبياء رمزنه • يعنى سر وحيه وعلم لدنيه وارث اولندر • وعزلة
حقنده حضرت عليه السلام بيورر العزلة سلامة • وصمت حقنده بيورر
الصمت سيد الاخلاق ومن مزح استخف به • وقيل من قال ما لا
ينبغى يسمع ما لا يشتهى • ابو على انطاقى ايدر صلاح قلبه

افلاطون ایدر نفسکی کورسین که خلقك ذمتی ایله محزون اولمز مدحی ایله سونمز بیل که حکیم اولمش سین صح

حفظ لسانك استعانه ایلکز • علامه نوابغده ایدر ملاك
حسن التمك اثبات رطول الصمت • حکیم ایدر صمت عبادتدر
تعبسوز • زیندر حلیه سز • هیبتدر سلطنت سز • حصاردر یکجیه
احتیاجسز • استغنادر اعتذار محتاج اتمز • کرام کاتبینه
راحتدر • وعیوبه ستردر • الحدیث الثانی
کان علیه السلم احسن الناس واجود الناس واشجع الناس •
مسلم وبخاری وترمذی وابن ماجه اسنادیله راویلردر که حضرت
محبوب خدا جمله ناسك کوزلی وجومردی وبهادری ایدی • اهل
قیافت وارباب تواریخ متفقلردر که جمله کوزللکده وکوکلک حلیه
واخلاق حسانی حضرت علیه السلام دن زیاده جمع اتمش یوقدر • جامی
درس التواریخ ده هرفضائل که انبیاده ایدی • هرخصائل که اصفیاده بولنور
که بودجمله مجتمع باهم شود از فضل احمد ما کم • ترجمه جمع ایلیوب
جمیع کمالاته ولطفی رب بوذات اکمل ایچره آدین قودی مصطفی •
حتی رؤساء احبار یهود دن عبدالله بن سلام بیورمشدر که حضرت علیه السلام
امتحانه کلدکده همان وجه شریفینه کوردکم کبی • دخی کلمات سحرآثار
وکوهرنثارینی دکلدین • یقین بیلدم که بوسکل لطیف بلاشك یوزی
دکلدر • وبیهقی ابوهریره دن راویله که حضرت علیه السلام جمله



جمله ناسك صفته جهتدن احسن واجملی ایدی • واحمد اسندن تعالی ایله که
اعطی یوسف شطر الحسن • کبیرده روایه ایدرکه اونی علیه السلم کل الحسن
ولم یؤت یوسف الا شطر حسنه • یعنی حضرت جمله کوزللکی جمع اتمشدی
انکن یوسفه انجق نصفی ویرلمشدی • وبیورمشدرکه یوسف بندن آیدی
اما بن اندن شیرینم شعر قضا چوصورت یوسف چنین لطیف
رقم کرد برای صورت خوبی توامتحان قلم کرد الحدیث
الثالث من استغنی اغناه الله ومن استعف اعفه الله
ومن استکفی کفاه الله ومن سئل وله قیمة اوقیة فقد الحف •
احمد ونسائی ابوسعیددن راویلردر • برکمسه الله دن غنا استسه
الله انی غنی ایدر • یعنی برکمسه اللهك غیرسندن وحرامدن مستغنی اولسه
صافی اللهه طاتلیسه غیرت الله انی غنی ایدر • وبرکمسه نك قصد وهمتی
وعزم ونیتی نفسنی حرامدن یغمقه اولسه • الله تعالی انی حرامدن صفلیه
حرام ده طعامك وعملك وکلامك وسکنی ولباسك حرامدن نه شاملدر
وبرکمسه جمله مهماتنده کفایتی الله دن استسه الله تعالی انکجمیع مقاصدنه
کفایه ایدر • وهرکیم حرامسه حال بوکه بهاسی براوقه طعام دکر زائد
نسنه سی اولسه تحقیقا الحاح اتمدر الحاح حرامدر • یسئلون الناس
الحافا ای الحاحا • والله ورسوله اعلم

## الحديث الرابع

العدل حسن ولكن فى الامراء احسن • السخا حسن ولكن فى الاغنياء احسن • الورع حسن ولكن فى العلماء احسن • الصبر حسن ولكن فى الفقراء احسن • التوبة حسن ولكن فى الشباب احسن • الحياء حسن ولكن فى النساء احسن •

ديلمى مسند الفردوسده حضرت على دن نقل ايدر • عدلك جمله اموردە كوزلدر • لكن بكلردە دخى كوزلدر زيرا نفعى عام در • سخا كوزلدر • يعنى اعتدالله محلنه اولورسه • لكن اعتيادە دخى كوزلدر • زيرا عتيادە غالبا كفاف عيالدن زيادە سندن ويرلور • عيال حقى كتم ولمز • ورع كوزلدر • لكن علماده دخى بكركدر زيرا برهيز كار لكل بيلنه دخى انسب در • كه علمانك ورعى عوامى اصلاحه باعثدر • ايكيون ديمشلردر كه علما فاسق وفاجر اولسه لر عوام منافق وكافر اولورلر • پس علمانك صلاحى عالمه صلاح وفسادى عالمه فساددر • صبر كوزلدر • فقرادە دخى بكركدر • يعنى فقرانك بلاى فقر وجفاى جوعه ومشقة عياله وكهنه لباسه صبرى دخى بكركدر • كه قيامتده تقدم دخول جنته • ورفعة وعزته باعثدر • توبه اولدر • لكن بكلردە دخى اولدر زيرا نفسك قوتى كمالدن ايكن مخالفه اتمك زيادە مقبولدر •

مسنوى دە ايدر خدا تعالى اعمى يه نامحرمه باقمدك ديو • وكسيگه زنا اتمدك ديو ثواب ويرمز • وحيا كوزلدر • لكن نسادە دخى كوزلدر زيرا انلرك نفسى دخى غالبه در • اجر مخالفته وزجمته كوره در • وبلكه بوذكر اولان درت حديث اصول اخلاق حسنه معدد

## فصل

اولا خلق برملكه در كه انك سببى ايله افعال نفسدن سهولة وبسرله صادر اولور • فكر وروية احتياجسز پس مثلا نادره وقتله واقع اولان يا نفسه تكليف ومشقتله اولان سخا خلقى دكلدر زيرا سهولتله صدور وتجربه ايله تغير وتبديلى قابلدر • وخلقك فضيلتى وخلافنه اعتيادله تبدلى حقنده دلائل وارددر • وعقلا متفقلردركه خلاف مصاحبله اخلاق فضيلة اكر رذيلة تبديل اولور • وديدلركه خلق كاهى جبلى وطبعى اولور • امانيه خلافته ملازمتله تغيير اولوب ضدى انكر برنه كلور • العادة طبيعة خامسة بيورمشلردر • حاصلى صالح فاسقه فاسق صالحه بخيل جومرده جومرد بخيله قارشمغله وسعيله تبديل اولور • تخلقوا باخلاق الله وانما الخلق بالتخلق حديثلرى بومضمونده مصراع • ولن تستطيع الخلق حتى تخلقا • پس اكر بوملكه مسفوع كمال اولان نسنه يكن ظهوزنه سبب اولورسه سخا وجراءة كبى آدنه خلق حسن وفضيلة دير لر • تعصانه سبب اولورسه سوء خلق ورذيلة دير لر • قال عليه السلم حسن الملكة ين وسوء الملكة شوم

رواه ابن عساكر عن جابر م

اولان سخا خلقى دكلدر زيرا سهولتله صدوره اتمدى اما كيدرك تخلقله عادة وطبيعت كسب اولسه خلق اولور پس بركسه سهولتله عطا محقق اولسه وموانع اولمنجه بذل فقر اولسه انده سخا خلقى محققدر وجود كلمزسه

حضرت عليه السلام الملكة كما ترى كسندن خلقه كاه ملكه وكاه خلق تعبيراتى كاه نفسه خلق توقف ايدوب وضدونه تبديل اتمدى

وقال بعثت لاتمم مكارم الاخلاق ● وقال الخلق وعاء الدين ● وقال الخلق الحسن يذيب الخطايا كما يذيب الماء الجليد ● والخلق السوء يفسد العمل كما يفسد الخل العسل ● وقال الخلق الحسن نظام من رحمة الله ● وقال الخلق الحسن لا ينزع الامن ولد خبيثة او ولد زنية ● وقال حسن الخلق نصف الدين ● وقال ان العبد ليدرك بحسن خلقه درجة الصائم القائم ● وقال ان العبد ليبلغ بحسن خلقه عظيم درجات الآخرة وشرف المنازل وانه لضعيف العبادة وانه ليبلغ بسوء خلقه اسفل درك جهنم وانه لعابد ● وقال من ساء خلقه عذب نفسه ومن كثر همه سقم بدنه ومن لاحى الرجال ذهبت كرامته وسقطت مروته ● وقال اوحى الله تعالى الى ابرهيم انك خليلي حسن خلقك ولو مع الكفار تدخل مداخل الابرار فان كلمتي سبقت لمن حسن خلقه ان اطعمه من طيب الطعام وان اسكنه حضيرة قدسي وان ادنيه من جواري ● بو تفصيلدن مراد مز حسن خلقه ترغيب اهتمام در حقيقتده اخلاق حسنه نك اصولي اوچدر كه حكمه ● شجاعه ● عفتدر ● و انسانده بالاعتبار اوچ قسم وارد ر ● بواوچ خلق انلردن طوغار

اوكي نفس ملكيه در كه مبدأ قوة ملكه در ● ايكنجي نفس سبعيه در كه مبدأ غضب واقدام وشوق وجاه وترفعدر ● اوچنجي نفس بهيميه در كه مبدأ طلب مشتهيات ومناكحدر ● پس اكر قوة ملكيه معتدله اولورسه اندن طوغان خلقه حكمت ديرلر ● سبعيه معتدله اولورسه شجاعه ديرلر ● بهيميه معتدله اولورسه عفه ديرلر ● بواوچ كل اجتماعندن تمام عدالة طوغار ● بواوچدن اعتدال بولنمزسه رذيلتدر ● حكمتك افراطنه جربزه ديرلر رذيلتدر ● جربزه قوة عاقلهء حيل وتزويرات ومسخره وملاعبه خرجكدر ● تفريطي بلاده وبلاهتدر كه ادراك حقايق وتميز معقولات امكدن عاجز اولوب افعال حميده دن ذميمه دن فرقه قادر اولمامقدر ● شجاعتك افراطي تهوردر كي بي تمع مهالكه دوشمكدر ● خصوصا مقابله متعسر ويا متعذر اولان محلده ● تفريطي جبن در كه نقلاً وعقلاً صبر وثبات مستحسن ومقابله ممدوح كن مختشكله فرار امكدر ● عفتك افراطي فجوردر ● كه عقل وشرعدن طشره اولان محرماتله تلذذ وتنعم در ● تفريطي خمود در خاء منقوطه ايله عضد ايدر جمود در جيملة ايكيسيده مذمومًا بالكلية شهوت مباحه دن كسلمك در ● شويلكه ياسدّ ايله هلاك ابدنه

یوا و حیلہ و دوعی و اضدادی وارد در
اخلاق شن بارلان مسطور در مسہ

یا انقراض نسلہ باعث اولہ **الحدیث الخامس** اتقوا الظلم ظلمات
یوم القیمۃ • مسلم و بخاری و فضاعی ابن عمردن راویدر ظلمات
مراد شدایددر نتکیم قل من ینجیکم من ظلمات البر والبحر ایتندہ
دیدلر • یعنی ظلم قیامتدہ ظالمک شدایدیچکمسنہ باعثدر • یاخود
معنای حقیقی مراد اولہ یعنی ظلم ظالمک یوم قیامتدہ صراط
اوزہ ظلمتدن قالوب یولنہ مہتدی اولمایوب جہنمہ •
دوشمسنہ سببدر • یسعی نورهم طبقچہ مؤمنلرک اطرافلرینہ
نور قالیوب انکلہ صراطی آسان کچدکلرندہ • و یہود ظلم اولدیلر
بری یارلغنمز کہ شرکدر ان الشرک لظلم عظیم والله لا یغفر
ان یشرک به مکر توحیدله اسلامه کلہ یارلغنه • ایکنجی ارادۃ
اولورسہ یارلغنور توبہ ایلہ اکر توبہ بسورکہ هرکسکندونفسنہ ظلمیدر •
اوچنجی ترک اولنمز • کہ تولترک بربرینہ ظلمیدر برسنلہ حلال اشمیجہ
کہ اللہ جل شانہ کلور • امام غزالی ایدر • ملک کفرله طورر ظلمیله
طورمز قحبہ کہ رشوة قابیودن کرسہ قدرت وهیبت وعدل
ونصرت پنجرہ دن جیقر کیدر • ونیہ غزالی بیورر کہ مظلوم
ظالمہ بددعا ایتمسون کہ بددعا مطلقا کرکمزدر • خصوصا کہ
مظلوم ظالمی ذم ایتکله یابددعا ایتکله ظالمله برابر اولور • کاهی

کاهی بوایکیدن زیاده ایدیب قیامتده ظالم مظلومدن حق طلب ایدر
ونوابن آلورحد بنده تابتدردیر • وهرکیم ظالمدن انتقام المق
دلرسہ قولاوفعلاهیچ اکا تعرض ایتمیوب برمقدارجہ صبرایدیب
قهار منتقمه حواله ایتسون عدل حقی سیراتسون • حدیثده
ایدر خدا تعالی بیورر یامظلوم عزم وجلالم حقیچون سکایارد
ایدرم برزماندن صکره اولورسہ • ویوشیده دکلدرکہ شیئ
ضدندن منکشف اولور • پس اولا عدلی بیلملم تا ظلم بیلنه
عدلسہ غالبا میزان حقله بیلنور • وهربرماده ده وسط
وعدلی عقلله بیلمیوب بشرایسہ قاهریته • ونهب وغارته •
وغصبله مفتونیته • مأیل اولوب کبراو علما منصب ومال وعرض
واقران دردنہ دوشوب غیرت شرع مراد لری اولما مغن
نظام بوزلمق لازم کلدکجون • حکام خودکام اولمسون
وتفتیش احوال عالمدن تغافل ایتمسون • وعلما وصلحا بیلہ مشورتدن
عار ایتمسون • بلکہ خلیفۃ خدا ونایب رسول مجتبی اولوب برالنه
نص قرآن الوب • وبرالنه سیف برآن الوب دست ظلم وتغلبی قطع
ودفع ایتسون دیو میزان شرعی انزال ایدی • تابازوی شوکه
وحبکال فراستله • وشمشیر سیاستله هرظالم ومتهاکی ضبط


و دیدکہ مظلوم حق الندغی یاناخیر اولندغی
برادوغرودن خفیہ حواله ایتمیوب غارجون زمان
وساطله انتقامه یاشیلہ فندن در
فهر اولورسہ حواله ایتسون تخلف ایتمسون ظالم
دفعه اولده



اطلاق ایدیلہ عدالتہ کلمش
اصول و حجج واثقہ
حق تشنیده بوزون
افضل و اعظم خلق
ابوقدر
مسہ

و یا اهلاکله طریق حق و عدله خلقی اسلاک ایدن لر • ولکم فی القصاص
حیاة بو مضموندر • که بر ظالمی وقانلو بی قتل ایله بنجه ادم ظلم وقان
اتمز اولور • پس حیاة خلقه سبب اولور • انما جزاء الذین یحاربون
الله ورسوله ویسعون فی الارض فسادا ان یقتلوا او یصلبوا
او ینفوا من الارض ایتی ایله عملاً اهل فتوی بیورد لرکه و
تقتل الاعونة والساعی بالفساد والخناق والساحر • وقال
السید ابو شجاع ثباب قاتل الاعونة • لمثل هذا فلیعمل الحکام •
وبو عدلدن کلکم راع وکلکم مسئول عن رعیته • فالامام راع
وهو مسئول عن رعیته • والرجل راع فی اهله وهو مسئول عن رعیته •
والمراة راعیة فی بیت زوجها وهی مسئولة عن رعیتها • والخادم
راع فی مال سیده وهو مسئول عن رعیته • والرجل راع فی مال
ابیه وهو مسئول عن رعیته • فکلکم راع وکلکم مسئول عن رعیته •
حدیثی اوزره کا احمد ومسلم وبخاری • وابو داود وترمذی ابن
عمردن راویلردر • هرکس مسئولدر • پس پاشاه وحکام رعایا
وتبعه سنه عدل ایتمسه لر • اوزنا ایدرینه بلکه جانلرینه بلکه ایمانلرینه
ضرر ایدرلر • وهرکس مملوک وخدامدن واهل وعیالدن صورییلور
که کندو خدمتنکه قولنلدک طریق شریعتده وسنن موقته وعبادته وخدمة

وخدمة حقه • شوق اندکی • وخدمتکده آج یاجیلاق قودکی
وحددن زیاده خدمة تکلیف ایدیب ظلم اندکی دنیلور • حقوق کلکرکه
وعیالکه وخدامکه صوریلور • باباکزك اناکزك اغاکزك مالنه • یا
عرضنه خیانت اندکزمی دیو • ودیدلرکه هرکس شرکاورفقاسندن
ده صوریلور که شرکه ویا احقنه ظلم اندکی ویا انلره خیانت اندکی دیو
بلکه انالسمع والبصر والفؤاد کل اولئك کان عنه مسئولا طبقیجه کندو
اعضا وجوارحکه عدل اندکی • ونه خدمتجون بارد لدی ایسه انده
استعمال • وخلافندن تسکین اندکی دیو سؤال اولنور • ولتسئلن یومئذ
عن النعیم بوکه بناهدر که افضل نعم سمع وبصر وفؤاددر زیرا
سامع ذاته وغیره قدرة الله • ومعرفة الله سبب بولنور در ایمان
وقرآن نعمتی بولنرله تحصیل اولور • شکرك تعریفی محققدر فانلر
مراد لان اعضانه ایچون یارد لدیسه اکا خرجمکدر • بر عالم بر عارفه
صورمش که ظلم ندر عارف ابتدای وضع الشئی فی غیر موضعه عالم
غیسی اولدی افاقه بولدقدن ابتدای قلب حقی سوجك محلکن ظالم
ایتمسکه اکا غیری قویمیه بیت حقی خراب وناپاك اتمسم وطهر بیتی
اتش اوقدسم طویماشم الحدیث السادس سبعة
یظلهم الله فی ظله یوم لا ظل الا ظله امام عادل • وشاب نشأ فی

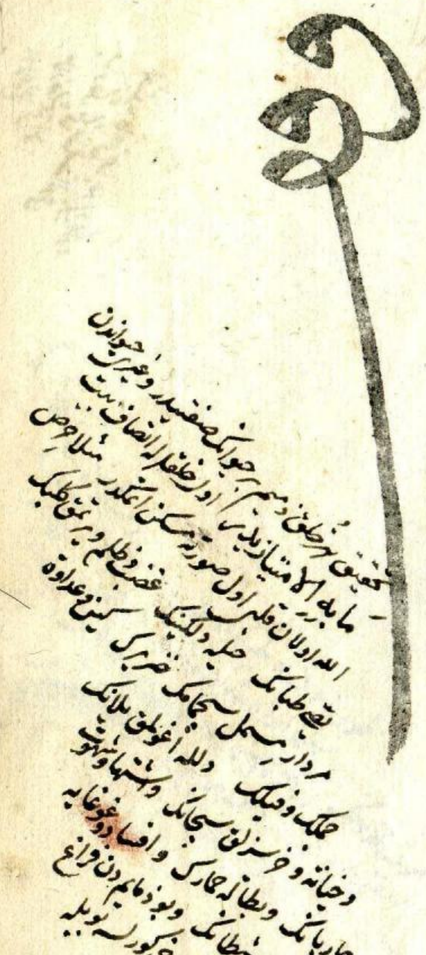

عبادة الله • ورجل قلبه معلق بالمسجد اذا خرج منه حتى يعود اليه • و
رجلان تحابا في الله فاجتمعا على ذلك وافترقا عليه • ورجل ذكر الله
خاليا ففاضت عيناه • ورجل دعته امرأة ذات منصب وجمال
فقال اني اخاف الله رب العالمين • ورجل تصدق بصدقة فاخفاها
حتى لا تعلم شماله ما تنفق يمينه • مسلم ابو هريره دن وابو سعيد دن
راويدر • ظله ضيري يا الله يا عرشه راجعدد على اي حال مراد
حضرت حقك كرامتده وحمايتيدر موقف شدتلرندن • شهاب
شرحنده ايدر امام دن مراد مطلقا والي در بيك اكر غيري
واما امامي تقديم اتدي زيرا نفعي شامل وغيره متعدي در • يعني
حماية حقده محفوظ و مأمون ومسرور اولورلر • بدي طائفه
بري امام عادلدر • بري اول بيكت كه بكتلكي عبادة حقده
ظاهر اولمه • بري اول كشيدر كه قلبي مسجده اولا شوق اولا
حقدقده قلبي آبرلمه يا بنه كري كلنجيه دك • في صلوتهم دائمون
وبحافظون اتيك تحقيقي بودر • بري شول اكي كشيدر كه
رضاء حقجون سوشه لر • سيب اجتماعلري لله محبت اولا
ومجلسدن آبرلدقده مجتمعدن ايرلمه لر • لشيخنا مدس سره

شعر
كندكم عيب اولمسون كوكلم قنكدن درمدام كيم دمشلر سود كم
قالسون كوكل يول قالمسون • بري شول كشيدر كه الله تعالاي
ماسوا سندن پاك وخالص قلبله ذكر اليه دخي كوزي ياشره
يعني يا خوفدن ياشوق ومحبتدن • بري شول كشيدر كه
برحسيبه جميله خاتون اني زنايه دعوت اتدكده بن الله دن
قورقرم ديه • يعني يا دل اليه يا قلبله همان مراد حذر وفرار در
بري شول كشيدر كه برصدقه تصدق ايدن وكزليه حتى صولي
صاغنكي بيرده وكن طوتميه • بو صدقه دن مراد زكاتدر غيريدر زيرا
زكاتك اعلاني افضلدر • ولا تعلم شماله دن مراد اخفاده مبالغه در
شويله كه زيرا كه فرضا شمالي عالم تقدير اتسه بوزبليه دعا ايدر •

## الحديث التابع طوبى لمن ترك الجهل واتى الفضل وعمل بالعدل • ابو نعيم حليه ده زيد بن اسلم دن راويدر

طوبى اطيبك تأنيثيدر • خصلة طوبى بانمه طوبى دعا ايدر
كوكلك خصله وياك ولطيف نعمة ايكيوندر كه جهلى ترك ايدن •
ومالنك عيالندن آرتندن ويره • كرك صدقه كرك هديه
طريقيله محتاجه كه سخاوتك تعريفي اعطاء ما ينبغي لمن ينبغي كما ينبغي در

دخی عد الله عمل ایدن اسخیا حقنده حضرت علیه السلام بیورر که تجافوا
عن ذنب السخی فان الله آخذ بیده کلما عثر • سخانك برقسمی
ایثار در که خدا تعالی اهل ایثاردن راضیدر • ویؤثرون
علی انفسهم ولو کان بهم خصاصة ومن یوق شح نفسه فاولئك
هم المفلحون طبقنجه دارینده فلاح ایثار له در • پس ایثار جلب
نفع دارینه ودفع ضرر متزلینه کافیدر • وبرقسمی مروتدر که بیورر
تجافوا عن ذنب ذی المروة مالم یکن حدا • وبیورر تجافوا
لذی المروة عن عثراتهم فوالذی نفسی بیده ان احدهم لیعثر
وان یده لفی ید الله تع • جهلدن یا بسیط دریا مرکب در جهل
بسیط صاحی اولدقجه بیلمز وکندوینی بیلور عثرات • احیاده
ایدر بوندن علاجی انسان وحیوان جنسده متحد ایکن بربرلرندن
فضلن ومابه الامتیازین فکر ایمکدر تا بلنجیه دك که انسانك
شرف ومزیتی علم وبیان ونطق فصیح ایله در که علمه
البیان ایله منت بوکنجدر • شویله که بوفضل بولمسه نام کالانعام
صادق اولور • مشهور در که جهلا مجالس محاوراته علما ده
عجما کبی نطق اولسه لرکرکدر • انکچون بلغا قدندن انلرك

انلرك کلماتی نعیق ونهیق کبی اصوات بهایم وطیور ملحقدر • وفصحا
جهلایه انسان دیمکی دیوار لرده اولان نقش آدمه انسان • و
یبروح الصنم دیدکلری اوت کوکنه مردم کیاه دیدکلرینه •
وافشان برلرك بی کمال وبی رایحه وبی طراوت سنبل وکل وسرو
وبلبل تصویراتدکلرینه بکزتیلر • نه حیوان بل هم اضل
در که عجما ووحوش وطیور که هرنوع وفردی بذاته کل شئ خلقه
ثم هدی خزینه سندن قسمدر اولان مادهٔ ادراکله مصالحلرنده
مهتدی • وآلات وقوالرین ماخلق له لرینه صرف ایمکدن منتهی
لردر • پس انساندن استعدادین ضایع ایدب آلات حواس
واسباب قوایی کندوکمالی وسعادتی وخیر عاقبتی ایچون قصیده
عقلیه قوللنمین احسن تقویم بضاعه سین اضاعه ایدب اختیار یله
ثم رددناه اسفل سافلین چاهنه دوشمش اولور • اولم نعمرکم
ما یتذکر فیه من تذکر وجاءکم النذیر طبقنجه انکله حق قدر عقل
ونقل ویرلمشکن • تمثیل وسطالیس ایدر اعمی وبصیر
معًا کیدرکن برچاهه دوشسه لر اعمی [illegible]
اولور شعر ولم ار فی عیوب الناس شیئا کنقص القادرین
علی الکمال اما جهل ⁂ مرکب برنسنه بیلمیوب بنه

کند نی بیلور صانمقدر • اطبای اجسام که بعضی امراض مزمنه نك
علاجندن عاجز لردر • اطبای ارواحده بو مرض مرکبك
علاجندن عاجز لرنه وجدام کبی ساریدر فرار لازمدر دیلر •
وهم کندنی صاغ صانان مرشد طبیبه تنزل ایتمز • حضرت عم
بیورمکه ان مغبر الخلق کمغبر الخلق • وحضرت عیسی علیه السلم
بیوردی اصم وابکمه علاج اندم واحیای اموات اندم لکن
احمقك علاجی بنی یورقودی • پس قورقدم بکا تابعر اتمسون
دیو قاچدم ع ز احمقان بگریز چون عیسی کریخت • امام
راغب ایدر جهل مرکب صاحبی ریاضته وسطی الله صاحبی الحلوه
مصاحب اولسه لر عیلری کندولرنه کشف اولوردی بعد
حکیم تنزل ایدب قابل علاج اولوردی الحدیث الامن
من ابتلی فصبر وظلم فغفر وظلم فاستغفر اولئك لهم
الامن وهم مهتدون • طبرانی و بیهقی شعب الایمان دن راویلردر
برکمسه بلایه مبتلا اولسه صبر ایتسه • یعنی غم ومرض وخوف
وفقر وحزن ونقص اموال ونفس ونقص ثمرات کبی
بلالره صبر ایتسه • ومظلوم اولدقده ظالمنی عفو ایتسه
دنیا واخرتده انتقام قصد ایتمسه • وکندو نفسنه اکر

استغفار نافعدر عم طلب ایتکدر اکر فاقالم نفع دیلمسه

وکندو نفسنه اکر غیره ظالم اولدقده استغفار ایتسه انلر بحون دارینده امن
وسلامت واردر • وانلر طوغری راهه قولاوزلنمکدر طریق ضلالدن
دکلدر • حضرت عمدن اکر فقر وعرضدن شکوا ایتسه لر استغفار له امر
الله یه دعا بلا یا قصور وذنوبدن دریغ کرده • وبیوردیکه هر کیم استغفاره
ملازم اولسه اکا خدا تعالی هر غمدن فرج وهر ضایقه دن خلاص ومخرج ویرب
صانمدغی یردن رزق ویره • وبیوردیکه سعادت انکیونکه انك دفترنده
واکثر استغفار بارملش اولا • کرهانی ایدر غیره ظالمك استغفاری نادم جازم
وعدم عوده عازم اولوب صاحبی ایله حلال ایتمکدر • وصافی لسانله استغفار
تمنای توبه ایتمکدر • وچونکه صبر ابتلایه کوره اولدی ابتلادخی وبلونلهم
بالحسنات والسیئات ایتدی محققلرك تعبیم اندکی اوزره تمثیله هو ایله
تکلیف طاعته ومصیبته اولان ابتلاره عام در • فمنه صبر او لله کلطف
حقه مظهر اولدقجه نلان کوراولوب منعمی اوندب محب ومتکبر ومتزقه دن
اولمیوب بلکه کسمندن زیاده اولمامقدر • بلکه مظهر نعمت اولدقجه
عدم لیاقتنه خدمتنه قصورنه باقوب ماشکرناك حق شکرك دیوب
منکسر اولمقدر • واوزعنی شکر نعمتك وعرفنی نعمك بدوامها ولاتاخذها
منی لقصوری فی شکرها دعاسنه مداوم اولمقدر • هو ایه صبر او لله کله
نفس خلاف شرع شیه یه بولدکده دفع ومنع ایتمکدر • تکلیف طاعته صبر

جمله صبر لازم در م

فاکر انجام عاقبه رسوایلغی کورمك ایسترسه اولیسه

ابن ماجه عبدالله بن سبره دن راویلردر م

بوحدیثی ابو نعیم حضرت عایشه دن احمد الدرداء دن

اولدرکه معاصیدن لذة آلان تقدیر جوع وسهر وصلوة وسکوت وسخا
یوکن یوکلدب مجاهده سوطی ایله صراط مستقیمه سوروکدر • تا
اکادل که نفس روح وملک صفتی ایله متصف اولوب طاعة غدا وله
کلفه مجاهده وزحمت جوع وسهر عشق ایله محو اولمه • مصیبته صبر
اولدرکه الایمان بالقدر یذهب الهم حدیثی اوزره اولدن مقدر
ومکتوب بولمیش دیوب • شدة ومحنة کوردکده جزع اتمیه مکدر
بلکه صبره یولوب ثواب لایق اولمقدر • وفاعل مطلق حضرتی بیلکن
بیلوب زیده وعمره عداوت وحسد ائمه مکدر

**الحدیث الناسع** طوبی لمن شغله عیبه عن عیوب الناس • واتفق
الفضل من ماله وامسک الفضل من قوله ووسعته السنة ولم یعد
الی بدعة • دیلی مسند الفردوسده اندن راویدر • کوکلک خصلته
ونقه انکچون که انی کندو عیبی ایله تقیدی غیرک عیبندن الی قوبه • ومالندن
ارتانی تقتیر واسرافدن اتفاق ایدوب وکلامندن دین ودنیاسنه کرکمز
مالا یعنی ومساوی اولانی امساک ایده هرجانبه ارسال اتمیه وحضرت
پیورر که هرکه الله وحشره ایمان کتوردیسه خیر سویلیسون یاخود
سکوت اتسون • وپیورر خلقی یوزی اوزره دوشورمز الا دیلی
واکثر معصیت اولنلر زبان رسیده زبان • وزحمت چشیده لساندر •

اگرچه نطق وبیان وذکر وتلاوت وقولا بالحق وامر ونهی وشکر و
اصلاح ونعم قلب ورد سلام کبی فضایلکون لساندن اشرف
یوقدر • اما الله بر نقطه زیاده اتسک زبانک زیانی مقرردر • که
تخریب قلبه والفاظ کفره التوا عماله واوقاف وخیمه فاسدا ولور •
کاهی بیلمز بر قلب یقه که بیت الله در • که انسان کاندر کنج در • کنج
غالبا ویرانه ده اولور سز لمدک ولی آدملر چوقدر • اذا حضرتم یعرف
حدیثی بودر • غزالی ایدر بویله قلبی یقنلر معمور اولمز لر ما دام اول قلبه
تسلیه اولمیه • انکچون عرفا سکوتی کلام بلیغه ترجیح اتدلر وحضرت
پیورر سلامتنه استین صمته ملازم اولسون • وپیورر که کاه پشیمان
هراسنمدکی سویلمک • وپیورر هرکیمک کلامی چوق اولا سقطی چوق
اولور • هرکیمک سقطی چوق اولا ذنوبی چوق اولور • هرکیمک که ذنوبی
چوق اولا جهنم اکا اولادر • وپیورر هرصباح اعضا دله سویلیر که
سن اکریلورسک بزده اکریلورز سنکله تطقد سین بزه سلامت
یوقدر • بزم حقمزده الله دن قورق • وپیورر دیکه بر یکزک ایمانی
طوغرلمز قلبی طوغرلمینجه قلبی طوغرلمز دلی طوغرلمینجه • ابن مسعود پیورر
دیکه یالسان خیر سویله غنیمت بوله سکوت ایله ندامته دوشمدین •
حکما ایدر اوج نسنه یی خرجلدکدن صکن علاج یوقدر • بری

سویلنن سوز • بری آیلن اوق • بری اشلنن مصلحت • حاصلی
هر کشینک غالبا هر سوزی یا نفس آمارہ سنے مدحه چقمز • اگر کرچکسه
کذبدن یارامز صدقدر • که حضرت حقله تکبر چکشمکدر • اکبر ذنوب در
ودیدیلر او کنمک حمقك ذکاتیدر • بلانسه کذب وریا یله نفسین صاتمقدر
صاتلمز قولدلال الندکین نفسین اوکمکله بهایه چقمز • بل که سفیه نسبتیه
اولنوب صاتلمقدن قالور یا خود انجنی قیمته صاتلور • بلکه قولی
اغاسی یا دلال اولمکه کرك • یا خود منهی اولان تصنع وتشدقدن یه
ریادر یا خود غیبة وبهتاندر • یا خلاف شرع مزاح در یا شتم در
یا خود خلقی اسنه فسادیه اقتدر • که بو صفة صاحبی شیطانکه خاص
تلمیذی ومقبول درونینی درز براکه خناس قتندن الفاء عداوة
وامانة نفس وتطلیع مرادن اولی عمل بو قدر • قال یم کفی بالمرء
ان یکون بذیا فاحشا بخیلا • وبیورمشکه دینی خلقك عرض
لرندن صاقنه الله تعالی یا منه انکجرایمن عفو ایده • یا خود
عیاذاً بالله الفاظ کفردر • پس بلندیکی اکثر کلمات تحریک نفس
وتعلیم شیطان در • بو جمله دن بری اولمزسه باری مساویدر
لغودر قلبه یورغنلق ویرر • الهی اونتدرر • بدنه ضعف ویرر • وذکر
وتلاوت ونماز لذتندن آلی قور • که قوت القلوبده مسطوردر • عاقل

عاقل اولدکه فرصتی غنیمت بیلوب جوز معدود اولان ایامی عمرده مساوی
برنه تسبیح وتهلیل ونماز ونیازایله یوزین ودفترین قارا ایتمیه
باغلر نهانی دهرالی برکون دهانکی حقی همیشه ذکرایدن کور
وارکن دیمك • ما ان ندمت علی السکوت مرة ولقد ندمت علی
الکلام مرارا • وسلفدن بعضیسی اغزلرینه طاش اورب • معارفدن
بیورمش دیللرکن • نه سویلیم که سکوتدن اولی اوله دیرایمیش
یخوض الناس فی الکلام لیوجروا وللصمت فی بعض الاحایین اوجز •
سوز عیب آچر سکوت سر پوشدر • غزالی ایدر غم ووسوسه وظلمت
جان وقسوة قلب وضیق معیشت کرکمز سوزدن اولور • وجمله فراغ
خاطر وصفای قلب ومعرفة صمتدن اولور • ودیدلرکه کلام درت
نوعدر • صافی نفعدکز استندکی قدر محللدر اوله • یا صافی ضرردر
کامرآنفا • یا مخلط درنفعی ضرینه دکز • یا نفعی ضرینه
بوقدر سفهدر وعبثدر وتضیع عمردر ومالا یعنی ومساویدر
سیئ نقصاندر ومرتبهٔ ابرار وسابقین دن کری قالمقدر • ووسعته
السنة یعنی سنة اکا واسعه وکافیه اوله • سنتی بدعته بجاوز
اندرمیه الحدیث العاشر طوبی لمن تواضع فی غیر
منقصة وذل فی نفسه فی غیر مسکنة وانفق من مال جمعه

واکلتوفی

یهوتون عاقل اولدن راویدر

ابرار ابولردر سابقین فی الخیرات اولیك المقربون در
والسابقون السابقون اولیك المقربون تأمل
الابرار سیئات المقربین در

في غير معصية • وخالط اهل الفقه والحكمة • ورحم اهل الذل والمسكنة
طوبى لمن ذل نفسه وطاب كسبه وحسنت سريرته • وكرمت
علانيته • وعزل عن الناس شره • طوبى لمن عمل بعلمه • وانفق
الفضل من ماله • وامسك الفضل من قوله • بخارى تاريخنده
طبرانى كبيرنده بيهقى مسندنده زهريدن راويلردر • خصله
طيبه شونكجوكه تواضع اندى نقصانى اولمين محلده • يعنى عزت
علم ودينه وشرف اسلامه مذلة وتقصير • وحق شرعه نقص
وخلل وتكسير ويرمه جكقدر تواضع ايدن • ياخود تواضع ايدن
قصورى بوغكن يعنى دانيكن دكلكن • بلكه اسراف دن اكن • زيرا
دناءة ده اولان صورة تواضع نفسنده ضعة در • يعنى الحقلق
در تواضع دكلدر • وبيورر ما تواضع عبد لله الا رفعه الله •
وعزة غنا يله معتزز ايكن وفقر ومسكنتى واحتياجى بوغكن • رياضته
ومجاهده وقناعة وكهنه لباس وكهنه مسكن اختيار ادب مذلة وتمكن
قبول ايدن • غناء عاريتى ودولة فانيه ايله تعزز وتكبر اغنيه • واتفاق
ايدن معصيتكز غريبه دبردكى مالدن يعنى حلال كسبدن سخا ايدن كم
فضولدن ايدر مال سرقه وغصبدن وريادن تصدق قله ثواب اولور اعتقاد
اعمكز كفردر • ياخود دبردكى مالدن معصيتكز غريبه انفاق ايدن تعز



يعنى فسقه فجوره خرجميه وفاسقيه ويرمه كه فسقه عون انمكدر •
بس فى يا جمع يه متعلق اولة • يا اتقى يه • اول بحب التحقيق اولدر •
هم قضاعى ره وانبئن عبارت جمعه من غير معصية واقع اولمدر •
تأمل • واهل فقه واصحاب حكمة قارشه • فقه كسبى له وعليه سنى
ونفسنى بيلمكدر • يعنى نفسنى ودنيوى واخروى نفع وضرنى بيلن
علمايه وحكماها لبسنه قارشه • وذلة وفقر صاحبلرنه مرحمت
ايدن حديثده بيورديكم كه امتمه رحمتى ايدن الله تعالى اكا رفق ايده •
يعنى دنياده واخرتده قولايلق ويره ودنياده واخرتده شفقه ورحمت
ايدن • وخصله طيبه ايكونكه امرحقه طاعة وانقياد وتسليم ده نفسى
ذليل اولة • تعززى وتكبرى وبطالتى وكسلى براغة • وكسبى پاك
وحلال اولة • وعلانيتى كريم اولة • كولچ يوزلى • وطتلو سوزلى
وشيرين لفالى اولا • كرم اول خلقدر كه جمله خصال خيرى جامع
وجمله مفاخرى محيط اولة • يعنى سريره سنك نورى فتركى
ظاهرنده منعكس اولوب • اول ترشتحدن ظاهرى دخى افعال
حسنه واحوال سنيه واطوار مستحسنه ايله متزين اولا • و
خلقدن شترلى اراق طوتة • وخصله طيبه ايكونكه مالدن زياده سين
ويره • وكلامدن زياده سين امساك ايده • اللهم وفقنا لرضاك



✓ وخصله طيبه ايكونكه على الله عمل ايدن صح

## الحديث الحادي عشر

طوبى للمخلصين اولئك مصابيح الدجى تنجلى بهم كل فتنة ظلماء • ابو نعيم حليه • ثوبانذن راويدر • يعنى نعمة حسنه مخلصلر بخون كه انلر ظلمتلرك چراغيدر • انلر سببى ايله احلوك بچه فتنه مظلمه لر كوكلردن بلكه عالمدن كه رجال غيب كروهى توكنيمجه كارصاحبى افلاكى بيقمز وكونش واى ويلدز دوكلز • محققين ديلركه اخلاص لغتده خالص وصافى اتمكدر • وزرابزكبى قارشوقدن پاك وفعال اتمكدر • اصطلاحده بنده اقوال وافعالنى وحركات وسكونتى جمله حقجون اتمكدر • شويله كه هيچ بر وجهله اغيارملاحظه اولمیه • يعنى مدح اكرذم اكرعطا اكرخوف خاطرى اولميه • سوسى قدس سره بيورركه اخلاص اودركه كشى كندنى مخلص كورميه والا براخلاصه دخى محتاج اولور • ابو سليمان دارانى ديدركه فحش قول مخلص اولسه قلبندن وسوسه كسلور • حاصلى انسان ايكى نسنه در صورتى وبدندر وقلب وجاندر صورتك خدمتى عبادة ظاهره در • كه حصرله بيورر • وما خلقت الجن والانس الا ليعبدون • وقلبك خدمتى نيته صادقه در وهمه علیه واخلاصدر • كه حصرله بيورر • وما امروا الا ليعبدوا الله مخلصين • پس انسانلكى عبادتنه حصر وتخصيص اتدكندن بيلندبكى عبادت ايتمين انسان اولمدى • عبادتى ده اخلاص

اذا الشمس كورت واذا النجوم انكدرت

اخلاصه حصر ندن بلندبكى مخلص اولمين اللهم قوانتى نمس اولمدى • حكم نام كتابنده ايدر اعمالكصورتلردن روحلرى اخلاصدر اخلاصسز عمل جانسوزبدندر قبول اولمز • ومخلصلرك يوزى جمال حقوك مرايدر • وقلبلرى بينحقدن بدنلرى چراغ رسولك مرايدر هركيم بولارى تسليم ومحبتله يقين اولسه اول نوردن انلره منعكس اولوب تانيرايدر • بكدى بودن بمردان خدا بهتراز صدسال بودن درتقا • رسخاننده ايدر هريولده اللهه كيدر • اما اكثر طريق مشقه وبلا استر • لكن براقوب يولواردر سالكى اللهه تيزاولشدرر اولدركه احكام احكام شرعيه دن صكره برعارفك خلوص ومحبت وتسليم ايله وخدمتله قلبنه كرسين زيرا بونلره ارادت كتورمك الله تسليم واخلاصدر بولوك قلبنه حضرت حق هرنظر اتدكده واسطه ايله سندخى منظوراولورسين وانلرن قلبى كعبه حقيقى در • فمن دخله كان آمنا • مردان خدا خدا بناستند لكن ز خدا جدا نباشند •

## الحديث الثاني عشر

طوبى لمن ملك لسانه ووسعته بيته وبكى على خطيئته طبرانى صغيرده وابو نعيم حليه • ثوبانذن راويلردر • نعمة حسنى وخصال مستحسنه ايكيوكه دلنه مالك اولمه • سفها كبى عقلى دلندن اولميه • بلكه ظرفا كبى دلى عقلنه تابع اولا •

كه اخلاص ونيت نصف بندر زيرا ويرك نصف ظاهر اولمغله عمل در نصف باطنى

مسكا بندر

نيته حسنه در واخلاصدر كه نيته حسنه سز كل دين در كه نيته سيئه ايله عمل شلار با وسعه ايله عمل كبى باطلدر هيچ بر عمل اخلاص نيته سز مقبول اولمز اما عمل سز اخلاص نيته سز اتمكدن كوره عمل ايله طاغه وخير اتمكه اخلاص له اتمكدن عمل شور قادر اولبوب اوعمل مقبولدر يعنى خير من عمل الثقلين ايكيسى برابر اسه عمل مقبولدر يعنى خير من عمل الثقلين ساعة خير من عمل سنين بكدر من عملدن عمل سنين بصر

۹ وخانه سی کندوبه واسع اولهٔ یعنی غزله اختیار ایده خانه سنده طرز لق
خلقه قارشوب ظلمات اختلاط طعام • وقساوات اختلاط کلام ایله
وسمعه وریاو بغیضه ونفاقله قلبن قارهٔ لمیه م خلقدن کسلمکدر
صفا صحبتلری عین الم • حاصل سواد الوجه اولورکاغدله جمع اولسه قلم •
ویابانه گزمیه استدوکی کندوده در مفتاح اسما وتعلیم مرشد
ایله قلبی کلدیرن اجوب اعتباراة خلقی • وقید وزینة وتطراق
فنایه ویرمکله طلسم کنزی بوزوب • وجودنده یدقدرة ایله مدفون اولان
خزینهٔ بی نقاده واصل ودارینده مرادانی حاصل اولا • قال علیه السلم
العزلة سلامة • وکاملردیدیلرکه مردودیه علامتدر آلایش
کثرتیله سرور • واحترام خلقله غرور • وناسله استیناس علامة
افلاسدر م مَن اختار العُزلة فالعزلة • وقال م افضل المهاجرین
من هاجر ما نهی الله عنه • خصوصا فی زماننا که خلقك صورت محبتنی غالبا م
بی سیرتدر • واخرتی بلدکلری ایچون انجق غرض دنیا ایچوندر • زیرا
چورك جوزکبی ایچلری یمیدر قوری قشر فالمزدر • انکچون
اولی الالبابی سومزلر • ودنیای مزینیه کبی هر روز برشوهر له
نوعروس اولورلر • مقتضای ربخه اولرسه انی ده آینده ترك ایدر
محبتلرینی ضحك دنیاکبی نی نتیجه • ومیل زنان کبی بی انجام براغورلر •

لمحرره

زال دهری بوشین عالم جمعه اراوله معنسیکن اوله هر سوزکونو
دختر اوله • وبالآخره مصاحبلرندن اغماض ایدوب مجالسن غمز
وهمز ولمز اشارة ابرو ودین ودندانله مکاید مخفیهٔ دنیاکبی
سخره بازارندن صاتوب رسوای ایدرلر • ع شوکرده مخواه
اکوچه حوردست • بچاره لربلمزلرکه ارباب قلوب واهالی بصیرت
اولارصورتنده نفسه مغلوب اولان عورتك دامان خون
آلودین سیرایدرلر وفاحشه لکندن حضرت عاصمه استعاذه
ایدرلر • مثنوی • گفت یزدان در کس مکتوم او • سَلَّهٔ
سازیم بر خرطوم او • یعنی بو نفاقچون بولارحضرده ایله
رسوای اولالرکه حاشا بونلرنده فرخ ظهور ایدن سنبله
علی الخرطوم • وعقلا قندن بویله عاقل صورتنده سفهانك
گفت وگوسی شهادت ایدرگندوننی تشهیر ایدرکه بن اوز
دینم واخرتم قیدندن فارغم • برفع اهل مساویسی ایچون
نفوس ضایعه دن اولمغی اختیار اتدم وخاتم خرده اولرسه
لا ابالی دیر • امامست وجود مستعار اولدغندن قال رحمه الله
طوعمز • کلا سیعلمون • وسعادت انکچی کنه کاهنی اغلبه
اغلماغك نفعی ایامی کچمدین • که اکصوك طوغنه طوغمق کولنه

وبکی علی خطیئته ۹

اعلمق مقرر در باری ولیکو اکثیرا امری ایله مؤتمر اولوب
اختیار مزله فاین لی جه بکا ایدن لم م کلدکلکن عالمه ایل
شادوسن کریاندك شویله دیرن کیدیجك سن شاد
وایل کریان اوله • بوحدیثده که اوچ کلام برملازم مضمونلر
یعنی خلقه قارشمیه تایابانه سوز سویلیه • وکندو درد بن اعلامقه
تنها کوشه بوله که کثرت کلام تضییع عمر و دارین ضرر در • و
خفقه دماغ • وسخافه عقلك شانندر • وموجب سقوط مهابت
ومورث غموم وقسوتدر • وبر کوی که عربجه مکارو مهذار
وتر لجه بکیشقدر اندن خطا وخلل • بلکه کفر ونفاق ونزالله
واجابه ثقل وملل چوق اولور • وخلق قتندن مذمومدر کندو
اکثار اتدکی عظه وخطبه وبلاغت ایسه ده • انجق طول ایام
قنی نوابکن اما ملره زیاده تطویل مکروهدر م اذا تم العقیل
نقص الکلام • خدا تعالی بردیسون ایکی دکلسون دیو اغزی
برقولاغی ایکی یارتدی م لا تعدحدینا ان طبعنا معوّد
بمعادات المعادات م سخن بسیار بشنواندکی کو یکی را
صد مکو • ودیدلر که بره کویه یا برجماعته سؤال اولنسه
آخر کسه جوابه عجله ایتمیه • مکر کسه جواب ویرمیه • پس

مهذار

صلهر ایکی کو ؟



پس حسن تعبیر و تنقیحله برجواب ویره که لچندن غیره تجهیل وطعن
راجعه سبب اولمیه • ومتکلم سوزین دوکمدن ارایه سوزدوشرمیه
که جهله اعترافی حالی بودر • ومدخلی اولدیغی جاعتك محاورهسنه
کرمیه خصوصا کندودن بویك بولندیغی محلده تا اظهار
فضل ایدیرم صانوب رهوای اولمیه • مکر کلام کندونك سؤال
اولندیغی محلله راست کله اولجه مناسبت وتقریب وایجاز
وسط وتهذیبله سویلیه • وجلسانك صقلدقلری سوزه استراق
سمع ایتمیه ونجوی ده ایتمه که شیطنتدر وباعث وسوسه وفتنه در •
وکبرایله کلماتك معتدل اوزره سویلیشه • وفحش وشتم وسب
ولعطیغه علیظه دن ومزاح باطلدن صاقه که اکثری عداوته وبودیته
باعثدر • حضرت بودر افضل المسلمین اسلاما من سلم المسلمون من لسانه
ویدیه • وحق کندوالندن ایسه ده زنهار مراء وجدالدن ولجاج
وعناددن صاقه • محاوره ومباحثاتده مغلوبیت اولدرسه حقه راضی
اولدرخطاسنه معترف اوله • وخصمك حق سوزینی تصدیق ایدن که
خالق وخلق قتنده ممدوحکدر باعثدر • ودقیق نکته بی فهمله ده ودر
اولمیه سویلیه • خصوصا قراءة سبعه ومسئله واحده • کثرت اختلاف
ائمه عوامدا علام ایتمیه هان مفتی به نه ایسه انی دیه تا قلب جاله دغدغه و

نعم

نعم

نعم

ووهن ووهم وشک وانکار ویرمیه لره مست دنیایه دیمك
مستان عشقك حالتن کودکك ذوق جماع اعمانك الوان تخیلدر
ع ومن منح الجهال علما اضاعه • لزین العابدین رضی الله عنه • انی لاکتم
من علمی جواهره کی لایراه ذوو جهل فیفتنا • لره لکل مقام محال
ولکل محال مجال • وبرکسه نك اوضاعنه استهزاء اکر تعظیما
اکر تشبها تقلید ایتمیه • خزانه ایدر برکسه سخره طریقی ایله واعظ
اولوب خلق جمع اولوب ضحکه ایتسه لر جمله کافر اولورلر • فصل لره
ایدر صوفیلرك حضرت رسالتدن کلن سنته ومسواکه وحلقه سین
وسایر سنتلره ثابت اولان ارکانلرین مسخره به الانلر کافر اولورلر وکبرا
ایله کلمانك فضیلت عدله سعادته تبزکه متعلق سویلیه بدفال سویلیه •
وهر حالده غیبته ونمیمه وکذب وبهتاندن ومردم آزارلقدن و
قهقهه دن صاقنه کذامیدن ایکن سقوط مروة وحشمته وفساد
وحقد وعداوته باعثدر وعذاب وبکنه وبلایه سبب درهم
بوسوزلره اغز ذکره وتلاوته ودعایه لیاقتدن قالور • ودماغ
لذة طاعتدن وحلاوة ذکر وعبادتدن بوشالور • واستدن نسنبه
یوق دیمیه • زیرا مشایخ کبار که ظلال الکوان ومرایای حقایقدر
سیر حقیقة الحقایق وشهود وجوداتمشلردر • یوق لفظی ارادن

حلقه وارکور دکل کیون م

حلقه وارکور دکل کیون م

ارادن نفی ایمکه اتفاق اتمشلردر لازم کلور نولابدی اولابدی
یا الله ویره دیه • یاخیر دیه • اما خیر یوق دیمیه که یوق دیمکدن
دخی قیمتدر • واکابرین واقرانه لطف ورفقله سویلیه اما
زیاده تملق وخضوع ایتمیه که مذلة آمیز ونفاق انکیزدر • وکلمات
اراسنده بری باقی بکا توجه ایله اکلدکی دیمیه که کندنه عجب
ودیا مخاطبه مذلة وتجهیلدر • خصوصا اقران وکبرایه
وبالحاصل فهذا زمان السکوت وملازمة البیوت وقناعة القوت
وتوکل حتی لایموت • **الحدیث الثالث عشر** قد افلح
من اخلص قلبه للایمان وجعل قلبه سلیما ولسانه
صادقا ونفسه مطمئنة وخلیقته مستقیمة واذنه مسمعة
وعینه ناظرة • احمد ابی ذر غفاریدن راویدر • دنیا
واخرتده قورقدغندن قورتلدی واستدکین بولدی
اولکه قلبینی اخلاص ایدن ایمانجون شکوك وظنون واوهام
وشبهاتدن ونفاقدن • وقلبی سلیم اولهحقد وحسد وعداوت
وبغض وکبر وریا وسوء ظن وحب دنیادن وسایر اخلاق ذمیمه دن
کما امام غزالی دیرکه قلب بوجلهدن سلامة وطهارتی مقداری
ولایة وقرب تحصیل ایدر • بالکلیه خالی اولورسه ولی مطلق اولور

یارب کلمه سعد دنیلوب سلطانم فرمان کلمز نه ایلسون
دعا ایدن مرقومه شکور یوقسه نه ایلسون
نوبه کلدن بن مقابلده اعلمسن
اقرانه وکبراه اما خوجه بنده سنه وشاکردنه
دنیه تفهیم ایچون روادر دیمیار
الحمد لله کسر زبانه قادر دیکه
عادتیدر

قیودن قورتلور ومنفعة حقیقیه قلب سلیم ایله در مال وعیال
دکل • یوم لا ینفع مال ولا بنون الا من اتی الله بقلب سلیم •
ولسانی صادق بیورمش خلاف واقع سویلیمه زیرا کذب ادیان
اربعه ده حرام در • اکر عیاذاً بالله یلان آندایرسه شیطانك
خاص تلمیذی و پسندیده مُریدی اولور • که اوّل حلف کاذبله
مطرود اولان اول ابدی • وحلف کاذب حاشا للهکی اولی
اسمن شاهد زور محلّنه قوللنمقدر • وحضرت علیه السلام بیورمشلر
کاذبه ولاتیلری خراب وخالی ابدر • وبیورمشدر صدقه ملازم اولرك
که صدقا احسانه چکر احسان جنّته چکر • کذبدن صاقینمق کرکدر •
فجوره فجور جهنّمه چکر وبرآدم کذبه معتاد اولارق دفتر حقده
کذّاب یازیلور وبلانجی لره حشر اولور • وبیورمشدر عظیم یاشندر
که برمسلمان سکا اینانه واعتماد ایدیرسن انی کذبله الدایه سن •
وما یخدعون الا انفسهم • احیاده بوحدیثی روایة ایدرکه قجین
کرخلقه علم الهام اولوب عمل ترك اولنمشدر • وخلق دللهسوزلرینه
قلبله عداوت ایدشمسه لر • وصله رحمی کسملر • بوحالده خدا
تعالی اولارك لعنت ایدر • وحق قبول آمکدن قولاقلرینی اصمّ •
ویول کورمکدن بصیرتلرینی اعمی ایدر • بوقسمه کذب حالی

دیرلر

سلیم وفرید
ایکیسی دخی
راویلردر

دیرلر نفاقله مخلوط در کذب فالی دن اقبحدر نقولون
بافواهم مالیس فی قلوبهم مضمونیدر • سؤال • بزازیده
ایدر مالك دنیا رحمتی وفاتندن صکره رؤیاده کوردیلر حالن
صوردیلر • بیوردیکه خدا تعالی اوتز سیل بنی برموقفده حبس
ایدی برمبتدع وظالم برکمسنه محتبلکله باقدك دیو • پس زائمزده
بعضا مرعوف وارکه فساده مؤدّی اولور • قاچرسك علاوتی
مورثدر • هم صحبت اولسك نفاقدر • پس بومرض هائله علاج
ایدر • جواب • شرعه شرحندن ایدر حضرت عم بیورمشکه
انا لنکشر علی وجوه قوم وان قلوبنا لتقلیهم اولتلعنهم یعنی
ضرورة وضعف وغربتا اسلام آیامنده بزبعضی قومکی یوزنه کلدرز
تحقیقا قلبمزانلره بغض وبالعن ایدرز • وبیورمشدر الله تعالی کامدارك
نسلندن امرایدی اقامة فرایضه امرایدکی کبی • وبیورمشدر هرقومکی کرمنه
اکرام ایدکی کافرایسه ده • وتفسیر مطمئنه قیله نفس مطمئنه اکادیرکه
تعللردن وتلوندن واضطرابدن وبرقرار اولمیوب هرحالده
یبلوب وهرحالده اغه قوبیه • جزئی محرّکله جالنمقدن • ودقایقی شرك
وریاوکبر وتفاقدن قورتله • وحضرت علیه السلم مطمئنه شرح مصابیح ده
ایدیب بیوردرکه لقاء حقه موقن • وعطای حقه قانع وبی حرص

مطلب

بعضی بیوجواز اضطرار واکراه وضعف وعجز
وقصوره در اما وسعت وقوته نائل اولده در
نفاقدر مذموم ومکروه در
کمال اسلامه شامل اولمه

وقضاء حقه خير اكر شر شدّه اكر نعمته راضي وبلايه صابر اولا
وخليقه سي يعني خلقي طوغري ومستقيم معوج ومذموم اولميه
وقولا في كلامي مسمعه سي يعني احسني ايله عمل ايدن كه سماعدن مقصود
قبول وعملدر قوري دكليوب اهل الائمه دكلدر ننه كيم سمع الله لمن حمده
ده دمشلدر وعني هر شيئه بقدر قدرت حقه ناظر اولوب
هر شاهده سنده فكرتي قدرت حقه حاضر اوله وغالبا قلبه نور ظلمتدن
دولتدن بكنده بر ايكي روزندن دخول ايدر قولاق غيبة وسواي
ولغو وهزل ولهويات واضحوكات دكلمكله قلبه ظلمت چوكر نسأل الله
حكمته اللهي اوندب قتسيهم طبقه الله تعالى ده اني اوندر
كوزنا محرمه باقمغله كذلك حضرت عليه السلام بيورركه بر كيمسه
لذت طاعة حق وحلاوة مناجات اسرمه كوزين نامحرم صاتسون
سفيان ثوري ايدر مجربدر الحديث الرابع عشر
قد افلح من اسلم ورزق كفافا وقنعه الله بما آتاه احمد ومسلم
وترمذي وابن ماجه ابن عمرون راويلردر فوز بولدمرادات
دارينه ونجات بولدمخاوف متزلينون مسلم اولان اسلام
وايمان بولدر بعضلر ايمان تصديقدر اسلام استسلام يعني امر
حقه انقياد وتصديقدر ددبلر پس اسلام عام اولدي اعماله دخي

بنهايت ايجاق زده اسلام ده
داخل اولدي كه تصديق ده
اتباعدن برقسم وركه آمنوا
آيتنه اتباعدر بقسم

نقل اتباع ويسلم تقوى بيورن صحيح معتمدم

كفاف قدر حاجتجه اولاندر حرو برد كميه جك كيه وضعفله
طاعتدن قالميه جق يه سي وياباندن ياتميه جق قدر مسكندر آتاه
متدالفله اعطاه معناسنه در يعني دحي الله اني قانع ايدن كفافدن
ويردكي ايله بو عبارتي ايما ايدر كه زين للناس حب الشهوات
طبقجه تصدك جيلتي حرص وهوا وجبانه اونسره قودلمدر
كندو لكندن قناعت كلمز مكرداد حق اوله لكن مقدمه سي اكثار
ذكر موت وزيارة قبور وموتى وعباده مرضى ومطالعة تواريخ
انبيا واوليا وقصص سلاطين ماضيه دركه بونلر حرص وطول املي كيدرر

الحديث الخامس عشر

كفى بالمرء علما ان يخشى الله
وكفى بالمرء جهلا ان يعجب برأيه شعب الايمان بيهقي راويدر
مسروقدن يعني كشيه علم بترالله دن قورقق وجهل بتر
نفسي ايله اعجاب اتمك كندو وعاديتي وضعيف ونيرده وار غبله
تكبر اتمك ابو نعيم حلية ابن عمرودن روايه ايدركه ان
يعجب برأيه مفهوم بردر علم اصلندن صفة الله در انعكاس پرتو
خرشيد كبي اوج اعلادن حضيض ادنايه نزول اتمش برنوردر و
انزلنا من السماء ماء طهورا تحقيقي بودر پس بو معنيه نظر اولدقجه

٢ بنفسه

كه قلوب مظهر اخلاق مذمومه اولور
وارواح مبتلا اوصاف رذيله
افاتله حياة بولور بيتلم
ارواحي مبتلا اوصاف رذيله
بولدقجه

علما اللهك نابی وخلیفه سیدلر • وعالمو کودرکوزی وکونشی درلر
وسر علوملك معدنی • وجواهر معارفك مجمعی • ودررحقایقك صندوقی
وامین وخزینه دارلریدر • ایکیون خدا تعالی بونلری کندویه ادائش
وجیبنه وارث اندی • وقولرینه داعی وراعی • ومابین ده ایلچی
ووسیله وساعی اندی • وانبغوا الیه الوسیله بیوردی • وبولاری
ولایتنه چراغ اندی که خلق حیرتده ظلمتده قالمیه لروطریق مستقیمدن آزمیه لر
بولار خداطرفنه وجنته بدیجی • وبواعث نکبة وعذابدن منع
ایدیجی لردر • ایکیون حدیثده بیوردی علمای سوء اللهی ورسولنك
سوء سومین سومز که حضرت حقه سوء خلفاسی ده سوء • و
مشهوردرکه بولارك خصمی باشه مز که لحوم العلماء مسمومة من شتمها مرض
ومن اکلها مات بیوردی • وکیدی که علم سوزانسان نامی کذبدر
زیراحیواندن فرقی علمدر • ایکیون علم القرآن خلق الانسان • وزرنه تقدم
اندی مقتضی تأخر ایکن • علم قرآنسوزانسانلك بولنمزدیکه ایماءدر
وحدیث قدسی ده کنت کنزاً مخفیاً فاحببت ان اعرف دیدکدن صکره
تخلق الخلق لاعرف بیوردی غی ده بومضموندر • که خلقدن مراد بوراده
لاعرف قربنه سیله قابل علم اولندرکه انساندر • تأمل • وبوحدیث

حدیث نمرقیدر

کنت کنزاً مخفیاً الحدیث

وبوحدیث شریف بعینه انما یخشی الله من عباده العلماء مضمونیدر
انما حصری مفیددر • ومیزان اوزره دلیلورکه العلماء من اهل
الخشیة وکل من کان من اهل الخشیة فهو من اهل الجنة ینتج
العلماء من اهل الجنة • کورلزمی که جزاوهم عندربهم جنات
عدن بیوردقدن صکره ذلك لمن خشی ربه بیوردی • یعنی جنة ربنلدن
قورقیجوندر قورقی ایسه لوازم عرفاندن در • انا اعلمکم بالله
واخشاکم بونی کوستردی • ومشاهده درکه برقریه اغاسنك کندوسر
لرینه اطلاعنی وعقابه وقهر قدرتنی بلسه لر بکی قورقرلر بیله لر
قورقمزلر • رهرده ایدیکه علوم رسمیه دن سکسن صندوق کتاب
اوقمین عرفاقائدن جاهلدر • علماء سوء حقنده احادیث چوقدر •
ان اشد الناس عذاباً یوم القیمة عالم لم ینفعه الله بعلمه حدیثی بسدر •
وکفی بالمرء خبثه جهل بترکه کندوزایله معجب اولمه کمسه ایله طانشق
اتمیه وجمله افعاله واقوالنك واحوالنه ومکاسبنك صحه وفسادین
وحل وحرمتن وانجام حالی میزان قرآنله طارتمیه • بیلدکی
بترکن بیلورزده صورمیه بونیرکن بلنلرده دخی عداوت ایدر
قلبنده طلما بعضها فوق بعض اولوب قسوة قلبنك موتنك
علامتیدر • حضرت علیه السلام مخزن کنوز علوم • ومعدن رموز

قل انما انا بشر مثلكم وقل رب زدني علما وشاورهم في الامر خطابلري

نه رمزدر • عجبا اسباب مشهوره يه بديدر ١ علم ٢ عبادت ٣ نسب

٤ جمال ٥ مال ٦ قوي بدن وشدة بطش ٧ منصب وحشم • بوجمله نك

يوقدر ايجادي بشر ضعيف البدن كلمكين بيلن بكبر ايدن مز •

بيلمز الله عظمة وتكبر جك ممكن دكل طرد وقهر ورده مستحقلردر •

وجهل مركبه جاهللردركه محالي ممكن عد ايدرلر • مقدار لونه لايقي

واغز لونه دوشنه بيلمزلر الحديث السادس عشر

كفى بالمرء في دينه ان يكثر خطاؤه ويقل حلمه وقلة حقيقته

جيفة بالليل بطال بالنهار كسول هلوع منوع وقوع

ابو نعيم حليه ده حكم بن عميره دن راويدر • يعني كثيره ضرر يتر

دينلن كه خطاسي چوق اولة • يعني امره بدن صواب اولاني

قويوب خلافن اشليه • قولا وفعلا خطا ومنكر ومنهي ومحرم

ومكروه اولان اشلرار تكاب ايدن • وحلمي اكسيك اولة غضبي حلمنه

غالب اولا وحقيقتي آز اولا يعني دوشلغده ثباتي آز اولا

وبرقرار وپايدار اولميه • ومست كبي قودغك محلدن بولنميه

هرجايي اولة وجودي يوقسسي هربادله ايرغنه ايات واحاديث

واخلاق انبيا وسير اصفيا باصقوسي اولميه • اخوته

اخوة دين ونان ونمك وقرابة حقوقني كوزتميه نان كوراولة احسان

بيلميه • كيجه جيفه ومردار اولة زيرا كنني اوبدقدر روح روان

وروح سيراني ديدكلري كه ارونك بوكي شكلنده بربياض

جسم لطيفدر خانة بدنك شنلكي وصاحبي درقويوب سيرنه

كتدكدن اينجي روح طبيعي حيواني فالور كه تصرف وكمالاتي يوقدر

قوري تنفسدر • انكله بدن متت كبي جيفه در بورمز ايما حضرت

عليه السلام النوم اخو الموت بيورمشدر • پاخود زياده طوق پاتوب

سرقين سيتي كبي مملو اولغن جيفه دنيلور • عارف ومجرد بلر

بيلور كه كوندزمرتاض وكيجه قائم اولملرك ادبدن ريحي وناپاكي

قوقمز زيرا بدن كثرة اكلدن بطنة محبت وروحانيه محل قالميوب

نفسه شيطان قرين اولوب باطني بدن اتدكلر بوندر بومضمونه

حضرت بيورديران الشيطان يجري من بني آدم مجرى الدم الاضيقوا

مجاريه بالجوع والعطش • البته آج قرنه عشق ومحبته وهيبت حق

ونور ذكر الله كيرر پس شيطان اكلنه مز • وكيجه بوضياء عبادته جاي قالمز

قناعت اتميوب كوتلة بطالة ضايع ايدن طاعة الله ده قصي

كسلان اولة الحسبتم انما خلقناكم عبثا ايتدكلري رمزطوميوب

سرمایۀ عمرنازینی هیچه صانه اما هوای نفس چت وشجیع
اولہ • بلکل کہ کسل نہ مرتبہ مذموم وضرر شومدرکہ اصل
استعاذہ شیطاندن ایکن حضرت عم کسلدن استعاذہ ایدب
اعوذبك من العجز والكسل بیورر • وحضرت عم انکچون عمرشریفلرن
جزوی ساعۃ بطال لقلہ کچوردی اکل لری ناقہ ونوم وکلمات لری
ضرورۃ ایدی لباسگرده قدر دفع ضرر وبرد ایدی دکومان چکرلر
پابوش پامر لردی • حکما ایدر متعطل وکسلان اولنلر انسانیتدن
بلکہ حیوانیتدن خارج لردر جنس جماد ونباتہ ملحقلردر •
بزرجمهر ایدر هرکہ کسلان اولہ سعادت دارین دن ال یوسون
ومتسلی اولسون ارد شیر ایدر شهد جهد عسل کسلدن اولادر واعلادر •
قیل راحتی فی جراحۃ راحتی • وبطالہ هیئات انسانیۃ ابطالہ
ایدر یعنی بوقلب وحواس وجوارح کہ هربری برخدمتی محلوقدر
انی ضایع وباطل ایتمکدر ماخلقناهما الا بالحق بیورركن • ونه
ایچون کلدکین طویوب محروم کلوب محروم کتمکدر بویله وجود
دن عدم یکدر کہ عدمه سؤال وحساب غوغاسی اولمز • بومعنایه
حضرت بیورركہ زیرك وعاقل نفسین حساب ایدب موتدن

موندن صکره ایچون عمل ایدندر • عاجز واحمق اولدرکہ نفسنی
هواسنه اویدروب الله دن تمنی ایدر • یعنی درد سز عشقسز وحرارتسز
درونسز اسنه یی کوکلی کوکلسز رحمه وجنه استیه م
ترجوا النجاة ولم تسلك مسالكها ان السفينة لا تجری علی الیبس •
هلوع حضرتلرینك بیان تعبیرایدب بیورركہ ان الانسان
خلق هلوعا واذا مسه الخیر منوعا واذا مسه الشر جزوعا • یعنی
هلوع اولدرکہ النه مال کیرسه بخیل اولور زکات وصدقه ویرمز
وبلا والمه طوشسه صبر وتسلیم ورضایه یاپشمز بلکہ یاآخن
نستبله شکوکایدر • یاخود جزع وفزعله حکم حقه اعتراض للهیه دیمکدر
بوتقدیرجه حدیثده هلوع لفظی تجزیدویاغری سمت اولور
وقوع اولا ایشی کوچی تقسی غوغاسی اولہ وشهوتی ارزی واولا

## الحدیث السابع عشر کفوا عن اهل

لا اله الا الله لا تکفروهم بذنب فمن کفر اهل لا اله الا الله فهو
الی الکفر اقرب • طبرانی ابن عمردن روایۃ ایدر • کف یکیف
ردّ پرتو بابندن در متعدیدن لازم ده کلور متعدی اولدقده
مفعولی مقدر در کفوا السنتکم یعنی دلوکزی منع ایدکدیمکدر
آما لازم اولنجه یغلنك دیمکدر • معنی دلوکزی یغلك یاخود یغلنلر

لا اله الا الله اهلندن اندی کناهله اکفار اتمك که هرکیم لا
اله الا الله اهلنی اکفار ایدن اول کشی کفره اقرب اولور • افعل لفظ
یازیادهٔ مطلقه بحوندن اولهٔ که مشهوردر • یاخود تفضیل اوله فهو
ضمیری تضمن طریقی ایله اکفاره راجع اولوب افعل نك مضاف الیهی
مقدر اولمغله فهو اقرب الخصال المذمومة الی الکفر زیرا کافری مسلمان
ایدن توحید مسلمانی کافر ایدرده نك مسلمانه بعیددر • اکر
سماع ورقص دیرسك فیها قصة فی شرحها طول محصلی بو که
مختلف فیه براسکی غوغادر • مالکیه وشافعیه وحنبلیه کتبلرنده
حرمتنه قطعا ذهاب یوقدر • بلکه جوازه دلیل چوقدر • جمله دن
فرح الاسماع کتابی وبوارق الالماع کتابی یازدکه صحابه وتابعین دن
چوق کمسه سماع ورقص ایتمشدر • وحنفیه دن روزبهان مصری
وجمال الدین افسرائی کبی پنجه جامع العلمین سلطانلر جوازه تصنیفلر یازمشلر
شویلکه منصفه قناعت ویرر • وسهروردی که مشایخ محدثین دن در مفتی
فی العلمین حضرة علیه السلام کوحضرت علی نك وقوم حبشه نك رقصنی
عوارفنده تصریح ایتمشدر • عارفه بو معنی کافیدر بوطائفه فقرایی
اکفار متجوزین اولان ائمه نك برقاچنی اکفار جزا ایتمشلر • ومنصفه
فقرایدرم که علمدرینه رواج ویرب صوم وصلوة ومجاهده وسهرو

علما اقتدیلر می؟

وریاضة وسکوت وذکر وتوزیع اوقاتله مقید اولمکزدم ایدیکه
عجبا کمی مدح ایدرلر اولا • ولاتقی که دهن کوهر نثار اولمندن مذموم اولمی
مدح یا ایدی کلمهٔ مذمتنه ظهور ایدر • اوحی الله تعالی الی داود اذا رایت
لی طالبا فکن له خادما طبقجه مجاهده وصلاحه دخی جه تحریك
ایتسه لر باری سماعکز کناهده رجوع چالنوب کفار اولسون
دیه لر انسب دکلمدی • اغنانا الله بجودهم وشرفنا بدوام وجودهم
وبو کدا موحدینی اکفار ایدن لردن برنسبی ایله اتنا کلمات دیدم
حسن ظن ایماندن ایدکی معلوم حضرتدر • حضرت موسی وخضر علیهما السلم
قصه سندن حضرة موسی نك انکاری تورپه ورضاء حقه مطابقی ایدی
بیوردی که مطابقیدی • بجاره ادم حضرت خضرك ظاهرا منکره
اولان اوضاعی رضاء حقه مطابقی ایدی مخالفی بیوردیکه مطابقیدی
فقرایدم اکر حضرت موسی نك انکاری رضایه موافق اولایدی ستر
لدنه وصوله مانع اولمیایدی بوحالدن انصاف ایدب قبول بیوردیلر •
فقرایدم معلوم اولدیکی طریق ملامی کبی ظاهر شرعه مخالف کورینور
برستر دقیق وارایمش که انی کلیم الله اولان دخی طوبمزایمش سماع
ورقص خود مطلقا حرام دکل بلکه اختلافیدر • بوستر لدنیدن خضرة
رسالتدن تورپله تحمل امتنده اولمستعربیدر • وبو لتجه تجارده

ودنیا سودا سندہ وفسق وکبایرلہ اولنلرده می اولمق مناسبدر
یاترک وتجریدلہ قانع واموال خلقہ غیر طامع اشراح وضحا وتہجد و
ذکرلہ ظاهر وباطنلری مصبوغ صبغۂ توحید اولنلرده می اولمق کرک
حکایت کنی یاتدہ شہید آیام سلوکنده حضرت
شیخ مرزه عمو مزالشیخ شمس الدین السیواسی قدس سره کل قلب قاسی
حضرتلرینک خدمتلرنده مبایع ایدم اما سماع ورقصه کمال انکارلہ
منکر واهلی قتلنده عدو ومنکر ایدی برکیجه خلوتده کورردم مکر
حضرت رسالت علیه السلام روضۂ مطهرسی غربنده حایطه دیمش
حضرت کندولری بالذات معلوم اولان نبیل تقصل ایتدی اوتورمش
کورمکده ایدم که یارسول نصله سن رؤوف ورحیم ایکن بنجه سالدر
جوع وعطش وسهره ضعیف اولان درد منلرکدن کرلنمک انصافمی
تبسم ایدرلر اما آلرنده بردوه وار که قصد نظاره طور سماع
ایدر فقیره ای تیر عنت راه اول عشاق نشانه شعر
لطیف صدایله تغنی ایدرم اوحالده فکر ایدم سماع عشاق حضرتلرک
رضای یوغه جملک جبلی اولدن کیدر دونه کوردی کمدی بس
حالته عظمی ایله اویاندم برقچ ماه وجه شریفلرینک صفاسی خیالی عقلمی
متغیر قیلدی حتی جهال حال اولنلرد قتی دانشمندیدی

که خیالینکده اوقوم کافرلر مدعاسنه وکستاخلقه دلیل ایدرم

لطف

وبعضی رسایلده ایدرکه برکافر رقص وسماع ایدرکن قبول ایدرلر
ایدی رک ایمانه کلمه علما حنفیه ایمانی قبول ایدرلر وبعضی مذهبلر
بس اصلی سلمانک صوجی نه وبعضی مذهبلر
وبیارکه رجوم ومغفوره ابوالسعود افندینک فتواسنده
تکفیر بیورولمغی نوریه وظهیریه وخلاصه
محضا اختیاری سماع ایولاری صورتنده
واللا اعتقاده تکفیر کفارندن دکلرمش دیمکدر کفر معناسی
معناسه اوزره کتابلرده کفارت دیمکدر مسئله
بیانه عبارت اکفار کرکدی

دانشمندیدی حیف سفاهة غلبه اتدی دیدی بوبیچاره
هیچ مقابله ایتیوب کاه بلا تشبیه فستبصر ویبصرون بایکم
المفتون مضمونن مکرر ایدردم کاه دیردم که م کهی اغلامکدر
حالنه که کلمکدر اهل عشق اندکی فریاد وفغانه کولمک
مثنوی سخت ترشد بندمن ازپندتو عشق رانشناخت
دانشمندتو حاصلی بوخوابی عزیزه سویلدیم کاه دکه بر
جمعه کونی صوفیلرینه رقصه آیله کردیلرکه بعضی تکه ملکی
باستدن کندی کنایه سنه کربهی سلطانم قتی دلبرلرکی
ایدرلر دیدیکده مبارک وجهی قبله رب هی الله دن قورقمز
زاهد جامد حضرتلرک دستشریفلرینه جملک رقص کورمدکمی
آکاکیم دانشمند لوارشادی نه کوجدر بیوردی بعد ایام اکراد
ایچندن برکامل کلوب اثناء کلماتنده سماعه قالقلوب عقل جزئی
بتورمشم قلبم سماعه میل اتدکده نیه دونوم دیمشم مکر دونرایمشم
وبوسوزی دونرکن دیرایمشم عقلا تبسم ایدرلرمش ومنکره عجب
رنکلاولدی دیرلرمش حتی جیهه مکی ایکی طرفنی خلوتخانه سنده
اورب یارمشم که انوی موجوده در وبرکون استغراق

چوبی زاده مرحوم بازمنش که جادی صاحبی بر وسایه قریب قورس جایی نام قریه دندر لغبی کور خطیب ایدی صحیحی عقیدن بیخبر بولوغنی یازردک
وجامع الفتاوی صاحبی اقوال شتی یازمندر قضیه کبی چوقدن معتبر دکلدر بویله یکیسی چرلغی یازیه دن یاقارکه صاحبی لام کردی در یعنی ایم
بعض صوفیه یارلی عظیم معانی ومناقشه واردیر مسه

حاکمدن بزازیه صاحبی کوروب سوم ملاقاتی اداء دن صکره ولا
تقولوا لما تصف السنتکم الکذب هذا حلال وهذا حرام
لتفتروا علی الله الکذب ایتین اوقیوب • رقص اچون نصاً وانباتاً نصاً
آیه وحدیث بوغکن بدعتدر دیمیوب اکفار شارعه افترا یه جرأت
دکلمیدر دیدکدن یاندن بزلکسه وارمیش صاحبی دیدلر مصافحه ایدیلر •
ممات دینورکی طرقیمز سلطانلر ندن دیدکدن حضرتی واقعه ده کوردم
اصحابمز اختلاف اتدکی سماعه نه دیوسین دیدم • دیدی ما اقول شیئاً
ولکن فلیفتحوا بالقرآن ولیختموا بالقرآن • انکچون بعضی شایخ اوله
مجلسده آخرنده عشر اوقیدرلر • وجز الخلف کمال پاشازاده دن
شیخ جمال استفتا اتدکده جواب مفصلی ویرب ذیلنده ومن یک وجل
صحیحا لایحتاج الی الفتی بیوردی • وبنه بکارستاند بیوردکه بیت
شترآمد برقص وتوازنقص • متأثرنه ازحالة رقص • وجایی قدس سره
سلسلة انصافله بیوردکه • رقص ناقص بسوی نقص بود • جنبش کاملان
نه رقص بود • وشیخ نجم الدین کبری کذی لجناحین دیر بیوردکه
شیخم مجلسنده خسته ایدم ومنکر حالة ایدم • حضرت شیخ سلامی کوردم
بکا دیدیکه قم فارقص • آنچه قدم شیخم اوزره کلوب بعینه بکا قم فارقص دیدی •

وتصوف وغیریدن ایدریدی ینبغی ان لایبادر علی اکفار اهل الاسلام مع انه
یقضی باسلام المکره تحت ظلال السیوف • وتفسیر کشافکن ولا تقولوا
لمن القی الیکم السلام لست مؤمنا ایتدن یازدغنی منصفه کافیدر •
واخی زاده کبی منصفلر دیمیلرکه فتاوانک وابوالسعود مرحومک تجویداتی
شریعتسز اغری شرابلو اطفا الله ملاعبه وتحریک شهوتجون حلقه
قورنلره درکه ذکره استهزا وتخفیفدر • ویل للقاسیة قلوبهم عن ذکر
الله یعضلر غنی من دوشنه طوتوب ذکری بی ادب ایدنلرک مراد فاسدله
ذکری صیقیل اولمز بلکه قسوة ارتوررد یمکدر دیدلر • امام غزالی دخی
تجوزین دن ایکن ریایله سماع شرکدر بیوردر • بنجاره ایدرم
مقام اهله دیوب اضمار استرکن اظهار وتکریر امکن حضرة علیه السلام کی
ذکر فاکریله استلذاذین کوسترر • واستلذاذ ضمنده ذکر سنی کراهله
ذکر ایدنلره کمال تبیهض وتخویفی کوسترر • کانه بنم سودکلرم سومزلرم
یاد اتمزلرسه دیمکدر کما لایخفی • ودحی هو الی الکفر اقرب مضمونده بو
حدیثی شاهددرکه احمد و بیهقی ابی الجوزادن روایة ایدرکه اکثروا
ذکر الله حتی یقولوا المنافقون انکم مراؤن • پس انکاردن تمنع اولنمز
منافق دخی دیدی • ریا بسه حال قلبی درمقلب بیلور فقط اومن
ارتضاه بعلمه من ارباب القلوب • وعلامه او لنلرانک وجود وعدمی

حقنده وهمله بنجه حکم ایدر اساس شرع شریف الحکم بالظاهر والله
اعلم بالسرائر در • وحدیث قدسی ده بیورر الاخلاص سرّ من
اسراری استودعه قلب من احبه بیورر یعنی مخلص اولان محبوب حق
اولور محبوب حق منکر ذکر حق اولمز • وابو نعیم حلیه ده بو حدیثی
ابن عمردن روایت ایدر که کما لا ینفع مع الشرک شئی لا یضر مع
الایمان شئی ایمان نصد تقدیر ظواهر اعمالک خیر اکر شر ایمانسز
وکفرده مدخلی یوقدر • اهل سنّه سوزی بودر شیء ایسه جمله موجوداته
عامدر ونکره سیاق نفی ده اولدغی عمومی مقرر در ومؤکد در • پس
اشیادن برشیئ موحدی ضرر ویرمز • یاخود موحدک توحیدینه ضرر
ویرمز دیمکدر • ظاهر سماع ورقص ده بو برشیده در تأمل

## الحدیث الثامن عشر

اولدی کن فی الدنیا کانک غریب او عابر سبیل
بخاری ابن عمردن راویدر • وعد نفسک من اهل القبور غبار تی
احمد وترمذی وابن ماجه روایتی در • کن لفظ مفرد وخطاب عام در
یعنی دنیاده غربا کبی اولوک • یاخود یولجی کبی اولوک • ونفسلرکزی
موتادن عد ایدک • وحدیثده بیورر که کچوک عمارتنه اکلنمک •
معنی دنیاده شول مسافرلر وغریبلر کبی اولوک که قوندقلری جسر بیورر

مطلب

جسر وکاربان سرایک تعبیری ایله تقیید اتمزلر وخلقه آز قارشورلر
کیمسه یی آشنا اولمزلر وخائف وذلیل ومغتم اولورلر • وکیمسه نک
زینه وطمطراق وکاشانه سنه تنزل وغبطه اتمزلر • صفالری وتقیدلری
اوزره غم ودردلری ایله در • عاشقلر آشی کوزی یاشی • باغی یوردکی آتشی
وجکری داغی اتی غم وایتی در • بل که یولجی کبی اولوک هیچ عائله
یولان وطن طوتمز خصوصا قطره وسیل اوغراغنده لحوم تن رباطی
یتقلور صوا وزره یاپلمش سرای استوار اولمز جهانک آنی وارلغنه
بوکلام اشارتدر که اخرت منزل مستقر در • ودنیا سیل ومرر در •
وان الاخرة هی دار القرار • ودخی نفسوکی قبور اهلندن بیل موتی
ایراق کورمه که کل آت قریب • واذا حملت الی القبور جنازة
فاعلم بانک بعدها محمول • موتی کیم بیلور اولیم فرصتی فردایه
قویه • خیرک صحتنی ایرته مصلاده طویه • یعنی تدبیر وتصرفکی
براق متیک غسالة تسلیمی کبی صافی متصرف مطلقه توکل ایدوب امورکی
بالکلیه اکا تفویض ایله ارادن چق کیخدا لقی براق • تاکه دارنده
زحمتدن راحت بوله سین • لحره هرکه قویه وارلغن حقه اولور اشنا •
هرکیم ارادن چقر صافی مسلمان اولور • هرکه ویرانی یرنه عشق آلدی •

مطلب

بیلمک بازارنی صکره پشیمان اولور حکایت برکون
شقیق بلخی حضرتی شاکردی خاتم اصمه دیدیکه بناء دینکی نه اساس
اوزره یاپدك • خاتم ایتدی اوچ کوردمکه هرکس برنسنه محبوب
ایدنمش قبره کیردکده والباقیات الصالحات خیر ایتنه باقدم حسنات
سودم تاسیلمیه کیدن • ثانیا واما من خاف مقام ربه ونهی النفس عن الهوی
فان الجنة هی المأوی آیتنه • وافضل المجاهدین من جاهد نفسه فذات
الله حدیثنه باقدم نفسمی ریاضته • ومصاحب فاسقدن اجتنابله یاصدم
طاعته راضی اولدم • ثالثا کوردم که خلق قیمتی جواسابلین بن بلکجه
صاقلر ماعندکم ینفد وماعندالله باق بیورمش باقدوم
دوکنجکدن کچدم عملمتا عن اللهو کوندردم • تاکه دیوانته
وارد قده مهتا بولام • رابعا کوردم که خلق حسبله نسبله تفخر
ایدرلر اذا نفخ فی الصور فلا انساب وان اکرمکم عند الله
اتقیکم آیتنه • ومن ابطأ به عمله لم یسرع به نسبه حدیثنه باقدم
متقی اولدم تاخدا تعالی قتنده مکرم اولم • خامسا کوردم
که دنیجون بربرینه حسد وشتم ولعن ایدرلر نحن قسمنا
بینهم معیشتهم آیتنه باقدم قسمته رضایله حسد وغمدن قورتلدم

سوره زخرف حم اولنده



سادسا کوردم که بربرینی دشمن ایدوب طغیان وبغیان ایدرلر ان
الشیطان لکم عدو فاتخذوه عدوا واعدی عدوك نفسك التی
بین جنبیك • وما اصابك من سیئة فمن نفسك وبما کسبت ایدیکم
نصوصنی تحقیق اتدم بیلدم که حقیقتده نفس وشیطاندن غیری
دشمن یوغمش هرکسه بد نیته وفاسد عملله کوره نفس وشیطان
تسلیط اولور بلایه اوغرارمش • وهرکس عدل حیله آخره نه اندیشه
آیاملر بولورمش بن صافی بویکن عدوابد ندم وذکر ودعاملله
دفعه مباشر اولدم • سابعا کوردم که فقردن قورقوب مال استرلر
وما من دابة فی الارض الا علی الله رزقها آیتنه باقدم اللهملا مقید اولدم
سوره هود اونده
که غنا وعزت وحولت انك انت العزیز الحکیم اولور • ع سر چشمه توبی
کجا خورم آب • خلقی قلبمدن چیقردم • ثامنا کوردم که کیمی
صنعتنه کیمی بربرینه طیانورلر ومن یتوکل علی الله فهو حسبه
آیتنه باقدم صافی حقه طیاندم هرایشم بندی دیدکن شقیق
ایتدی وفقك الله یاخاتم کتب منزله نك حاصلی بومضمونمدر •

## الحديث التاسع عشر

عليك باول سوم فان الربح مع السماح • ابو داود وبيهقى سنن ده زهريدن نا قلدر سوم لغنده متاعى بهايه دكمك وبها ارتورمق وطلب ايمكدر • سماح خلقى كوزل وقلبى ملايم ويوزى يومشق وسخى اولمقدر • مفهوم بودركه الكى بازارده ملازم اول كه اعطى بازار قوللنغنده زيرا خلق بازارى قولاى اولنلرك معاملهسنه طالب وراغب اولورلر پس تزجه صاتار وبربازارده دخى سرمايه ايدر • پس بخيل بربازارى تمام ايدمين جومرد برقاج دفعه سرمايه سندن اعطى ايدر • ياخود قلوب اكا ميل ايدب دعا ايدرلر بركه بولور • ياسخى الله خوش كلور بركه وبرر كه سخا الله معامله در **تحقيق** بكلك بازارينده لعل وسوف وعسى سرمايه بطالت ومايه ضياعدر وترك ايدب كه متاع وجودكى معاملهٔ حقانيه ومراجعهٔ عرفانيه در بيع ايله اوزجانوز بخل امه ان الله اشترى من المؤمنين انفسهم معاملهسين ايدر كور • والا پيرلك كلوب نقد قوايه نقص پريجه فمار بحب بخار تهم كروهندن اولوب نه فايده لعلى اعمل صالحا فيما تركت ديرسين ع

ع اى دريغا بيلمدم بازار ايلك بازار ايمش • اهل اخلاق ايدر كنجلك تازه اغاج كبيدر اخلاق حسنه ميوه لرندن قنغى جنسى كه ضمّ ايدر سين آش طونار كامل وفاضل اولور • وانكله تمام ايله ميوهٔ معرفتى وثمرهٔ محبتى لذيذ له دماغلر ملتذ اولور • پس يكيتلكدن رياضته وصحبته صالحايله اخلاق رديه زائله اولوب وقيافه سنيه حكمى باطل اولور • وعشق وروحانيه واخلاق حسنه ملكه اولور • اما روزكار شبابى ستيا تله كچورنه پيرلكده فراغ صعب در تحصيل كمال اصعب در • الشيخ لا يترك اخلاقه حتى يوارى فى ثرى راسه • سقراط حكيم جوانانه تعليم ايدرلردى • وبيوردى كه شاخ توى راست ايمكه قابلدر • اما بويبه خشك اولدقدن صكره منكله دم چوپ تورا چنانچه خواهى بج • نشود خشك چرب آتش راست

## الحديث العشرون

الفضل فى ان تصل من قطعك وتعطى من حرمك وتعفو عمن ظلمك هنادك عطادن راويدر • يعنى فضيلة اولرحمى صله ايمكدركه سكا كوسه وعلاقهٔ قرابه ومحبتى كسه • واكا ويرمكدركه سكا ويرمزه وسعتى وارکن وعفو ايده سين سكا ظلم ايده نه خذ العفو وأمر بالعرف

واعرض عن الجاهلين اینك تفسیرنده دخی حضرت پیوردر هوان تعفو عمن
ظلمك وتعطی من حرمك وتصل من قطعك فالاول نهایة الحلم والشجاعة
والثانی نهایة الجود والثالث نهایة الاحسان کذا فی الذریعة للراغب
احیاده ایدر حضرة علیه السلام پیوردرکه قیامتده ندا اولنه قانی اهل
فضل دیو بر زطائفه قالقوب سرعتله جنته کیدرلر ملکلر ایدرلر نه
ایورسز بونلر ایدرلر بزاهل فضلوز ملکلر ایدرلر فضلکز نه در
بولارایدرلر رکه بزدنیاده ایکن مظلوم اولسه بوز صبر ایدردرکه
وکم لکز انتقام مراد اتمز عفو ایدردرکز بزده جهلا ایله معامله ایدردک
بزعلمله مقابله ایدردکز یعنی واذا خاطبهم الجاهلون قالوا سلاما
طبقجه سوکلرز اسنلردکز پس بونلره ادخلوا الجنة فنعم اجر العاملین
دیه لر صله حقنده حضرت عم پیوردرکه صله عمری ومالی ارتوردر
وپیوردرکه برکشنك اوچ کونلك عمری قالسه کن صله ایدر اوتوزسنه
اولدرکه والله یضاعف لمن یشاء معناسیدر وبرکشی یکرمی بش اوتوز
سنه لق عمری وار یکن اوچ کون ایدرکه یمحوالله ما یشاء معناسیدر
شرح فخرندن وغیریدن ایدر صله واصلکز فتوروغنا وضعف وقدرتنه
کوره اولور پس جمعه کونی برياخود آیده بر زیارت ومجال وتلطف

وتلطف وسلام وهدیه وتظاهر وتناصر ونفع ودفع ورفع یمکدر
هر که قادر اولدغی ذی رحم محرم دن وعند البعض مطلقا قرابتدن
ترك ایدن قاطع رحم در درده ایدر ذوی الارحامی کیجه صله
ایدن الفة ومحبة ارتورر وصله ده انا بابادن متقدم در زیرا حضرة
علیه السلام کیمه برایدین دنلدکده امکی وابالك واختك واخاك و
ادناك ادناك بیوردی وهم مادرك حمل ووضع وارضاع وتطهیر
وغسل کبی زحمتلری چوقدر ایکون اطفال مادری بکسور لوزیر طبع
محسنه مائل در وبلکه عقلا ونقلا خلقك انعامنه شکر الله شکر
کبی واجبدر بوشکری ایکمین حقه ده شکر اتمل ولمز کیمسه
لا یشکر الله من لا یشکر الناس ونعمتلرکا صلی وعظیمی کسنوك
عدمدن وجوده کلدکلرندر بونعمتك سببی ظاهری رکه والدین در
وقوتدن ضعیف وقوتدن عاجز لکلرزماننده اوزجانلرندن
کسوب سکا انعام وتربیة بی منت قلمشلردر پس سبب وجود
وبقاء انلردن زنهار شیطانه اویوب خدمتلرین نقیل کورمه حقوقلرینه
عقوق کوسترمه زیرا انلرك حقی حق قبیله مشترکدر رکه پیوردر
ان اشکرلی ولوالدیك بلکه رعایتلری حق حقدن اوجبدر

اول جهتدن كه حضرت حق مستغنى واولار محتاجدر • فصولدن وتاتارخانلر
ايدر اذا اجتمع حق الله وحق العبد فحق العبد اولى بالوجوب •
پس معاشلرندن معاونة واستدكلرين توقف ومنتسزويرب ووفا
تلرندن صكره وصيلرين تنفيذ ايدب روحلرى اچون خيراتمك
كركدر • حتى حديثده ايدر والدينك وفاتلرندن صكره والدينك
دوستلرينه رعايتمك قبرلرنى صلة امكدر • حاصلى فسق وحرامدن
غيرى تكليفلرينه تبعيت لازمدر • فتاوى ده ايدر بر مسلمك اعمى مشركه
اكر نصرانى اكر يهودى يدى اولسه بيدب كليسايه تميه اما كليسادن
اوينه كتورمك لازمدر • وحق استاد پدر حقى كبى در بعضلر ارتو
ديدلر كه پدر اعلادن اسفله نزوله سيدر استاد دخى اسفلدن
اعلايه صعوده باعثدر پدر غذاى جسمانى ايله تين بسلر استاد
غذاى روحانى ايله جان بسلر • كذلك اعطايه صرف مال ده اوچدر
اول چوجوندر كه كسه ذمته لازم اولة خرج عيال كبى كه كسه مندوب
اولا فقرايه تصدق كبى بوقسم ده نيته واخلاص كركدر • وريا
وسمعه وشهرة واذا اومنت دن صاقنمق كركدر • وصلحا وايتام
وارامل دن محتاجى بولمق واخفا امكى شرطدر خلاف صدقة فرضكه

عيال عيلك
حيوة جاه
حيوة كل حيوانى

صدقه ايدر
عيال انفاق كبى فرضدر
صدقه نبتى يلوضم اولمز
ناقله صدقه دن افضل اولدوغى
كريم صلوم صدقه در

اولدوغى كريم صلة دم صدقه در

صدقه ايدر عيال انفاق كبى فرضدر صدقه نبتى
صدقه دن افضل اولدوغى
ناقله صدقه دن افضل اولدوغى
كريم صلوم صدقه در

كه انك اظهارى مندوبدر البتى بذل واثيار در تحف وهدايا واجرة
شعر اوضيافة كبى بوندن شرط تعجيل وكتمانديدر • وعطاسين قليل
عدا امكدر • واز آز على التعاقب مواصلة عطا امكدر • وموقع عطايه
تشخيص امكدر كه عطايه لايقى باد كلمى ديوم • فاذا اصطنعت صنيعه
فاعزبها لله اولذى القرابة اودع • ظلم خود بر شيئ خلاف محل وضع
امكدر بى ضرورة جاده يه خندق يادپوار امكى كبى اوجنجى كندو
ضرورة معاشنه انفاقدر • ومتهمان عيالدخى صدقه يتيتى
اولمجى بوقسمدندر • بو قسمه شرط اعند الدد • يعنى عياله مطعم وملبس
ده بوندندر • بو قسمه شرط اعند الدد • يعنى عياله مطعم وملبس
مضايقه چكدرميه اسرافدن اتيه • والذين اذا انفقوا لم يسرفوا
ولم يقتروا وكان بين ذلك قواما • ولاتجعل يدك مغلولة الى عنقك
ولاتبسطها كل البسط اينلرى بودر • پس هركون لحم يمك • وكوندن كونه زياده
اينجه وقطنى كيمك اسرافدر حريرخود حرامدر حضرت اويس القرنى
بيوردكه ايمان لذتى اكلنز اول كشيدر كه اندن دايما طعام نبيس
لباس ملبس وصحبتنى خبيس اولا • هركه حظ ايدر زيب وزبوردن
طلكدكلرى صايلمسه ايردن شهوات محرمه ولذات قبيحه يه خرجمكدن

منافب ومنجدا اولان فليل وخيرلى كريم
عمر اسكمش رانه يكلدم كه يعطل طرفه مزين ومنت در مسلم
واقطع طرفه مزين ومنت در مسلم
اولدوغى كريم صلة دم صدقه در مسلم
اولدوغى كريم صلة دم صدقه در مسلم
اولدوغى كريم صلة دم صدقه

اسرافدر ان الله لایحب المسرفین • لکن فتاوادہ ایدر بسط الوان
اطعمہ جایزدر اظہار نعمت الله ایچون اولہ ریاوشہرت مراد اولمزسہ
بعضی اسنجیابہ لاخیر فی السرف دنلدکدن لاسرف فی الخیر دمیش
آمالملمودرکہ ظلمیہ ویرلن دہ کہ تخلیص عرض مال وجان وجاہ مراد
اولہ اعتدال اسرافہ قریب کرک زیرا انلر مسرفیندن دراهل عدل
دکللردر اعتدال اولارہ تقصیر کورنور شاید بکمیہ فتنہ ارتہ دخی زیادہ
کیدہ • ع بورسشندرکہ بردرناکسیلہ خرجی جومردك • بومعنی
محترزدرکہ بعضی عطادن خرطوغدی وبعضی دفع شراتدی وبعضی
شرکوستردی تقدیراولان ونامحل ویرلن لودہ الحدیث
الحادی والعشرون عشرة من الفطرة • قص الشارب
واعفاء اللحیة • والسواك • واستنشاق الماء • وقص الاظفار
وغسل البراجم • ونتف الابط • وحلق العانة • وانتقاص الماء •
احمد ومسلم وابوداود وترمذی ونسائی وابن ماجہ حضرت
عائشہ دن راویلردر • مشارقلر ایدر راوی اونبحی اونتدم
مکرمضمضہ اولہ دیر • قاضی عیاض ایدر ختان اولق اولی درکہ خمس
من الفطرحدیثندہ مذکوردر • فطرة اول سنة قدیمہ درکہ

اسا

ضافقده ص

انبیا علیهم السلام انی اختیار اتدی • وفطرتلہ اول امرایلہ حضرت ابراهیم
علیہ السلام ایدی • اکمل ایدر من تبعیض ایچوندر ایکون بخانی ذکر اتمدی •
ابن ملك ایدر ابتدا اشیاء ولمسی یکدرعشر کاین من الفطرہ تقدیری ایلہ •
قص قطع معناسنہ درا اعفا اکثار معناسنہ درلغة مجلد ایدر سواك مصدر
استعمال سواك معناسنہ در • شرح معناسنہ اولمقدن بوخوبدر کہ استعمال کبی
تقدیرہ محتاج اولمز خصوصا سیاق وسباقی جملہ مصدردر • تدبر •
براجم ضم بایلہ برجمہ نلك جمعیدر کہ برمفاصلی در • انتقاص
اولان ع
قافلہ وصادمہملہ ایلہ استنجادن کنایتدر • یاخود انتفاض اولہ فا ایلہ
وضاد معجمہ ایلہ انتضاح معناسنہ • ابوداود دکتابندہ لفظ انتضاح
واقع اولمش • یعنی اون نسنہ فطرة اسلامیہ وسنتہ ابراهیم دندر
اولا بیقی کسمك مختار بودرکہ تاطوداغنك اطرافی کورنہ • ایکنجی
صفالی جوغلتمقدر قصی مکروهدر مختار بودرکہ طولہ عرضہ
اصلا دکمیہ • اوچنجی مسواکلمکدہ در بعضلر مستحب دردیلر •
صحیح سنتہ اولمسی در قدوری وهدایہ وغیری بوکہ ذاهبدر •
جواز مطلقدر رطب اکریابس مبلول اکرغیر مبلول وکیجہ دا کروندزدہ •
وکرکسہ قولتندہ طاہر اکرجنب حایض اکرنفسا صائم اکرمفطر اولسون برابردر •

فصلده

وقاموسلده رمان وریحان وطرفابله مسواکلمنه • اراکی اکرزیتونله جایزدر •
تاتارخاندایدرسواکمستحبدر هرقیام صلوتنده ووضوده وآغز
قوقدقده وایقودنقالقدقده • ابن همام ایدردیشصادردقدهخی
مستحبدر • بنجه معتبراتده قیام صلوتنده مسواکثابتایکن مکروهدر •
که خروج دم احتمالی وارد یمکخطادر زیرارفضلهدلهدشه سورپوش
دینه دکورمکممکندر • غالبا ایکنجون نیساکعرضًا لاطولًا دیلر خصوصا
ابن زنجویه حضرتعایشهدن بوحدیثی راویدرکه صلوة بسواک افضل من سبعین
صلوة بغیرسواک • ومقدم ومؤخرسواکی یومق کرك • وسواکی اولانه باد می
قائم مقام اولمز وعندالبعض اولور • کفایة البیهقیده ایدرسواکلوقتی
قبل الوضودر تحفة الفقهاده ایدرحالة مضمضهدر • دردنجیاستنشاقدر
که اصلی نسوقدندرکه بورنه قویلین علاجه دیرلر غایة البیان • استنشاق
بورنه یومق یومق دکلدر بلکه نفس ایله صویی یوقاری چکمکدر اصلاح الضاح •
بشنجی درتلرکسمکدرمستحب بودرکه الدن باشلیه صاغ الکی مسبحه سنی
اندن وسطای اندن بنصری اندن خنصری اندن ابهامی کی • بعده صولکل
خنصر وبنصرندن ترتیبله کی صکره صاغ ایاغنکخنصرندن باشلیه
صول ایاغنکخنصرنده تکمیل ایده • البنجی یومقلرکلکریني یومق سنتدر

وضوده

وضوده اکرغیریدن زیرامراد صوکجمکه مانع اولان وسخی دفعدر • انف
واذنه بویله دردیدلر • بدنجی قولتوق قلنی یولماقدر بولتمه سنه سنته
دکلدر • ومسلم حدیثنده ایدرفضل شارب وتقلیم ظفر وتنف
ابط قرق کوندن تجاوز ایتمه • سکزنجی اویلوق قلنی بوجاقله یولمکدر
یولتمه سنه سنته دکلدر • طوقوزنجی استنجادر یاخود سراویله صوصاچمقدر •
اونجی مضمضه دریاخاندرکه ذکرکلدی زایدین کسمکدر

## الحدیث الثانی والعشرون

کل معروف صدقة والدال
علی الخیر کفاعله والله یحب اغاثة اللهفان بیهقی ابن عباسدن
راویدر معروف منکرکضدیدر یعنی هرنسنهکه خلق استحسان ایدر
وانکارایتمه لرکه صدقهدر • اخریدایدرمعروف عطاواحسان
وعادة حسنه در مآل بردر • دلالة یولکوسترمکدر لهیف ولهوف
ولهفان ولهوف مخزون ومتحسر ومتحیر ومظلوم کمسنهدر • اخری
هرایلکصدقه درقولا اکرفعلا • وهرخیره یولکوسترمکهمان خیر
ایدنکبیدر • والله تعالی قضوده ومحبوبده اولنلره مدد ایدر ملکی
سور یعنی خدا تعالی محبوب ایدر • مظلوملره عون ونصرت
ایدنلری

## الحد الثالث والعشرون

ثلث مهلكات وثلث منجيات وثلث كفارات وثلث درجات فاما المهلكات فشح مطاع وهوى متبع واعجاب المرء بنفسه واما المنجيات فالعدل في الغضب والرضاء والقصد في الفقر والغنى وخشية الله في السر والعلانية واما الكفارات فانتظار الصلوة بعد الصلوة واسباغ الوضوء في السبرات ونقل الاقدام الى الجماعات واما الدرجات فاطعام الطعام وافشاء السلام والصلوة بالليل والناس نيام

طبرانى اوسطده راويد رابن عمردن • ثلثدر تا اولمدغى خصلة اعتبار يله در اوج خصلة هلاك ايدجكدر يعنى عذاب وقهر سبيدر • واوچ دخى قورتريجى در عذابدن • واوچ دخى هلاك كفارتدر • واوچ دخى باعث علو درجه وسبب رفعة مرتبه در • اما مهلكاتك بريسى شول شح در كه اطاعة اولنه اصطلاحدر شح شول بخلدر كه حرصله مركب اولا يعنى مالكى اولدغندن ويرميه ومالكى اولمدغنكى جمعنه حريص اولا • بعضلر ايدر شح هم ويرمه مذموم اهل اخلاق اصطلاحنده • هم اخرى سخادن منع اتمكدر لغوم كبى • مطاع ددى زيرا شح طبعدن مذموم شرعدن مطلوب • اكصوكه مركوز در جبلتى دن انسان مسئول اولمز نهاية ضرر وسئوال اطاعة

اكر بخلى مغلوب ايدرسه مفلحين دن اولور • بخلك ضررى حكمى يورمدى در • وبرى ده شول هوادر كه تابع اولنه شهوة وهوادخى بنيه حيلة انسانية وخلقة حيوانيه • مكوندر اتبعتى تابع اولان ملام اولور مخالفة ايدن واما من خاف مقام ربه ونهى النفس عن الهوى فان الجنة هى المأوى حكمنجه جنتده كرر • خالف هواك تجد دواك • من يكن ذا غرة فى العاجلة لم يكن ذا غرة فى الآجلة • انجكون متبع دديه • برى دخى كسنك كندو نفسه ورأيى ايله معجب وخودكام وخودنما اولغى در • عجب شول كبر بليغه دير لركه كندوذاتندن وفكرندن اوزكه ذات ورأى كورمبه وكندوده اولماين كمالى اوزنده وارصانه جهل مركب وكمال حمق وسفه وبله بوددركه علاج پذيراولمز • لكل داء دواء يستطبت به الا الحماقة اعيت من يداويها • اما منجيات اوچدر اولى غضب ورضاده اعتدالدر كه شرع شريف قد غنه شرعك رضاسى قدر فاقيوب راضى اولدغندن راضى اولمقدر فاعتدوا عليه بمثل ما اعتدى عليكم بيورمشدر • غضب بر كيفية نفسانيه درككه انك سيى ايله جوهر روح كه قلب ايجنده كه حرارة غريزيه در

انتقام دمندن خارج بدنه حرکة ایدر • ودم قلب قاینده قبحه بخار ودخان
مظلم خارجه حرکة وتصاعد ایدوب تجاویف دماغ وعروق شرایین
که مجاریٔ روح نفسانیدر ممتلی اولوب دخانتدن نور عقل محتجب
اولور • پس مرآة عقل کثیف اولمغله قوة نظریه ضعفه وارر • حضرت
پیغمبر لیس الشدید بالصرعة وانما الشدید الذی یملك نفسه عند الغضب
غضبکدن مراتبنك مقبولی یاش اودن کبی کیچ یانوب ادنی
اهمالله مدّ رجا سوینیدر • قال علیه السلام الحلم لا یکون الا فی
صالحی امتی ثم تنهی • اما بشرط انکه بوحلم قصور حمیتدن
وخمود حرارة غریزیه دن ناشی اولمیه • که انسانکده غیرة وجلادتی
وحلمکده نوابی غضبیه مغالبه وغلبه ایمکده در • والا عمی یکنا محرومه تعلل غنه
ومقطوعك زنا ایتمکه دونمز قال الشافعی من استغضب ولم یغضب
فحمار • غضبکه مردود مرتبه سی تیز کلوب کیچ کیندر باروت
کبی جزوی شرر له یا کلوب غوغا وفتنه قوپرمیچه کیسیندر
بوصفة حقدله وقراکو کللو لکله وظلم ایله مرکبه در • امام غزالی
بیورر که حکام دم غضبده حکومت ایتمیه لر • که خلفاء راشدین

راویلدن اندن الغرد دس ده
ویلمز سند

حین

قوة غضبیه قبولده امزجه مختلفه در اولبارث وکرکا قلنا ۲ دوغن کرآتش دکدکده صدا ایله مستعد اولور ۳ قورساودن کیسور ۴ پاشاودن کیسور
بو مرتبه حلیمکدر لکن اسباب غضبیه متتابع اولسه جمله مراتبدن فسند ومتند
اولور حدیثده بیورلدیکی وغضب لحلیم حاصلی کیمسه غضبه کیچ کلور
تیز کیچ مقبولدر کیمسه تیز کلور کیچ کیچ مردوددر کیمسه تیز
کلور تیز کیچ خصلة مؤذیه در

کیمسه کیچ کلور
کیچ کیچ کیچ کیمسه در

حین غضبده اقامة حد وتنفیذ حکم اتمز کرد وحدیثده بیورلدیغی قضی
القاضی وهو غضبان وهم عاقله روشندر که غضب فنون جنونك
مقدمه سی وغضب سکرانك کدورتی در • مجنونك خود حکمی فاسد
وسکرانك بازار قضاسی کاسد در خصوصا غضبك شرار ودخانی
قلبی طار وعقلی تار اندکدن • لحره برقدح حقد وغصبله باده ویرن عقلینی
باده عشقه انك عمری کچه خم اولمیه • پس غضب کبریت اودی ودخانیدر هوای
شیطانیدر انك قلبه دخولی همان ابلیسك دخولیدر که ناردن مخلوقدر
مکر بغض لله وغضب فی الله علی قدر رضاء الله اوله که حدیثده کعدل
بو معنادر • وافضل اولان حلم اولدر که غضب حرکة اندکدن عقل وبانعلله
یا مرشد مشوع ایله زائل اولندر • سبحانك ثانی سی فقر وعنادة
قصد در یعنی وسط کچمکدر اسراف له تقتیر ارا سنده یعنی غنی اولوب مسرف ومغرور
اولمیه وفقیر اولوب مقتصد اولمیه • حدیثده بیورلدیغی ما قل وکفی خیر مما
کثر والهی • بعض علما مانك عمومندن عجب وتعنت وبرن علم دغفلة
وبرن دنیا کبیدر دیمشلر • تا لشیخی سترو علانیتندن اللهك امرنه
طیب تعلمله تبعیته وصبر له الله دن اجر استمکدر شرح مصابیح • یا خود حسبه
حفظ مناسبه اوله حذف مضاف له یعنی حفظ ادب الله امکدر کذا فی الوجیز •

فوائد غضب اقامة حد وتنفیذ حکم اتمز کرد وحدیثده بیورلدیغی قضی القاضی وهو غضبان وهم عاقله روشندر که غضب فنون جنونك مقدمه سی وغضب سکرانك کدورتی در • مجنونك خود حکمی فاسد وسکرانك بازار قضاسی کاسد در خصوصا غضبك شرار ودخانی قلبی طار وعقلی تار اندکدن • لحره برقدح حقد وغصبله باده ویرن عقلینی باده عشقه انك عمری کچه خم اولمیه • پس غضب کبریت اودی ودخانیدر هوای شیطانیدر انك قلبه دخولی همان ابلیسك دخولیدر که ناردن مخلوقدر مکر بغض لله وغضب فی الله علی قدر رضاء الله اوله که حدیثده کعدل بو معنادر • وافضل اولان حلم اولدر که غضب حرکة اندکدن عقل وبانعلله یا مرشد مشوع ایله زائل اولندر • سبحانك ثانی سی فقر وعنادة قصد در یعنی وسط کچمکدر اسراف له تقتیر ارا سنده یعنی غنی اولوب مسرف ومغرور اولمیه وفقیر اولوب مقتصد اولمیه • حدیثده بیورلدیغی ما قل وکفی خیر مما کثر والهی • بعض علما مانك عمومندن عجب وتعنت وبرن علم دغفلة وبرن دنیا کبیدر دیمشلر • تا لشیخی سترو علانیتندن اللهك امرنه طیب تعلمله تبعیته وصبر له الله دن اجر استمکدر شرح مصابیح • یا خود حسبه حفظ مناسبه اوله حذف مضاف له یعنی حفظ ادب الله امکدر کذا فی الوجیز •

خ ابو هریره لا تغضب قاله لرجل فاراد منه مزید
تعلیم لا تفعل ما یحملك علیه الغضب من القول والفعل
فلما رأی علیه السلم طالب الوصیة تحمل بالقوة
الغضبیة وتصاه بما ینفعه ویدفع
ضرره وهو الکف عنه مشارح

الحدیث یحکی عن ربه او نحوه ذلك مما لم یحکم بمنعه فیمنع
لانه خالف الغضب لا قال ولا فعل وان ما کان
الغضب فیه والغضب منه لفظ
ربما یؤذن بمنعه

لان یجوز وقد یحمل علی ما یؤول الیه فحذف
ان الله کان علی کل شیء حسیبا
ای حفیظا منه

34

حسبه عبارتی محاسبه المفهوم حنفیه ورجایه شاملدر پس اولدر م

بوکلمات جوامع الکلم دندر که ستر و علانیه و فقر و غنی و غضب و رضا دن
خالی اولمز جمله ده منجی نه ایسه دیدی عمل ایدن نه بسدر قضای حسنه
الله روایة انمش یعنی ستر و علانیتده الله دن قورق اللهک غضبدن منجی در
اما کفارات بر نماز دن نصکره بر نه دخی منتظر اولمقدر که عند العارف
بو نماز قلبی در علی صلوتهم یحافظون و دائمون دن بواوله اولور
وصوفالرده ابدست یکی لمکخصوصا هر وقته وجماعته نقل اقدام اعمل
• اما درجات اطعام طعام درخصوصا مسکینه و یتیم و اسیره و معتره
و سایر محتاجه خصوصا بی ریا اوله • و دخی افشاء سلام در حتی صبیانه
سلام ویره که بنلکی کیدر ردغیلی • و دخی ایل اویورکن نماز قیلمق
که فضائلی بیحد در بو یتر که کوندز دکمه ده بر مراد آزدر هر مراد
غالبا سحرده ویریلور • و حضرت قرائدن کیجه ایندی معراج کیجه ده اولدی
و نبیلر انبیایه لطف کیجه اولدی و واعدنا موسی ثلثین لیله • و بر کیجه وارد رکه بیک
ایدن زیاده ذکر که لیلة القدر خیر من الف شهر • خصوصا تهجد و قیام
لیل • منافی خصوص نصوص جلیله وارد اولمشدر • تجافی جنوبهم الخ
آیتی • و علیکم بقیام اللیل فانه دأب الصالحین قبلکم و قربة الی الله و منهاة
عن الاثم و تکفیر للسیئات و مطردة للداء عن الجسد حدیثی کافیدر • رواتی جوقدر •



روی الدیلمی و مسند الفردوس عن معاذ بن جبل رضی الله تعالی عنه و عن رضی عنه انه قال قال رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم ذکر الانبیاء فی الحدیث
وهو من کبار الصحابة اسلم و هو ابن ثمانی عشرة سنة آخی رسول الله
بینه و بین ابن مسعود مارواه عن النبی ع م مائة و سبعة و ثلثون حدیثا هروی



## الحدیث الرابع والعشرون ذکر الانبیاء من العبادة

حاصلی حصوصا اجرکم مثل تعلیم طبقهم اصعب عمل ایقوده قاملدر • حاصلی
هر کیم دولة سعادتدن اینوب ایقوده چوق کیمسه یه محروم قالوب اویانقلر قیار
وذکر الصالحین کفارة وذکر الموت صدقة وذکر القبر یقربکم من
الجنة دیلمی مسند الفردوس معاذدن راویدر • معنی انبیایی
ذکر ایمک عبادتدر • یانام شریفلری ایله ذکر اولنه بشرط آنکه
هر آدم هر قنفیسی اکلدیکی صلوات ویره که فرض عین در • حنفیه نک اصح
وقوی قولی بودر عامة مفسرین و اکثر فقاوی بو یکدر و سبکی
و شافعیه دن حلیمی ایدر اد ته بو که متظاهر در • و بو حدیثی شاشی و ابن عساکر
و ابن حجر دن راویدر که نبی اکدن جمله انبیایه صلوة ایده که تحقیقا
انلر مبعوث اولدقلرینی مبعوث اولدغمی بیلیر • یا خود مراد قصه لری و معارفلری
ایله ذکر اولنکدر که تعنی آمار لکدر تعنی آمار لکدر و قلبی تلوندن تطهیر
ایدر • که حبیبنه خطابا بیورر وکلا نقص علیک من انباء الرسل
ما نثبت به فؤادک یعنی حبیبم سکا حکایت ایدرز پیغمبر لرقصه
سوله قصه لری که قلبکی انکله قضا و الم و جفا یه و غم و بلایه راضی اولوب
هر باد عنا و صرصر فنایله جبل راسخ و بحر محیط کبی ثابت و راسخ اولکه

بیم اقدم بونه دقیقه درکه سلطان انبیانك کمالاطمیانی ومیدان توحید
تمام صعود وجولانی کامله اولوب ساحهٔ موفقه انبیا واولیانك قارس بکناسی
وسابقی بی همپا وهمتاسی ایکن حضرت حق اکا سکاطمیان اسلافکی
ذکردن اولور بیوردی بوکلام بزه تنبیه بنیه وتعریض غریضه
دیمکدرکه دارین دولتکز ومنزلینده سعادت وعزتکز سلفکزی
ذکراتمکزه در ایکچون مواجه در بربیمز اوضاعقله مأمور اولدوغ
که نماز السلام علینا وعلی عباد الله الصالحین دیرز پس بو دعا عباده
ایجنده اتمکله مأمور اولدغمز ده عبادت اولدیکنه دلیل آخردر ایکچون
خدا تعالی کلامنده اوج کره هدد راضی اولدی بری مهاجرین بری انصار
بریده الی یوم القیمه بونلردن صکره کلوب سلفنی ذکرخیر ایدنلره که بیورر
والذین جاءو امن بعدهم یقولون ربنا اغفرلنا ولاخواننا الذین سبقونا
بالایمان پس دعاء مغفرت که انلرنا ملزی ایله بیله اولدقولرینه اولمیه
که انلرشفعاء مشفعین دن درلر ایکچون وذکر الصالحین کفایت
بیوردی یعنی صالحلرکه ذکری کفایت ایدرسه کفایت ایدر وخفی اولمیاکه
عطف کوستررکه صالحین دن مراد اولیا اولدر وبنیه اباکه نعبد واباکه
نستعین واهدنا ده اعبد استعین اهدنی دغدکی عبادة واستعانة مقامنه

عطفدن مغایرة حاصل اولیخ
انبیا صالحیان اولدوغی حیثیتله
خصوصا الادعا هو العبادة
بیورملرینه
هدد اولایز

وصلت بعضهم کہ حضرت انبیایه اقتدا مادابدر
ادخلوا الباب سجدا وبیورمکله
ایکی رکعتنا دقیقلم لم یدیکلری حالده
اولدیکه قدم بادحید مجتر محرر
دیمکله حضرت حق بواوج نسنه تقابلنده
اوج لطف ایراد ایلدیکنه دلالت
ایدر لطف ایراد السلام علیکم دیدیکنه
عطف عام اولدیکه اتم تحیت بولنوب کرامته
رحمتدن محروم اولمسی دیوانجی حقنده
غیرت ایراد اولدیغنه تنبیه السلام
علینا وعلی عباد الله الصالحین دیدکده
بولمقتضا بزه بیوردی تاکه بوعبادتله
بیرمزدن منتفع اولایز اکر ورسکز بز
صالحلرکوه وکل سلام الله بزه نصیب قصد
اولور جواب ویرلدی کذا لکن حالا توبه ایدیکم
کناهکر کسنه صالح اولدیغم وحالا یوزینه
نه قدر یوزیکر اولسانماز قبیلمز وعبادتی مشترک



ودعامز انلرکه عبادة ودعالری ایله مختلط اولغله قصور عفو اولسون
وعون وهدی قرین اولسون دیودر آغز یانارده وافراوپاچه ایچنده
برقاچ قلب وکچیرد اولمدغنه دونه والجماعة رحمة حد شنیک بر تحقیق ده
بوجمعیتدر انکچون سید الطائفه جنید بغدادی بیورر که حکایات المایخ
حبذ من جنود الله یعنی مشایخ حکایه لری یاخود معرفة آمیز سوزلری
برعسکر رحمانیدرکه کشور دله عنان عزیمتی توجه اته نفس وهوا مخالفلری
منهزم ووساوس شیطانیه منهزم اولورکه انلرانفاس نفسانیه لرین
نفس رحمانی ده قناعت قلوب انکله بقا بولمشلردر بولار عیسی نفسی اسرافیل
وقت درلرکه نفوس موسوی تخلیه واحلا وارواح صافیه تحلیه واعلا
ایدرلر وقلوب مئینهٔ حیات طیبه ایله احیا ایدرلر زیرا بوستری
عرفا بیلورلرکه هرکا ملك وجودی ایکی نفس رحمانی ایله تحصیل اندکی
عرفانی درر وکزیدرینه انکه بوقالب تیره اولمه حضرت رسالتکاه
وارلغی انا اعلمکم بالله صفتی ایله ایدی اول صفة موجود بالله وکامل بکمال
الله اولمقدر کقل انما انا بشر مثلکم دن صکره یوحی الی سرپدر انکچون
قل رب زدنی علما ایله امر اندی پس کاملکه وارلغی بحر هویته صالدغی
قطره تعبیدر یعنی ای برادر توهمان اندیشه مابقی توانستحوان وریشه



نفس رحمانی ایله تحصیل اندکی اول نفس روح محمدیون کلمه سنه الروح من امر ربی
بویرر دقیق وادیدن اسرع عارفکل نفسی
نفس رحمانیدر اکر وادی محبت اکر فنا وبقا وحیرت
اکر قبض وبسط وانس وهیبت

م کربود جدی ومیل او بشاه اوجوصد بازست منکرد رکلاه بپوردغی
بوضوندر • بر هرات عبدالله انصاری اصحابنه وصیة ایدرکه
هر بیردن برسوز خاطرده طوتکل کوجکز تیمرسه باری نام لرین ذکر ایدلسه
که انلرک نام وبغا ملرندن بلکه در وبام لرندن عشق یاغر عندذکر
الصالحین تنزل الرحمة • وبنم سعادتم بودقیقه یه نظر قیلکه روشندر که قولک
سعادة عظمای • مولاسنکقولنی اکاسی در • اول ایرغالبا قول کندی
مولاسنی اکلمه موقوفدر که فاذکرونی اذکرکم بپوردر • وحدیث مقتضی ده
من ذکرنی ذکرته مذکوردر • ومولاکل قولی اکاسی قولی اماره لکدر
وتلوندن آریدر که الابذکرالله تطمئن القلوب در • وثبت الله الذین امنوا
بالقول الثابت در • پس اطمینانه وثباته باعث حقی ذکر ایکن سلفی
ذکر حقنده دغی مانبت به فؤادک بپوردر • مثال بودر که اولیالر
ذکر مذکور صفتنه کرمشلردر • وتوحید ده بحر وحدته طانکو قطره لری
عین بحر اولمشلردر • وتخیل محبة وعشقله محبوب ومعشوق اولمشلردر که بنجار
ابوهریره دن راویدر که قول زائل اولمز کانوا فعلة تقربون حتی آنی سوه رین فجنکه
سوم سمعی اولورم که انکله ایشدر • وبصری اولورم که انکله کورر والی
اولورم که انکله یاپشور وایاغی اولورم انکله یورر • یعنی انکی کندوصفات

صفات ضعیفه سنی محوایلدرم وانی قویه وقدیم اولان صفاتمله متصف قیلورم
وباقی قیلورم ونه استرسه ویررم وصفتصقلرم مثنوی کفته اورا من
زبان وچشم تو من حواس ومن رضا وخشم تو • چون شدی من
کان الله ازوله من ترا باشم که کان الله له • مارمیت اذرمیت شهود
وحدت اهلنه نه اشارتدر • وان الذین یبایعونک انما یبایعون الله
سترجمع عارفلرنه نه ایشارتدر • لیست کاحدکم اینعندربی نه رمزدر •
والضحی ولعمرک قسمی نه غمزدر • اللهم ارنا حقایق الاشیاء کما هی
حاصلی چونکه کامل لرکوجود مستعار خیالی لرین وجود حقیقی ده محوایدر
جان باقی بولدقلرعین توحیدوذکراولدقلروصفة الله کردقلر • پس انکچون
بولنلری ذکرله حضرت حقی ذکر اتمکدن حاصل اولان منافع حاصل اولور
وبولنلری الله کا ایله سورتا بولنلری سونلری • سوره انکچون خصماری یاشه مز
که حدیثده بپوردی هرکه بولی تولیم امانة وباعداوت اتسه اول تحقیقا بنجله جنکه
مباشرت اتمشدر • مثنوی چیرخدا خواهد که پرده کس ندرد • میلش اندر
طعنه پاکان برد • پس بولاری خیرله اکا نلره خدا کرام ایدر شرله اکا تاج
نکبت ویرر • تعبیر وحدیثده اصحاب کهفک نام لری کیمه یازلسه غرض اولیمه
متاع اراسه قوناغی غورلیمه خانه • قونسه یانمه بپوردغی کرامت لبیم

نیم جان بستاند وصد جاده دهد
هرچه در وهم نیاید آن دهد
مضمونجه

پس بولاره دشمنکلک الله حضومت
والله دشمنکلکدر

کاندر

37

كانى وناهى در • رسخاند اميد بركسه جاند اكر نام مماند اولان
برولينى هرنه قدر اكلمش سه ونه دكلو معتقد ايسه اول والبنك قدر فيض و
بخشش وهمتلايه اولور • ابن كمال پاشا يه فاستيقنوا من اهل القبور
حديثنه اهل قبوردن مراد ولى لرد ردر • واين حسنا علم رسالسنده يويله
دمشلر • يعنى فنى اشلرده متحير اولسكز بدنى جانه مغيره دوزنلردن
مدد استكلر • كه انلر حياة طيبه حتى قيوم ايله حياة بولشلردر • زنهار كراتم
لرينى وبعد الوفاه متجرب اولان نصر فلرينى انكار اتمكم كه حرمانده • بلكه بولار
ذكر ذكر حقدن انفع در اول جهتدن بوجهتلرى بشر تيدر • ما التراب
ورب الارباب • وهم قول القياسية قلوبهم تعيرنه دينلر كه بعضى ذكر
وارد در كه صاحبنك قلبنك قسوة وظلمتن ارتورر توحيد تهللنه صيقل قلوب
ايكن • ذات پاكى بلا نلو غيبلو مردار دل • ووسوسه لى دنيالى سمعلى
خاطرلى اكر قلرسكز • ايكنون واتبغوا اليه الوسيلة يورديغى محبت
اليه اتبعوا خير الوسائل نبيا او وليا نصب عين • بوخود روشندركه
ملوك وامرا قاتنده فقرانك مصالحى اولسه وسايط كركدر فكيف عند مالك
الملوك مثنوى • چون تو در قرآن جو بكر بختى بار وان انبيا
ايمختى • وربخوانى ونه قرآن بدير انبيا واوليارا دين كير •



حامى • دردلم نقش شد نام كدايان درت • بس بود نامۀ اعمال مرا نهر قبول •

ظلم بود كه بوخاكيلرى بقيۀ شوابلرندن واثر شرلرندن محروم اولمه •
اول سلطانلرك كه بيورمشلر شربنا واهرقنا على الارض قسطها وللارض
من كاس الكرام نصيب • وحديثنك صوكى بودركه موتى اكمن صدقه دد
زيرا دنيايه غرور وسروري كيدن در • كانه تعد مستتدن انفاق انمش
اولور • وذكر قبرسزى جنته باقلدر • زيرا دنياده حزن وغم وفتور حكمك
كناه دوكر پس كناهى كيدنجه جنتلك اولور • وحديثنه غم وبلا كفارتدر يورر

## الحديث الخامس والعشرون

ثلث من كن فيه وجد بهن
حلاوة الايمان من كان الله ورسوله احب اليه مما سواهما ومن احب
عبدا لا يحبه الا لله ومن يكره ان يعود فى الكفر بعد ان انقذه الله منه
كما يكره ان يلقى فى النار متفق عليه • درانسدن • من كان ومن احب
ومن يكره ده مضافلر محذوف در زيرا حمل صحيح اولمز • پس جملنين اولسيزده
حب مقدر در • تالله كراهة مقدر در • ومصدر مقدر فاعلنه مضاف در تدبر •
يعنى اوچ خصلت هر كيمده اولسه انكله ايمان دادى بولور • برى شول كسه كه
محبتى درگاه اولكسيه الله ورسولنك محبتى ماسواسندن محبوب اولا يعنى
هر كيمكه محبة الله محبة ماسواه يه ترجيح ايده ايمان دادين بولور • وبريده شول

کنسنک کراهتید رکه کفره رجوعی کره کورمز الله تعالی انی قور ترد قد نصکن
اوده آیلمغی کره کور سرکبی یعنی کفری اوده کرمك کبی کره کو رمکدر مضایق
ومشارق شرحلرنده ایدر بو محبة اختیاریدر طبعی دکلدر ملاحظه ایدم
برمؤمنه امراتسه کافره دوکش شهید اولدیو باکافر اولانه والدینکی
یاولدکی قتل ایتدیو بو المکی والدر مکی طبع کره کورمکن اختیار له
سومکدر سلامة عاقبة وصلاح انجام تابع اولمقدر ایدوکن
بلدوکجون وهم حضرت حقك قدرة وقهرده کالوف ولطف ونعمت وجمالن
وحبینك بزه والدینمزدن زیاده رأفة وشفقتین وفی غرض محبة
وشفاعتن بلدوکجون مخالفتدن قورقوب واوتانوب تابع اولمقدر
تنه کیم مرضیك طبعی برهیزدن وآجی دوادن نفرة ایدرکن ازدیاد
مرضدن خوفا وصلاح مزاجی رجاءً ایکسنده قبول ایدر ایتی
بومذکوره اولان محبة اصحاب زهد واربابه وجود محبتیدر
که سرکة غم وجفا وستم لاوهم عنا مقامیدر سرکنجبین ذکرله
سواد سودایی وصفراء صفراوبیضایی وسموم غموم سوائی
سورب سکر آلایه واصل لرمقامی دکلدر لمحره طاتمسانلر
من وسلوای محبة لذتن کیمی التون لقمه سوکه کیمسن صوغان ویوم

شرح احاء

شرح احاء بیورد قلری انجق محبة حقیقیه نك مقدمه سیدر والا
فانی خدمة حقی کوجله کراهتله کورمك قانی نعم العبد صهیب لو لم
یخف الله لم یعصه مصداقنجه ملك کبی کلفة مجاهده کیدب ذکرو
طاعة غدا اولوب وخدمته زنجیر محبت وجنکا لجذبه الیه مجذوب
ومجبور اولب استنکافه قادر اولمامق وتعسك وسوسه سیله برنه
کلمات عرفانیه والهامات ربانیه کلمك ویبدل الله سیئاتهم
حسنات حکمنجه نفسانیة سیئاتی روحانیة حسناته تبدیل اولوب
مراد نفس برنه عشق کلمك م کار من عشق وبار من عشقست حاصل
روزکار من عشقست اما حیالی وار اغلدن ارنیوب وآب
فنا یله وسوسه سوادن یونیوب کندیه غیری قیاسله بشر مقام
مجردینه ایرمز وقلب تا دام که قالبده در تعلق هواجسندن قورتلمز
دین لرله بحث اتمزز که جهلدر صبی ایله ذوق جماعدن ضفدع
تری ایله دریادن دجاجه ایله منزل همادن وقبلی بغا ایله سمادن
واعمی ایله اشکال والوان وهیئات اشیادن بحث کلمز انجق من لم یذق
یازق دیرز اذاقنا الله وایاهم حلاوة التحقق والتحقیق کیف لا
یصل والله لایامر بالمحال وقد ورد فی الحدیث القدسی تجوع ترانی تجرد تصل

بو محتده اختیار قندن قالور که سلطان عشق که جیارد رقلاب
غمزه ایله عاشقك کلیتن یاغما ایوب پادشاه عقل وعسکر قوا بوسلطانك
سلسلهٔ سطوتندن مقهور اولور ۴ بزکور دکمز صبر وقرارك بری یوق
دل مملکتی مکر که تاراج اولمش ۴ ایکجی دم حیرتدن که اعمی که اصم که ابکم
اولور لر وکاهی بخود اولوب لی مع الله دمندن برائر لمست وباخدا
اولور لر وغیری عالمدن بولنور لر اذا تم الفقر فهو الله وصالنه ایرر لر ۴
ونور فائله سواد الوجه اولور لار ع ان المحب عن العز الی فی صمم ۴
بو مضمونه در که پادشاهِ قلب قندن کلیه سه جیش حواس دخی اندن
کیدر ۲ فهم قیل قوالقد عضوك بیر یدر ۴ الکلرك ایسه سماعك بیر در ۴
بو رایه یرلرك غیبتلری حضور وحضورلری غیبت اولور التصوف کاین
باین در یعنی بونلر جسملری ایله خلق ایچنده ملکی وفرشی ۴ وروحلری
ایله ملکوتی وعرشی وسرلری ایله جبروت واسما وصفاته عالمندن درلر
طوبی لهم که بولارك کوکلری یوقاری ۴ وعارض اولان طار وبو دا قلری
آسمانی در ۴ بولارك مجتبی طبعی دکل اصلیدر ۴ جسمی دکل روحیدر ۴
زمانی وعارضی دکل ازلیدر ع سکرنا بها من قبل ان نخلق الکرم ۴
بی کیف وبی کمدر سترِ یدر ۴ تعریف اولنمز جنس وفصلی سلبتمز ۴

الحق

اول صوته قبل ان یخلق الخلق ابدا

الحق فصل بارادتمزدن



انجق سر کذشت دنیلور بو عشقك کتابی چوق انجق نقطه‌سی بو قدر
که حرف ونجه صفحه محیط در محاط اولمز سوکی چوالمجری کون المز ۴
کوره دور خالمدن جهانی قا یلدی فی جنون ۴ تاب نزلفندن جهانی
بغلدی بر کار عشق ۴ قلبی خالی اعتین وحدت سوزین فم این من فاش ایدر
بو کنه جنکی وفی ورمز مار عشق ۴ ظل زایلدر عدم در هر کیمك که اولمه
ذکر عشق وفکری عشق خوانی عشق بیدار عشق ۴ بی نشان بر کعبه در ترك
سوا قیلمز وار در ۴ بو کا آخر منزل التمز بار یدر افکار عشق ۴ آقدر دعا
چکر زبحر اهل دلبر ۴ صوسیل سرمایه سیدرای اوجز بازار عشق ۴
جا یدر بازوی شه سنباز عشقك صیدنه ۴ بولمدی جانانی جانی قیلمین
ایثار عشق ۴ قلبه یوز بیك داغ اور ریعنی قیلور مشاطه حق ۴ جان
اندا لی اشق ایلر چراغی غار عشق ۴ صاغ خسته حالنی بیلمز چوشنجی کس دلك
آچه حالی طو عسیون بیکانه واغیار عشق ۴ اللهم اذقنا من تبایاکاس عاشقل
اختیار اندجری جبریله بودر عاشق اولنك شانی جبر عاشقی
که فعلی توحید در بیت خاصکل اخص ارکانی ۴ کاملك پر وبالیدر بو قدر
ناقصك لیکه کسر ونقصانی ۴ اختیار اصلی قدرته تابع قدرته خود وجود
دربانی ۴ درمیان نیست اهل محو وفنا اختیار ازکجا کجا فانی ۴

نادانی نکن

توکه باشی واین سخن سنجی بکذار از اسم ورسم نادانی

## الحدیث السادس والعشرون

ثلث من کن فیه اواه الله تعالی فی کنفه ونشر علیه رحمته وادخله جنته • من اذا اعطی شکر واذا قدر غفر واذا غضب فتر • حاکم وبیهقی راویلردر ابن عباسدن • آواه متدله معتد بدر • اما قصر له لازمدر مشهور بودر • صاحب آواه غیر ایواء انزله وجعل له مکانا ومثاوی دیکدر دیر • کنف تحریکله انکدر ذیل یعنی اطه سنه • وخانه اورتاسی وجانب وناحیه وصفناجی بیردر • امام راد قرب وستر وعصمتدر • من اذا اعطی ده مضاف محذوفدر خصلة من دیکدر • یعنی اوچ خصلة هرکیمده اولسه الله تعالی انی کنف لطفنده ساکن ایلیه • واکا رحمتی نشر ایلیه یعنی دریغ بذل ایلیه وانی جنته ادخال ایده بری شول کشی ده خصلتلردرکه نعمة ویرلدکجه شکرین ایده • یعنی هرعضوی مما خلق له سنه خرجیه کامر • اعطی معلوم اولمق جایزدر • یعنی کندیسه سخا اتدکجه شکر ایده • یعنی خدا تعالی بنی جنسی اولان کروه نجلادن اتمدی وبنی اوزصفتی ایله متصف قیلدی که حفا ایده حلیم • ورجا ایده کریمدر • وبنی ویرمکدن استغنا محتاج اتمدی • بلکه الید العلیا خیر من الید السفلی

مضمونجه



مضمونجه الومی وستن وخیرلی اتدی نامرد لوه الاجدر مدی دیو شکر ایتکدر بوعلم اهل مروتکدر م من طلب المجد فلیکن کعلی تهیب الالف وهو یتبسم • ودخی دشمندن انتقام المعفا قادر اولدغندن • ما زاد الله عبدا بعفو الا عزا حدیثندن که ثمره یه طمعا عفو ایدن وحکما دیدی که دشمنکه غالب اولسکز عفوی قدرتکه شکرانه قیلکه اولسکز اوزرکه قادر اولدکز • وغضبه کلدکز سست وبورغون اوله یعنی غضبکز عاقبتنک شأمتن وندامتن فکر ایدیکز • اوّل الصبر اخر من البصل واخره احلی من العسل دیو غضبن قهر ایلیه

## الحدیث السابع والعشرون

خیر جلسائکم من ذکرکم الله رؤیته وزاد فی عملکم منطقه وذکرکم الاخرة عمله • حکیم ابن عباسدن راویدر جالس اوترجی جلیس مثله • بوحدیث حضرت عم صحبته صلحا یه ترغیب وبحب المفهوم طالحین صحبتندن تحذیر ایدیوب بیوررکه هم صحبتکز کزدن دیو ودنیاکز نافع ویلیات دارینی دافع اولان مصاحبلر اولکسه درکه انی کورمکز سزه الله آکدره • یعنی نورضمیرندن خانه اورتسندن کونشه مقابل دوشن مرآة کبی سزه ده منعکس اولمغله کثافة طبعکز وظلمت قلبکز متلاشی وکدورة نفس محو وتصحیح اولوب هرنظره کسل کسل اوله •

وشول سزکه اللهی اونتماکن که اللهک سزی اونتماسنه یعنی عدم رحمه و لطفنه
بلکه ظهور قهر و عقابنه سبب ایدی انی کیدرم • و بعده اللهی اکدرم و اللهکدر
سزی اکماسنه سبب اولا • و کلمات روحانیه سزی ذکر و عبادة
خدمتنه مائل و لایق ایده • بس والذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا
مضمونجه مجاهده کرو هدایتکز زیاده اولا و انك علی سزه اخرتی
آکدرم • یعنی انی کوره سزکه محو ماتون بلکه بالکلیه جمع حطام فنادن
و هوای صفرا و بیضادن اعراض معتددر • و روز و شب مکری و ذکری
و فعلی آخر بچوندر لابد الصحبه مؤنرة حدیثی اورم اوله سعادتلو حال و اوله
دولتلو اعمال و اول کوکلی خوی و کوزل خصله سزه ده ثابت ایدر • و انك
صدر بحر فیضدن شر معارف نوش ایدوب طبع ظلمانیکزی روح قدسیه
دوندرم که الرضاع تحت الطباع حدیثنك تحقیقی بودر • اما بو معانك
ضدی اولسه یعنی مصاحبکز انسی اولمسه بلکه ناسی و نسنا اولسه
سزه ده اللهی اونتدرم • پس الله تعالی ده سزی اوبندر یعنی ملأ
اعلی ده لطفی ایله ذکر اتمز و رحمت اتمز • و امر منکر و نهی معروف ایدن
مبتدع و فاسق و خائنه جلیس اولورسکز طبع مستقیمکزی کج و معوج
ایدر ع الف کیم اولسه لامه اولور نی استباه اکری • و قلب

وقلب سلیمکزی مکدر قیلور • هرکز از هبرش غراب بود • عاقبت منزلش
خراب بود • واکر عملدن بطال اولان بنده بندهوا • و افکنده صفرا و بیضا
و مخلوق للدنیا اولان کروه مکروهله مصاحب اولورسکز • آخرتی سکاده
اونتدرم • و سکا شیر شیطانی صوتوب تنبهکی عقلنه • و تبصرونورکی
عمی و ظلمته • و قرب و صفاکی بعد و حسرته تبدیل ایدر • ولا ترکنوا الی الذین ظلموا
فتمسکم النار ده بیضاوی ادنی میل دیو که رکون ادنی المیل معناسنه در •
ادنا جهنم عذابنه سبب اولنجه منهاسی کفر و جحود و استحلال الذنوب خلوده باعث
اولمق اکثر • و قضای بوحدیثی روایة الدیلمی که هرکیم بر ظالمله برآدم یوریسه
صوچلی اولور دیو • و یوردم هرکیم بر ظالمله یوریسه معین اولمایکز حالده
بوکه انك ظالم ایدوکن بیلسه اسلامدن خارج اولور عیاذاً بالله

## الحدیث الثامن والعشرون

ثلث من کن فیه فهو من الابدال الرضا
بالقضا والصبر عن محارم الله والغضب فی الله • دیلمی معاذ دن راویدر
صحاحده ابدر ابدال بر قوم درکه دنیا انلر سزاولمز • بری وفات اتسه خدا
تعالی برینه برآخری ابدال ایدر • اول قضایه رضادر • یعنی قضایه ایمان
کاتوردب • و توحید افعال ایدوب هرامنه تخلفنك وضع متفرقنك اصل
واحده رجوعن و جمله ده مبدل و متصرف و مصرف الله تعالی ایدوکن بیلکن
بالواسطه اکر بلاواسطه کلن خیر و شرده زید و عمروی تنازعی براغوب

سخط وغضب وانتقامی کیدیرب فاعل مطلقدن مطلقا راضی اولمقدر لحرر

م فیتز اصل حال المبهمات ووحد فاعلا فی القضین ایکیجی اللهك

حرام اتدکلرندن صبر در فعلا وقولا واکلا وشربا ولبسا ومسکنا

حدیثده بیورمرکه الله سکا حرام اتدی جنتی شول تنه کیم حرامله غذالنه

وبیورمرلر بر لقمه حرامی ترك ایتمك جمله انس وجنك طاعتندن خیرلودر

وبیورمرها امن بالقرآن من استحل محارمه ترمدی وقضاعی صهیب دن راویدر

اشبا هدایه رقیامتده اون ایکی آرشین آغزی قولحقنه جماعتله قیلنمش مقبول

اولمش یدی یوز رکعت نماز ویرله جائز شی قبل حلول الموانع استحلالدر حدیثده

ایدر برکسه برکسه نك یا مالنه یا عرضه ظلم ایتمه بوکون حلالاشسون اخذ

اولنمدن اول کوندکه انك دینارودرهم اولمیه عمل صالحی وار ایسه ظلمی قدر آلنه لر

عملی یوغسه خصمك سیئاتندن یوکلنه لر احمد وبخاری ابوهریره دن راویدر

وحسن بصری رضی الله عنه بیورر که مثقال ذرة من الورع خیر من الف مثقال من الصوم والصلوة

ایکیجی حدیثده اتق المحارم تکن اعبد الناس بیورر وسلف بیوردیلر که طاعت

لذتی وقبول دعا بو لقمه غی دکلی حرام دن در الحذر من الحذر ذی الخطر

وستقول این الملجأ والمفر پس مؤمنه لازم در که علم یقین ایله بیلدکلری

حرامدن وشبهه اندکلری حرام دن صقنه سین اما اول شیئه نکه اوته

سین بیلمیه سین باطن راجك اولمیه قندندر دیو صویلمق لازم دکلدر

بلکه

بلکه بوشوال بلکه زمانه ده فتح باب فتنه وفساد در غالبا **حرام** مقطوع

سرقه وغصب ومال یتیم کبی وکله ووقیه وانذارنك بوکبی ایله الوب کوچکی ایله اصاغی

کبی در بو مقطوعك مستحلی کافردر زیرا نصله ماتبدر وربا یمك صاحبنه

قطعی وغیرنه شبهه لی در ومستقرضك هدیه سیله ومعتقك بهاسیله واجرسز استحدامی

واجرة زانیه ومسلمانه خمر وخنزیر بهاسیله وبو جمله نك بیعی حرام قطعی در وصویه

یا بو نجغه یا باقلیه یا قندیله وسایر کهنه نك واغلیجی وارلیجی وجاجیلرك ومصور لرك

وساحرلرك شرطله اجرتی حرامدر قطعا وفسق ومعصیته اعوان اتفاق مثلا شاهد

زور ومجلس فسقه وخلاف حکم خرج اولان حرامدر مکر صلح وبا دفع ظلم وارضاء

اهل وظفر فی القتال جون جایزدر قطعیدر قضیه ایدر برمؤمنك مصلحتنه شفاعت

وبا تخلیص ایچون خدمته هدیه سیله حرام قطعیدر زیرا کل مؤمن اخیدر فاصلحوا امری

ایله هدیه سز نصرت لازم در قضانك رشوتی ده قطعیدر خصوصا خلاف حکمه

اما اظهار حق ودیرکه جایز مضطر اولنجه اما آلانه حرام در جامع الفتاوی

واکبی باسدن اجدن وقاردن یکی حرام در میسر دن مراد بونی ده دیدیلر

اما اجر ده اوچ آدم اولسه اوچینك اجری اولسه حلالدر تاتارخان دعوتسز

کسه نك یدکی حرام در مکر صاحب دعوتك رضاسی اوله بعده بلکه مذکوراته

بعضی حلالدر قارشه جلسی شبهه لی اولور بلکه رعوانلرور شوتجی قاضیلر

مالی کبی که زراعة وتجارت ومیراث کبی حلال مالدقارشه وشرابلی

و بور جلنك مهلتجه لکی وبردکی وضیافتی
زنا وحرام در وزناسی وشنده کی جوابلرك
ومنبته تمدرات وباغی مهلس صحیح
وبیع عرایا در
مکروهدر لکن کوفه اولا بیعی
جایز غش حلالدر مس
کلوض ۹ تنقا اوریا قیوبیلور

اما مرطسز ویرین وقطع وکلدر
لقاجانه دکی حلال وکلدر مس

و کذب ادیان اربعه ده حرام در
ص

وطلب

والا قمار لعبدر ۶ امور ایله طرفیندن ۶ امر ده
بعضلرایدر مباحثه علمیه ده ودین ومذهبی
مخالف ایکی کسه ارا سنده جایز در مس

43

یا چالغو دعوته وارمق حرام در خصوصا مقتدا و زاهد اولنلرن که علمانک فاسق
عوامک کافر اولمسنه سبب در • مکروار مقله دفع ایدوب بیله پس وارمق جایز در
و میته و تو براوه و کل و کومر یمک حرام در • و امانته خیانة امک اکر یمکله اکر
کیمکله و سایر وجهله استعمالله حرامدر • و متاعک عیبن اورتب یازیاده
شراسو یلیه • بوالکیدن غبن فاحش اولسه بیعی فاسد و قیمتی حرامدر • غبن
فاحش اولمسه تحیر مشهوردن زیاده سی حرامدر • الکچون جاهل تاجر یادن قورتلمز
دغلر • و محصولک عشری حقنه جلسی حرامدر عشر رعیته مخصوص در قاضی یه
بیکه عسکری یه یوقدر • یمک مسلمان کتابنه یوقدر • و عشری صاحبنه ویرمسی
فقرایه ویرمکله قورتلمز • و طویدقدنصکره یمک حرام در • مکروصوم و یا غیف
و یا بیان سفر عذری اولمه سی اولانه سؤال حرامدر • و قابو قپو
کرب تکثیر دنمشتایه امکدر • سایه کرمکی کناه و آلدغی حرام در • دوه و صیلان
تصویری ایله کرمکی بو معنادر • و و لعظ شرطله اتدکلری الدغی حرامدر •
شرطسز جایزدر • مکر شرط لماغه معتاد اولانه حرامدر • و صو واوت
و طویراق و اودون کبیلو جمع ایدنلر غیر سنه حرام در • و ماوراء النهر فتوا سنه
بنکی لک کندردن اولور حرامدر • و افیون زهر و حرامدر بوالکیدن تبیین
المحرمات کتابنده تحقیق اتمشدر • مکر موت احتمالی کبی اضطرار دوشه
اول دم اکلی جایزدر • و وصیة فقرا طعامی اغنیایه حرامدر زیکی

یوم قمر ده اولان ؟

وذلک جاری و مشهور اولمایوب ولایته حرام در صاحبی راضی اولمیوب و حرفنه
کلدک که اکه جهله جاهلانه عارفانه دیرلر برابر لقه ایله جایزدر • ابدالکا و چنجی خصلتی ذات الله ده غضبدر یعنی حضرت حقک غیرتن چکوب
انلک ذاتی و صفاتی و اسمای و افعالی حقنده لایق اولمیاندن تنزیه ایتمیوب
بلکه خطا سویلیوب • و ظلم و ضعف و عجز و تشبیه و تمثیله نسبته ایدنلر غضبدر •
یا خود رضاء الله ده غضب دیمک اوله بوخصوصده امر و نهی و حلال و حرام
خصوصنده غضب و بغض لله یه عام اولور • ابو الدرداء دن مرویدر که اللهک
قولری وار در ابدال دیرلر انبیانلک خلفاسی و ارضک مخلوقیدر نبوة منقطع
اولنجه خدا تعالی برقومی امة محمدون انبیایه بدل قیلور • فضیلتلری جوق نماز
و چوق صوم و صله دکلدر • بلکه حرامدن و شبهه لی دن صدق و ورعله • و سلیم
سلامة صدرله • والله ایچی طولو سلامة خلوص و نصیحتله در • انلرقوی کسه در لر •
هیچ بر شیئه انانکر حیوان لعز انمزلر • و اذا و تحقیر انمزلر • و تفاخر انمزلر •
و کبسه جسه انمزلر اخلاق ذمیمه دن مطهر و سالم لردر • بوکون خشیتدن ایرته
غفلتدن دکلدر • بلکه تابلردر طاعة و تقوایله • اولار حزب الله در
الا ان حزب الله هم المفلحون • راوی ابدر یا ابا الدرداء ابدن
بولارک مقامنه نه بیله رمیم • ابو الدرداء ایتدی نه مرسین مکی
دنیایه بغض ایدرسین بغضک قدر آخرته محب و متوجه اولورسین •

زهاد دن اولورسین دیمک حاصلی هرغم کثرة دنیا ووفرة علایقه مربوط در
وهر دوله وصفا وحضور ترک وزهد وتجرده منوط در قال علیه السلام من
زهد فی الدنیا علمه الله بلا تعلم وهداه بلا هدایة وجعله بصیرا وکشف عنه
العمی **الحدیث التاسع والعشرون** اذا رأیتم الرجل قد
اعطی زهدا فی الدنیا وقلة منطق فاقتربوا منه فانه یلقی الحکمة • بیهقی شعب
الایمان وابو نعیم حلیه ابی هریره دن راویلردر • وابن ماجه وابن حبان
صحیحنده ابی خلاد دن راویلردر • چوق برکشی کورسکز که دنیاده زهد
وپرهیزی وقلة کلام وپرهیزی اولا اکا یقین اولوکه تحقیقا اولکشی خدا
تعالی دن حکمت الفا اولنمشدر • زهد لغتده رغبتک ضدیدر یعنی میل عدم
بلکه اعراض عکسدر ومطلقا اهل حقیقته قائلدن هوادن بلکه سوادن اعراض
ودنیایه بغضدر • وماسوی الله دن بلکه نفسندن واهل وعیالندن اوصاعمقدر
جنیدابدر زهد آلت دنیادن وکوکل طلبندن خالی اولمقدر • بعضلرابدر
دنیادن موجود اسوغمکدر والدن چقمایجون یوغمکدر مثنوی
ما التصوف قال وجدان الفرح فی الفؤاد عند بیان الترح • کفت کاتاسو
علیکم فاتکم ان اتی السرحان اردی شاتکم • قالوا من نشته کرامة الاخرة
بدع زینة الدنیا • پس فقر وقناعت باعث کشف علم حکمت • وسبب سرور
وعز وسعادت تمتع وزیاده ترفه خصوصا حرب وشر بین قبایله

حکمة تعریف اول کتاب



وحریر وسیم وزر اسبابله ونسوان وجواریله تفکهه قادر ایکن دفع
ضرورتله اکتفا ایمک افضل عملدر • اما بو مذکور اتله تقید واشتغال مانع
تحصیل اخلاص صدر وکسب کمالله وبدنه ضرر در که ابن سینا بیورمش منتک
تخم ساقیک ونور عینیک والامرایک • یعنی سنک منیک انجکلک اکی وکوزکل
نور بدر ابن سکار اجه در کرک صقلنمه بولکرک اسراف آیت ضرر بولسه

**الحدیث الثلثون** اذا اکفر الرجل اخاه فقد باء بها
احدهما مسلم بن عمردن راویدر • اللهم علم یا نک برمتعلق محذوف اوله
تقدیری یا الهی جهنم دیمک اولمه • یعنی برادم کل مؤمن اخی حکمنجه برمؤمن
قرنداشنه کافر دیو چاغرسه وسوکسه ایکیسندن بریسی اولکلمه اکفار
سبببیله جهنم کبد سوکلمش کافر سوکلمش کافر دکلسه سوکنن جهنم
کبد زیرا کذب اتمش اولدی قرنداشی حقنده • هم فقها مؤمنه یا کافر دیمک
کفر در دیدلر • بو تقریرله اشتراک بعضی مشکلاتی دفع اولور تأمل •

**الحدیث الحادی والثلثون** ثلثة من کن فیه ففی راحجة علی صاحبها
البغی والمکر والنکث • خطیب وابو الشیخ وابن مردویه تغیر لرندن انسدن
راویلردر • بغی لغتده تعدی وظلم در • استطالة لسانه ده دیرلر • ومکر
شیئک حدّ ومقدارندن تجاوز انمکه دیرلر • ومعصیته وجسد وزنایه
دیرلر حدیثده ظلم مناسبتله اولمق اقربدر • بعضی احادیث قرینه سیله ومحل
دلالتیله • مکر غیر ضرر اولسه رخصتی بوغمکن کذا فی شرح المفتاح •

۱۶۷

نکث نقض عهد در یعنی اوج خصلة که نبی و مکر و نکث در هر کیهم اول ضرری
کند نه عاید در نظلومه ممکور منکوث لهد راجع دکلدر زیرا خدا تعالی
عادلدر واکا نخفی نسنه یوقدر کمسه نك حقن قومزحکم عدلدر دیناده
دخی انتقامن کوستره اخرتده خود مقرردر فتلك بیوتهم خاویة بما ظلموا
وهل نجازی الا الکفور تدبر ووعده وفا اوفوا بالعقود حکمجه واجبدر
وحدیث العهد دین بیوردی یعنی وعد بورج در ادا فرضدر خصوصا
ارباب کرامة وکرم واصحاب مروت وهم ذمتنده دین دان در ذمة
جود ثمه حاجات خلق کی بسنه دجود اودر ذمة خود عار دین
نقله که اسمعیل علیه السلام بر کسه بر یرده ملاقات وعد ایدب اول
کسنه کله دیو اول یرده اوج کون منتظر طوردی پس تحقیق انه کان صادق
الوعد کلدی امدی مؤمنزان شاء الله دیمیوب وعدی مطلق وقطعی ایله وفا فرضدر
منهاج ایله رخلافی کیا یرده اوفوا بالعقود بیوردی اما ان شاء الله لفظی
یا معناکه الله دیوسه الله قورسه دیمکدر بو نکله استثنا تقریر ایلور
لکن مخاطب استثنا معناسین بیلمیه بلکه وعدی قطعیه ظن ایتمه امام غزالی قدس
ایدر دینه وفا واجبدر مکر محال و متعذر اوله **الحدیث**
**الثانی والثلثون** اکثروا من قول لاحول ولا قوة الا بالله
فانها من کنز الجنة ومن اکثر منه فطر الله الیه ومن قطر الله الیه فقد

فقد اصاب خیر الدنیا والاخرة ابن عساکر ابی بکر دن راویدر طبرانی اوسطده
جابر دن روایة ایدر که فانها تذهب تسعا وتسعین بابا من الضر ادناها
الهم ضرر ضم ضاد معجمه ایله شدت مرضه بلایه جوعه دیرلر هم
حزندر یعنی اکثار ایدك لاحول ولا قوة الا بالله سوزنی که تحقیقا بو سوز
خشك کیمسنه دن دور هر کیم بوندن اکثار ایده الله تعالی نظر ایدر
وهر کیمه کیم الله نظر ایده تحقیقا دنیا و اخرت خیرنه نائل اولور واکثار
ایدك لاحول ولا قوة الا بالله قولنی که تحقیقا بو حوله کیدن رطقسان طقوز
نوعی شدت وبلا انواعندن ادناسی قیغودر وبوحدیثده خطیب انسدن
راویدر که کوکلو اهلنك کلامی لاحول ولا قوة الا بالله در وبوحدیثی
احمد وترمذی وحاکم قیس بن سعد بن عباده دن روایة ایدر که سکا
دلالة ایدن نبی جنة قبوسنه یعنی جنته دخولکه سکا سبب و وسیله اوکره
دن نبی لاحول ولا قوة الا بالله در وشیخمز حضرت شمس الدین السیواسی
بر کیجه تهجد قالقدقلرنده قپامدن برآدم کوردم که دبوسله حوالة طوردی
ودبوسندن حال الله لاحول ولا قوة الا بالله العلی العظیم یازلمش و ۳۱۳
علامتی قونمش ارواح دنی یاجنی دیو تجربه ایکن بکا خضر اولدغنی بلدردی
عدد مرقومله استغاله تنبیه اندی بیوردی وخالصه ایدر تسبیح
سبحان الله دیمکدر تهلیل لا اله الا الله دیمکدر تمجید که تعظیم کبریادر

نظر دن مراد ارادة رحمتدر بنی هر کیمه که
الله تعالی رحمت مراد ایده تحقیقا سعادت
دارینه نایل اولور اصاب
صیغة ماضی در تحقیق وقوعه دلالة
ایچون م

لاحول ولاقوة الا بالله العلی العظیم دیمکدر • وبو حدیثی ابن النجار ابن مسعود دن
راویدر که سکا جزویره بنی لاحول ولاقوة الا بالله تعبیرنی • دیمکدر که معصیتدن
قورتلمغه جبلی ومدد یوقدر الا اللهک عصمتیله واللهک طاعتنه قوتی یوقدر الا
اللهک عونیله بکا جبرئیل بویله دیدی یا ابن ام عبد بیورمش • الحدیث

## الثالث والثلثون

تدبر کوالغموم والهموم بالصدقات یکشف
الله تعالی ضرکم وینصرکم علی عدوکم • دیلمی مسند الفردوس ابی هریره دن راویدر •
غموم غمکم جمیعدر که تیغودر • هموم همکم جمیعدر هم اصلی قصدیوراده مراد
مقصود ومراد وحاجتدر • که تیغوانکی حصولیچون باقوتندن پیدا اولور بوالم
نفسانی در • یعنی غموم دفعنه ومرادات حصولنه صدقاتله اولاشوکه تاکه الله
تعالی سزکه شدة وبلاکزی کشف وازاله این وسزی دشمنکزاوزدرنه منصور وغالب
این • حزن وغمکم سببی غالبا مشتهیات وذخارف حرصدن وبونا پایدار که
وصوله ودوامی رجادن اولور • علاجی فکر ایتمکدر که اکصوک عالم کون
وفساده وترکیب مخالف عنصره ثبات محالدر • مثنوی کون میکوید
بیا من خوش پیم • وآن فسادش کفته رو من لاشیم •
نعمتلری ایسه سحاب صیف کبی ظل زائل • وبرق سیف کبی خیال عاطلدر •
آتشی مورث قاخاکی ایسه عاقبه قهر وبلا • آبی سراب شراب نما •
درکه عاقبت خشک لب اولمقدر • واسب هواسنه سوار اولان بالآخره

قرار کر اولانکدر
دیر کر اخر

بالآخره ساقط وراجل درم • انست بلاواء الزمان وذلته • فیا نعمة الدنیا
علیك سلام • بقا وخلود دولت ودوام عمر ونعمت اخرته مخصوص صدر
طوبا نلو دیدلرکه • شمدی هیچ غم نمز ویرمسه مقصود مزاله • برمراد اولمغی
بلمز نه صنوردم اوله • ودیدرای مست می تعلت مخمور غم وحسرت •
شمدی کری دنیایی آل ساکه بغلادم • من قصد القصیر • اغلدم که کولدرکه کولدم
اغلیورله • بلزم بونده نه فتح اولدی بکا یانه کرکه • برمراد اولسه کی عاقبتی نولاجکه
نامراد اولسه یه خوفکی مقصود دکل • طاس طنبورکی چوندصوکی اله بوسلنیدر
نه اوله حرص بسیار بوزدمغ بوامکه • همتی عالی قیلور خاکه دریا راولمی
قرو شمز نجوم اوستنه اصمیم الکل • سن عروسی ازله وساکه جهان جمله طفیل
سنکیچون یارد لدی زسما تا بسمک • پادشاهی قویوبن جمله سنه قول اولکه
سکا دوشمز قدر کی بلده کا عرف حالکل • دود آدم اولی آلدن مدوکس قومه دی
سکا ومدح ایده می رحم ایده فانی فلک • سنی کرداب فنا حیرتله غرقه ایدر بور
بنجه غوغای همک فانی غمکی ای کوده • قومه الدن آنی ایچ واویوق اولمه
عاشق اول باقی قیلور فانیی باقی سومکه • چون اویوق بویوقلی وارله محرم اولمکور
شیخا بندی کوشن ات هله بندن دیمکه • عاقل اولان لبی صاغ اولان
چورکه جوز کبی طاشی معور ایچی ویران اولمیه م ومن شره الابری ماسوی

اوغلن

فلا تجد شبا یالی به فقدا طبیعجم عقله طانشوب وبرمرشد وارب
بن کیم ونجون یارادلدم و دارینده بکا اصلح نزدیه تا مرشد دخی
غم وشادی چوهردود رکذرد درکذر از جهان که چزی نیست مصراعجم
سکادیه که عاقبه صورح وجوده اولنلرد خی عن قریب کلات قریب بوطلدن
قالقوب بوزخ نام بروطن غریبده پنج سال والی یوم السؤال غریب اولهرکدر
پس موجود کی تزوقه وغمین ومعدومکی اضطراب والمین حکمه چوخ غدار عالی کاشانه لی
کیمه ضیافت اتدی که آخری قانی قونوق قوبی سنه دوکدی وکیمه ویردی که
عاقبت آلمدی پس الایمان بالقدر یذهب الهم حدیثه تمکن قلوب لوح
خاطری که مرآة محجوب مطلق اولمغه یارد المدر نزنکار آمال وخواب
وخیال وسواد سودای امانی وظلالدن زدوده وساده ایله و
عذاب بعد وعقاب جحیم دن خلاص استرسکی کردن همتکی طوق تعلقات
وغل فاسداندن قدر تکیدکی آزاد ایله سندن اول بنوم دیوب
عاقبت کذبی روشن وظاهر ودروغ وسفاهتی باهر اولنلکی التفات سفیهه
ایله منصب واقباله وخزاین واموالله اولاشدم صای وقناعت ایلم غلام
همه آنم که زیر چرخ کبود نزهرچه رنکتعلق پذیرد آزادست نار

نار حصلهٔ جهنم کبی هل من مزید ترانه سین اورمه ونطع ایله
خلقکی یوزین قزدرمه دیدکده سورته تابع اولهٔ لعمنا وسنخناسی
الدین الیوسی قدس سره کل قلب قاسی شمدی ارباب کرم هریرهٔ عنقا اولدی
اولدی همت اهلنه قاف قناعة فرض عین راح راحة قالمدی جام رجاده شمسا
کاس یاس الدن قومه کالیأس احدی الراحتین ع فقیه کل ذی حرص
غنی کل من یقنع امدی طرفنی اذنه واعیه ایله دکلیوب عمل ایدرسک
غم وقورودن قورتلیوب دارینده سوای سرور وصفای نور اولشورسین
اهمالله آمارح مرکبنه ارخای عنان ایدرسک باکه هوایه برالدب باقایه دن
اوچورسین بلاکدر چکرسین م بوکا مالیتدی خزن ضروری دکلدر
بلکه سوء اختیارله فاد تدبیرله قازانلور زیرا آدم وارکه بوکنه قضانی
ووقوع یومسی وارقانمدر اریوم جدیده رزوح جدیدی خود کلور
غم واضطراب وخزن وتاسفی یوقدر آدم وارکه واو اسباب وذخایری
وزخارفی وارکن نفس جوانی طول امل صحت السنه صالوب بش اون سنه للعکس
غمر چکر لحن قسمناده قسمنا فعل ماضیدر کچمشده قسمت اولمشی نی غم
چکرم دیمزمکر صرفه بیلمزکه علتی جهت ریاستی وطول املی قویوب حتی یولنه
منصرف اوله یاخود سکران دینادر لا ادریه کبی شک فی شک شبهه فی الشبهه اوله

ومن كان همه الدنيا وكلها اليها حدثني اوزرك بني وتعشي جمله بلا وغم اولوب
عاقبتده مخوف اولور اكر صدقته يا مجاهد يا صحبه عالم نافع ايله تواركل اتسه
هم دنده الوبرير هم غم چكمز **الحديث الرابع والثلثون** تعرف الى الله
في الرخاء يعرفك في الشدة ابو القاسم بن بشران آمالي سنده ابي هريره دن
راويدر • تعرف ويعرفك استعارة تمثيليه در • يعني الله يلنى اوزاقدن تانى
الله بيله بلا وشدة دمندر • يعني وسعة وقوة وغنا وفرصة وشباب آيامن
بطالته ضايع كچورمه شكرين بيل • مقدمجه صلاحله آشنا اولوب قازان • وعمركدن
برنفسكدن قالديسه دم لى مع الله خرجه • تاسكله الله سكا آشنا وبلنس
عملى ايدر وبلا وشدة دمكى دفع ايدر • والا تعدعمرك قدرين بلمزسكز باسكه
قوة وضعف ومرض وبلا كلدكدن يكى تضرع وزارى ودعا اتسكدكلتمز كمى يه
كردكدن صالح مسلمان اولب چوق دن عصيان وشركه ايدن كبى م من اقبل اليه
في السراء • اخذ بيد في الضراء • انجق ايمان باس مقبول دكلدر خلاف توبه
باسكه مؤمن توبه دن خالى اولمز • الى الله تعيدن ايدر بركه سيكه تكين
بعضى اوراد ونوافله مقيد اولسه • بعد بيرلكله بامرضه يا موته اول عملدن
كسلسه اول عملكه اجرى هركون قيامته دك كلمزينه يازيلور • زيرا زمان بسى مضاعفه
رخاده الله بلنس معاملكه يى اندى ايدى • الحديث

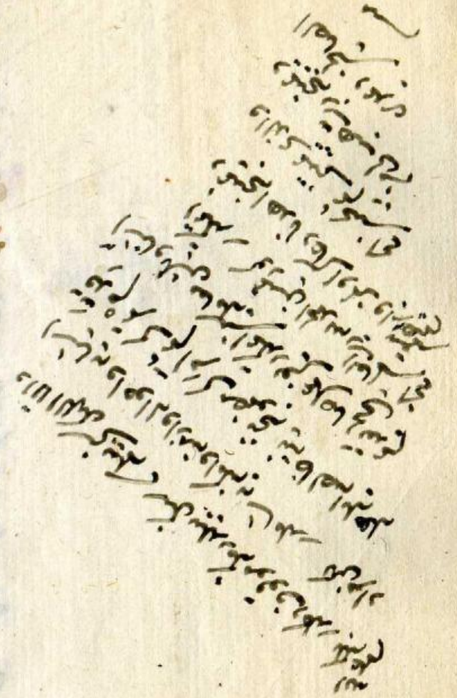

**الحديث الخامس والثلثون** اربع اذا كن فيك
فلا عليك ما فاتك من الدنيا صدق الحديث وحفظ الامانة وحسن الخلق
وعفة مطعم • ابن حبان وطبراني وحاكم وبيهقي ابن عمردن وعدى
وابن عساكر ابن عباسدن راويلردر • درت نسنه قچى سنده اولسه
ضرر اتمز سكا دنيادن فوت اولان • يعني بودردده مالكسكسن نور
صفة الله وجوهر خلق محمدى يه خزينه دار اولمش سندر • ورزق
ربكى چرو ايتى دولتنه لايوق اولمش سندر • بسد رمتاع دنيا ازايسه
ضرر اتمز • كه بودردستر سبع المثانى يه اولاشوب خلق قرائله متخلق
اولمشكدر ولقد آتيناك سبعا من المثانى والقرآن العظيم لا عدلن
عينيك الى ما متعنا به ازواجا منهم دستورنه بقه بقه بورى صدق الحديثدر كه
حق ورسول حق خلقيدر • وذكر وتسبيح وتلاوته ومعرفته لياقت بوكله
ومقدمه كرامة وولايتدر كذب جميع اديانده محرم وقبيح • وجمله
صحف وكتبده محظور • وعقلا قتده محذور ومنفوردر • بعضى كذب
اتجدر رهبانلكى كه تلف مال مسلمه وكسر اعراض مؤمنينه • بلكه اهلاك
عباد وتخريب بلاده سببدر • صاحبى عمار كبى ساعى بالفساددر •
نقتله يا قتل ويا صلب ويا نفى بلدا ولنور • ويسعون في الارض فسادا
ان يقتلوا او يصلبوا او ينفوا من الارض • بعضى كذب جائز

انما جزاء الذين يحاربون الله ورسوله الخ

او قطعة ايديهم وارجلهم من خلاف الخ

بلکه مستحب بولور یوخ وکورمدم دیمک کبی اصلاح ورشاد ویا دفع
عداوة ودفع ظلم وتحی فتنه وفساد بچون یا صلح زوجین یا دفع مکر
وقهر کفار بچون م وللصلح جاز الکذب او دفع ظالم واهل لترضی
والقتال لنظفروا اما بو سمتدن تعریض وکنایه یا بلا تلفظ کتابتله
ممکن ایسه نه تصریح کذبدن حرامدر شعبی حضرتی جاریه سنه ایدردی
که الوکی قوینکه قویب قیوجالنه بولنوب یوخ دی تحی حضرتی مسجدی
یوقلکن دیدررردی قال م ان فی المعاریض لمندوحة من الکذب صحاح مختار
زنهار بولنده عظیم احتیاط کوک که کذبه بهانه استین جهله دنیوی
نفع قلیل ایچون یا جزئی ضرر موهوم دفعی ایچون شرعا کذب
جائز صانوب کوندن بسی اوزی یالان سویلیوب دفتر حقده کذاب یازیلور
ملکلر اغزینک حیفه کبی قوقسندن برمیل ایراق یورر لر که حدیثده
ثابتدر روضه ده ایدر غیبت وکذب وبهتانک خلوی حرامز قفوسین
طویمیه قلری ایچون جمله مبتلا اولدقلری ایچوندر دباغ خانه وکرش خانه
آدمی کبی کثرة اعتیادله دماغلری طولب مسدود اولدغندن برکذب
دخی وار که صاحبی جهنم ده یرین حاضر لشدر اولدرکه بلمم دیمکه عادت ندر
یالحاد ندن یا کندنی بلورم کوستر مکدن الله ورسولی بیورمدغنه قال الله

وقال رسول الله دیو بهتان ایدر ویا جهلله شرع رسوله خرسوزلق وخیانة
ایدب مسئله بویله در وفلان کتاب بویله یازمر دیو بهتان وکذب ایدر
ان الله یامرکم ان تؤدوا الامانات الی اهلها ابن عباس دن روایتله
امانته خیانة کبایر دندر وبوندن دناءة اولمیه که انسان مکرم خرسوز
لقله فاجر وخنزیر صفتن قبول ایدر کذا فی المنهاج وکندو صفته حسنا کاستقامة
درو عزتدر ومکرم لکدر بکنمیه وامانته خیانة اتمکدر بر مجلس سویلنن
سوزی آخر مجلس التمکدر قال م المجالس بالامانة رواه القضاعی او جیجی
حسن الخلق در ترجمة الکتاب دردنجی بیکوده عقدر کامز عاقله بسدر کی
حضرت حی آدم نام آولی مخلوقی وخلیفه سنی بر لقمه جنتدن چقردی بلکه
سوء ولی ده دکلمیدن بیکلرجه حرامدن بیرسیدن جنته کیرمک استرسین
قال م ان الله حرم الجنة علی جسد غذی بلقمة حرام م ادم للجنتین
یا کنود قد عرفت ردّ عن دار الخلود هل تظن انک تدخل بها
یا جیجی انت مراجیا بها وکل دیدلرکه حرام لقمه اغو تحیدر دیاده
اغولر که قلبه قسوة وظلمة وغفلة واخلاق ذمیمه ویررر اما الناس نیام
طبقهم اکثر خلق غفلتدن ومسه لکندن طویمز لکن فاذا ماتوا انتبهوا

زیرا الی امیر دیو قولاغنه قویدیلر وسوزی
ابداع الذکر ودیو یت مالی کی م

ممکروهه ایله ؟

طبنجه فيامندن اويوب سكره حياة فانيه دن آيقدقدن طويار • بوتخم حرام
يمه حرام بتودر مثلا كوزى نامحرمه باقدقدر قولقه حرام دكلدر • دله
يلان سويلدمك آله سرقه وضرب وظلم اندرر • ايا غى حرام مجلسه يورييدر •
بوجمله عذابه سبب در وتكل ديدلركه حرام خورك كوندز صايم كيجه قائم
اولماسندن حلال خورك فرائضه اكتفاسى يكدر • وخاطرا كلوركه
عرق العرق جاذب ديدكلرى وتوكل طرح چكردبدكلرى بكا بر
معناسى لقمه جذابه درديكور زيرا قان لقمه دن پيدا اولوب طرح پره
يوريوب اعضاء مذكوره يه قوت اولوركدر • پس اعضاكز صلاح
وفسادى طرده كه مايه جان وحركه اولان قاندن قان لقمه دن اولدقدن
حلال صلاح حرام فساد لقمه دن اولدى والا بيخ نسل وار كه صلاح و
فساد ده سلف نسلكه ضد يدر انه ليس من اهلك انه عمل غير صالح
الآيه من اطاب به عمله لم يسرع به نسبه بومضمونه در الحديث
السادس والثلثون اضمنوا لي ستا اضمن لكم
الجنة اصدقوا اذا حدثتم واوفوا اذا وعدتم واذا
اؤتمنتم واحفظوا فروجكم وغضوا ابصاركم وكفوا
ايديكم • احمد وابن حبان وحاكم وبيهقى عبادة بن الصامت

الضامندن راويلردر الى بنم چون ديمك اولنجه بنم رضا مجون و بنم
شرع مطهرم وسنت غرامه رعاية اخلاص ضامن اولوكه التى نسبه
يعنى بنجون ضمين وكفيل اولوك وعهد كزه اولوكه التى خصلتى سبنده
سزه دخول جنته كفيل اولاين • سويلدكدن صادق اولوكه • وعد
اتدكدن وافى اولوك • امانه وبرلسه كوزادايدك يعنى خيانة اتمك
اوطه بروكوزى زنا ولواطه دن واظهار كشف دن صاقنك • حتى
فقها ديدلركه صووارکن ترابله احجارله استنجايله اكتفا ايدن • صويله
غسلجون كشف عورت اتمه كه حرام در • كه استنجادن صكره طهارت
سنتدر ستر عورت فرضدر • اداء سنة ايجون فرضى ترك
اتمك حرام در • ونامحرمدن كوزكزيومك ذكوراسه • كه علامة
زمخشرى بوحديثى يازمشدر كه اتقوا ابناء الاغنياء فان لهم شهوة
كشهوة النساء • قلبه قسوة وظلمت ونفاق وشكوك وظنون نفس
امارده قوت • وموتى وآخرتى اونوتمق • نسايه وامرد محبوبلره
باقمقدن اولور • وطاعة لذتى بونكله كيدر • مصابيح شرحنده مسطوردر
والوكز صاقنكمغ ايدك نامحرمه باقمقدن • ادم دوكمكدن
سرتمدن • باطل ايشدن • عمل بالبدعى كه معروفدر • للهادى

سنب غيبت دن خوفاو رجاو رياء
اوكمق سترايله كلمه ايمانا واسلاما
بوالتزايله عمل اولنر

## الحد السابع والثلثون اطب الكلام وافشى السلام

وصل الارحام وصل بالليل والناس نيام ثم ادخل الجنة بسلام • طيب پاك وآريدر خيشك ضد بدر خطاب عام در يعني كلامكزى مسلم سويلك شرعه مخالف شتوم و سبابدن وغيبة وبهتان وكذب ونميمه دن وكوكل يقه حق وكفر وبدعت سبيله لاجق غليظ كلمات قذرصاقنمق جايز وطتلو ويوموشق اولان سوزلرسويلك حديثده النوا الكلام ده وارد در وسلامى افشا ايدك يعني مسلمنه • فتوى كتابلرنده ايدر الاشابته سلام ويرمك وشابته اغيرسه تسميت ايمك • وشابته كندوسنه سلام ويرسه ردايمك مكروهدر • مكر شابته تشميتي اكر ردى قلبندن ايدر ايسه ديرسه وشابته ده رجله تسميتي يا ردى قلبندن ايدر زيرا نسائك صداسى ده عورتدر خزانه • حيبانه سلام ويرمكده اختلاف ايتدلر اما ردى لازم درمسلم عليه بالغسه • مسلمنه ديوقيد ايتدك زيرا حضرت عليه السلام السلام تحيتنا لمتنا بيوردى ولا تبدؤا اليهود والنصارى بالسلام بيوردى • پس كفاره بدء سلام منهى در اما كفاره ويرسه مسلمان انجق وعليكم ديه زياده اتمه انكون

اخر حديثده

لعضلا ايدر بوايكيه حاتم ابن سلام حضرتلرى تعظيم ايچون ايتمشلر ايدى حاشيه زده ايدوم تعظيم وتكلف نهيكى قدوم تعظيم بيوردم تعظيم ايچون ايتمشلر ايدى حاشيه زده ايدوم تعظيم وتكلف نهيكى قدوم تعظيم بيوردم

آخر حديثده فان بدءوكم فقولوا وعليكم تفسيرده • فصولده وجامع الفتاوى ده ايدر مبتدعه مسخره يه قصه خونه كذا به لغو وسبت ايله متعدا ولنه وسوقطا باشنده اوترب عورتلر سيرابن نه سلام ويرمه • برازيه • ايدر امام يرقنده شرطنج اوينينه سلام ويرمه زجرا تاما لاعب ويرسه آله • خلاصه • ايدر حمام ده يا افشانده برآدم مكشوف العورة كورسكز سلام ويرمه سز واول حالده اولنلر سنه سلام ويرسه لر الممكوز زجرا ظهيريه ده ايدر بعضى عراة بعضى مستورا ولسه لر مستوره نسبتله جمله سلام ويرمك جايزدر • اما خلاده مستورا ولانه سلام ويرمه امام يرقنده برازيه • سائل سلام ويرسه يا متحاصمان قاضيه باشاكرد استاده سلام ويرسه المليه قراءة واذان واقامه وخطبه ودرس وقضا ونمازله مقتدى سلام ويرمك مكروهدر ظهيريه • بوجمله سلام ويرسه لر ردى لازم اولمز الاقاريه ردواجبدر اصح ده زير ارد فرضدر قراءة فرض دكلدر • خلاصه • ابى الليث بونى اخذ اندى دبر وعلته ما فهام المناقشة تدبر • تمرتاشى ايدر سلام سنه در ردى فرض كفايه در زيرا سكوت مؤمنه امانة واستخفاف در • كيفيه رد خصوصنده يتمسرده وغيرده تفكير ده حديث نقل ايدوب • مسلمانه

لان الاذان والاقامة من توابع الخطبة والدرس ونحوها لسبب فرض يدبر

52

عن انس رضي الله تعالى عنه قال سمعت رجلا يقول لرسول الله صلعم يا رسول الله الرجل منا يلقى اخاه وصديقه ينحني له قال لا قال افيلتزمه
ويقبله قال لا قال افياخذ بيده ويصافحه قال نعم قوله والتقاء الخطيبين قال الفقهاء يكره الانحناء في السلام

سلامندن زیاده تعظیم کرک کتابیاره انجق سلامی قدر کرک دیر وحضرت
جابردن روایة ایدرکه واذا حییتم بتحیة فحیوا باحسن منها ای علی اهل
الاسلام اورد وما مثلها ای علی اهل الشرک دیر کذلک عطا وحسن وکحله
وضحاک مثل اهل ذمه حقنده در انلره زیاده کرکمز بیورمز وتغییر شیخ ده
قناده دن نقل ایدرکه باحسن یعنی مسلمانلر السلام علیکم دیسه لر ارتوب
وعلیکم السلام ورحمة الله دیکز اکر انلر ورحمة الله بیله دیسه لر سز وبرکاته
عبارتین آرتوک اورد وها یعنی اهل ذمه سلام دیرسه لر یعنی انلره سلامن
دیرکلر تورمک ومقحز مرکال پاشازاده فرایده بوسمتی تحقیقا
اورد وماده اوتنویع ایچوندر تردید ایچون دکلدر دیر بعضلر رد
سلامکلرجهدر ارتو قدر فضل اولدیغچون دیدیلر بعضلر سلامکلر ارتو قدر
هم سنة هم فضیلتی ظهورنه باعث ومقدم اولدیغچون دیدیلر جماعة سلام
دیرسه لر برینکی ردی کفایه در ردایدن عاقل وبالغ صبی ولا یعقل دیسه
اما صبی عاقله اختلاف وارد ر امابرکم السلام علیک یازیدیسه
عمرو یاکر ردانسه زیدن ساقط اولمز اکر مسلم صاغرسه ردایدن
طوداغنک تحتنی کوسترمه جواب عاطس حق یالمذکوره ده بو بیله در
خزانه وصلة رحم ایدوک تاقرابته نسبه قرابته سبب منضم اولوب

اولوب ارحام متواصل اولا صله ابن تک حاضر اجر ویرکه عمر
وما لی آرتار ویره سز اجر ویرکه رحمة لایق اولور کما ر وکیحله
نماز قبل خلق غافلار وناسیلر اویورکن حدیثده ایدر قایم شخص
ایله الله تعالی ملکلرینه مباهات ایدر وحدیثده بیورر الله وملئکه
مشتخ بینه صلوة ایدر وقیام سحر اللهی ارضا ایدر وغضبی اتشین
اطفا ایدر وبدنه صحة ورزق وعمره برکة ویرر وبیورر جوف لیلده
ایکر رکعة نماز دینیادن ودنیاده اولانکن جمله سندن نافع وخیرلو در
سفیان حضرتلری کیجه یاتمزدی قرئی برمقدار راحت اولسون طاعته قوت
اولور دیدی سفیان ایتدیر یغم ولکن قورقرم دوته نازل اوله بنی غفلتده
بوله بری دخی الدن اله دیدی ثم ادخل الجنة بسلام یعنی بواشارت
اتدکدن صکره اهل جنة اولورسیز سلامتله کرجنته یا ملکلرک سلامی
ایله یا حضرت حق سلامی ایله جنته که سلام علیکم طبتم فادخلوها
خالدین بیورسه کرکدی اللهم ارزقنا الحذ الامن والتلذذ
التذلل للحق اقرب الی العز من التعزز بالباطل خرایطی حضرت
عمردن راویدر تذللوا عباد الله برمعنادر عرب طریق معبّد

53

دیر لر مذلت معاشنه • یعنی حق ایچون تذلل عزته یقین در باطلله تعب زدن
پس رضاء حقچون نفس انقیاد و تذللی • وحبل متین شرع مبینه
یوپون صوب تسلیم اولماسی • وشرعله خصم مغلوب اولدقدن فائده غالب
عزیز وانا عبد مغلوب ذلیل دیوب رضایله حقی قبول اتمسی • وباجمله کسب
حلال وعدالت و سایر اخلاق حمیده وریاضته وکنه لباس • واحباب ایله ومجاهده •
وتحمل وقناعة ایله تعبی ذلیل قیلمق عزته قریب در • واذا قیل له اتق
الله اخذته العزة بالاثم حسبه جهنم مصداقیجه باطلله چندروز تعب زدن
یعنی کسب حرام واکل حرام وظلم واخلاق ذمیمه ایله وطعام نفیس
ولباس ملبس وصحبة غنی خسیس • واستراحة وشهرة وزینتله عزتلنمک •
زیرا دولة الظالم ساعة • ودولة العادل الی الساعة مصداقیجه باطلله
اولان دولته جوقلق اوزامز • والدنیا مع القائم لا مع النائم
مضمونجه غفلة وایهاللله • ونفس میدان هواده اسیر سالله عزت دنیا
ثبات بولمز بنجه بولورکی • وللهالعزة ولرسوله وللمؤمنین
طبقیجه عزت اللهک ورسولنکدر • ومؤمنینه وجله اعزه یه اندن
نصیب اولور • استدراجله ظالمه برقاج کون عزت کوسترسه

دولته اولور

وبرقاج کون ذرهم یاکلوا ویتمتعوا دیرسه • حکیم حاذق موته قریب
اولان خسته یه پرهیز بیورمدغی کبی • عاقبة فلما فرحوا بما اوتوا
اخذناهم بغتة فاذا هم مبلسون طبقیجه اکسوزین الدن الکرکدر
امهاللله اعمال اتمز نهایت واملی لهم ان کیدی متین اعمالهم
لیرداوا اثما طبقیجه بعضلرینی چندروز صحرای شهوتده حیران
وپایم • وساحة حرص واشتهاده سایم ادیب ارخای عنان ایدر
ومن یضللله فما له من هاد • تامال مهیز ایچون ابطال شعائر شرع
مبین • دین متینجون نه دکلو کیدومکر وحیله وخدعه اندیشه قالدین
کفروا هم المکیدون ومکروا ومکرالله واللهخیر الماکرین یخادعون الله
وما یخدعون الا انفسهم مضمونی اوزره • عاقبت تلبیسلرینک ضرری
باشلرنه کلوب موتله نقمه دنیادن ورقمله رقمه مولادن محروم اولوب
خسرالدنیا والاخره اولورلار باغ وجودلرندن بردانه نفع ونمره کورمزلر
وبو غرورله بیجا رکندولرین حسن حالده ظن ایدرکن اعمال اعمالرینی
یوم تبلی السرائر اچلوب • ظلم وقبایح • وفساد وفضایح • جعد فده
محشره اولین واخرین اراسنده رسوای اولوب واریجه کوزلر قله

ایدب

اهل اینکم بالاخسرین اعمالاً الذین ضل سعیهم فی الحیاة الدنیا وهم یحسبون
انهم یحسنون صنعاً بوعنادد • اما مؤمنلر اطیعونی اجعلکم ملوکاً
لا ینفد ملککم حدیث قدسی سنه باقوب من ذلل طالباً فقد عزز مطلوباً
دیو حضیض مذلتی اوج عزته کوردی • مرتفعات شان وقوتی البرهان اولدی
هم عادة حق بودر که اهل بکبری قهر وافنا • واهل تواضعی رفع واعلا ایدر •
مراجعده جبینه اوز نقلچون ده برمراد استه بیولدقدده دی که اقصای
مرادم بوکه صراحةً بکا قولم دیه سین • تا قوللغه قبول اولدغم بیلم والی یوم القیامه
بیلنیه انکچون معراج سورسنده سبحان الذی اسری بعبده دیو نمجد
دیمدی • سبحان من بجذمته عز من عز من الاعزة • وبالمذلة فی عبودیته
جل من جل عن الاجلة • لمحره شهادتی نظره شاه عالم قبله بی شانی
قبوک سائللر یکه اک کدا موآج وعریانی

## الحدیث التاسع

## والثلثون

اطلبوا لحوائج بعزة الاتقیاء فان الامور تجری
بالمقادیر ابن عک عبدالله بن عباس دن راویدر • مراداه وحاجاتی
عزة تقله استمک مذلتله استمک که امور خلق مقدارنجه جل قدرله متقدره در
یعنی غیره مذلتله مصلحت تبز حرکه مشیة الله اولمنجه اسخیانک الی جبینه
وارمز زیرا معطی ومانع الله در • خلق انک بدقدرتنده آلات ووسائطدر



قل کل من عند الله ونحن قسمنا • وحدیثده بیورر طلب دنیاده اجمال
واختصار ایدک که هرکسی انجون بارادیلن نعمت میسر در • اقوال
حضرت سلطان البلغا علیه من الصلوات ازکاها • ومن التسلیمات اعلاها • که
انا افصح العرب بیوردی • یجری بالمقادیر دیرکن • اطلبوا بیوردغنه
دقیق نظر ایله ارباب شریعتک واصحاب حقیقتک حق مشرب وتفاوتلری
مشربارینه کوره مغایر ایکن • دست معجزه ایله ایکسنی برقدح دن صوندی
که شرع شریفده توکل معرفه مثال کل سبب من الله در فتاوای مسطوردر
یعنی هر سببک عاقبتی الله دن بیلیو • هر مراده اسبابله شروع ایتمکدر
قطع علاقه وترک اسباب دکلدر • وسائقده منع اولنان بطالته
وکسلدر • کرچه سنوهایه احلی من العسل در • لما اسبابه مباشرتدن توانی
وتغافل • ومقدماته وآلاتدن تقاعد وتکاسل • باعث حرمان دولته
دارین • وسبب فسوة وزرین • واخرنده عذاب وحزن در • الله ورسولی
کلامنده سعی سز نعمه وجنته یوقدر • لیس الانسان الا ما سعی ولها ما کسبت وعلیها
ما اکتسبت والذین جاهدوا فینا الخ حصر وتاکیدی کافیدر • وبعضی معتوهین
انبیا واولیانک بدقدرته مالک اولمالرایکن باطنی ولبی حافظ اولان ظاهر

شرع شریفی حفظ ایچون کسب و عمل اتدکلرینی و سایر نصوصی براغوب دنیا
نفسنی مذلتله وایل الله باقتعله ورخه ومغفرتی توبه وعمل خیر رجایه متعلق بعض
عرب و فارسی ومرکی اشعار له مؤلف اکلدیکن استدلال ایدیوب
عملا تکله بطاله و فجورلرینی ارتورب محروم کیدرلر ننه کیم بلغاء مشرکین
شعراء العصی نص متینه مقابل قبلوب اتخذوا هذا القرآن مهجورا
اتیه نظراولدقلری کبی بولدن جهللر واکثر فرق ضالة سلفلری
سوزینی وعقللرینی نصه مقابل قیلدقلرینی بولدن آزدیلر اوّل
مقابله نص ده قیاس امک خود شیطانکدر پس واتبعوا من فضل
الله کبی وماخلقت الجن والانس الا لیعبدون کبی وجزاء بما کانوا یکسبون کی
ایتدک مفهومی ایله عمل اتمیلر ضایع اولورلر نرجو النجاة ولم تسلک مسالکها
ان السفینة لا تجری علی الیبس حاصلی دین اکر دنیا مصلحتنده نی عمل
توکل انبیا امتلرینه بیورمشلردر حدیث قدسی ده خ یدک انزل
علیک الرزق بیورر . وحدیثده بیورر کشتک قفا هشتند را اصلاح
معیشته طلب امک حب دنیادن دکلدر اصلاح معیشته امکی اکر حضرت
مرسله سؤال ایدرسک بنه هزی الیک بجذع النخلة تساقط علیک رطبا جنیا

طبقچه خرما اغجنی هز و تحریکله اولده ثمار اولدی بنه کسبدر • اکر طیور
ووحوشله سؤال ایدرسک انلرده یوالرندن وانیلرندن چیقوب
احشامه دک بیلمه رلر آج قالورلردی اکر صورهسکه محی
الدین العربی • وملا خونکار • وعبدالقادر کیلی کبی اهل حقیقه اولان سلطانلر
نظم ونثرلرنده کبی ان کنت لابد مدبرا فدبر ان لاتدبر • وکبی م اطرب
وطب وانس الهموم جمیعا • ان الهموم تزیل الب الحازم • وکبی اخرج
من العین تخصل مرادانک و تصل الی العین • وکبی م همین توکل کن ملرزان
پاودست • رزق تو از تو بتوعاشقفرست • دیدلر ملا فدسی حاصلی توکل
جمع اسباب تفرقه دن قطع علاقه ایدب صافی مسبب الاسبابه توجهدر
دیدلر • اولسه واللہ اعلم انلرسعی وکسبله زیاده زحمت چکوب
هرایشوک منتهاسینه بیدیلر حتی آله سز توکل مطلقه مالک اولدیلر
فتاواده ایدر علما کسب علمله مصارف وظایف خزاین سلطانیته
اولوب زحمتسز کفایتلری قدر رزقلرین آلورلر پس کسب دنیا لازم
دکل انا کسب علم تیز دیمکدر • وحدیث قدسی ده بیورر الله تعالی بر خلق
اندی قولارمه کدیمین وعرق جبینز اولمیجه رزق ویرمه مکر طالب علم اولله
اکابورنکاوزره سوریه یادنیادی • پس علما وعرفا شجر رزقک

طبقچه خرما اغجنی هز و تحریکله اولده ثمار اولدی بنه کسبدر • اکر طیور
ووحوشله سؤال ایدرسک انلرده یوالرندن وانیلرندن چیقوب
احشامه دک بیلمه رلر آج قالورلردی اکر صورهسکه محی
الدین العربی • وملا خونکار • وعبدالقادر کیلی کبی اهل حقیقه اولان سلطانلر
نظم ونثرلرنده کبی ان کنت لابد مدبرا فدبر ان لاتدبر • وکبی م اطرب
وطب وانس الهموم جمیعا • ان الهموم تزیل الب الحازم • وکبی اخرج
من العین تخصل مرادانک و تصل الی العین • وکبی م همین توکل کن ملرزان
پاودست • رزق تو از تو بتوعاشقفرست • دیدلر ملا فدسی حاصلی توکل
جمع اسباب تفرقه دن قطع علاقه ایدب صافی مسبب الاسبابه توجهدر
دیدلر • اولسه واللہ اعلم انلرسعی وکسبله زیاده زحمت چکوب
هرایشوک منتهاسینه بیدیلر حتی آله سز توکل مطلقه مالک اولدیلر
فتاواده ایدر علما کسب علمله مصارف وظایف خزاین سلطانیته
اولوب زحمتسز کفایتلری قدر رزقلرین آلورلر پس کسب دنیا لازم
دکل انا کسب علم تیز دیمکدر • وحدیث قدسی ده بیورر الله تعالی بر خلق
اندی قولارمه کدیمین وعرق جبینز اولمیجه رزق ویرمه مکر طالب علم اولله
اکابورنکاوزره سوریه یادنیادی • پس علما وعرفا شجر رزقک

لازم توکلنیم علی الله حق توکله لو رزقهم کما یرزق الطیر تغدو خماصا وتروح بطانا

کوکنه یا پشوب ایادئ مختلفه بیدواحد یه قصر ادیب مظاهردن
حاصل اولانی جمله ظاهردن کوردیلر کمسیه تنزل وعرض حال ایتمکه غیرت
رزاقدن قورقدیلر • پس بوعرفانلری ایله مقاسم نعم بیکران اولدیلر
بونلرک ارادتلری ایچه قوانمک دخی غلاسنه باعث اولدی نه یراکنت
لسمعاً وبصراً وبداً ستر نه ایرمشلردر • اللهی بولان عاشقلرک تبدیل اعیانه
مالک اولورلر فنا وعشقلری سرمایه لریدر • که حافظ قدس سره یورر
آبام تنکدستی درعیش وکوش ومستی کین کیمیای هستی قارون کند گدارا •
پیر هرات عبدالله انصاری یورر که الهی مرانان ده کندم مده کندم
خاک مده انکور ده باغ مده • پس تحقیق یقین وتکمیل فنا وتصرف
حقایق اشیا یه قدرت قدیر ایله قادر اولنلر استرلر خاکی التون ایدرلر
وراودته الجمال الشم من ذهب عن نفسه فاراها اتما شم •
بوسره ایماءً مرشدین کاملین حقنده حضرت علیه السلام ان مغیر الخلق
کمغیر الخلق بیوردی • یعنی نفس طالبی اماره لکدن نامور ه لکه
تبدیل واطمینانه بدیل ایدن صورتی ده تبدیل اتمک کبی در یعنی دشوار لکن
انکسی برابر در برینی ادن برین دخی آسه عجب اولمیه تدبر • انلر ملک وعنصر
جهاندن بحسب الروحانیه کچوب عالم اسبابی سرلری ایله بوق کورمکن فقد

ستر کن فکانه وهو

فقدوترک ایدب لاهوتی اولدقلرینچون انلرک کسبی اول جهانده بولنان
آله ایله اولدی که ارادتلریدر واول ارادتی انلرقازانتیجه دک پنجه زمان
مریدوذلیل اولشلردر • عاقبت مریدکن مراد محبکن محبوب اولشلردر •
ایکچون هرمرادکز مراد حق اولسون • ومارمیت اذرمیت الخ وان الذین یبایعونک الخ
بومضمونلر کامرم مسیب بولسه چون عارف صاتار اسباب نادانی •
بتر دریاده نیلوفر قیورمز قحط بارانی • خذهذا • لکن هرتنبل
وتن پرور وطامع وغیرقانع بو دعوایه این مزمید انمک تجربه لری وار در
رسوای ایدرلر که دیدیلر بوتوکلی دعوا ایمک تلبنده خلقدن رجا
کیکورکک • اکربس کون آج قاله مخلوقدن استه بومعامل اهلی
دکلدر • یوزم اشکارینه خاک اولسون • یونون خاکاریله پاک اولسون •
وبولارک خزاین رحمانیه الدری نیمکن فقر وترک وفنا وکهنه وخراب
اختیار ایدرلر • وکلنی ماسوادر دیوانیاره ادب اعیاردن عار واستغنا
ایدرلرم لله تحت قباب العز طائفة اخفاهم فی رداء العز اجلالا •
هم السلاطین فی اطمار مسکنة استعبد وامن ملوک الارض احرارا •
غبر ملابسهم شم معاطسهم جروا علی قلل الحضراء اذیالا •
آله کارتو تبدیل اعیان وعطا کارماهوستو نسیان وخطا •

مثنوی

فقد انوقتهم وهو کنایة عن عدم الالتفات الی الدنیا الدنیة

یعنی اسم علم اوسم قحط صفتنه

الکاف فی افعال خضراء اوزنه خماسی مجرد

الاطاعة مع طاعة کسر وسوء خلق مع اصحاب والاقبال مع قبال وهو ملک من ملوک جهنم

57

## الحدیث الاربعون ان الله امرنی بمداراة الناس

کما امرنی باقامة الفرائض • یلمز حضرت عایشه دن راویدر تحقیقا
بکا الله امراندی مداراة خلقه • امراندوکی کبی پیش وفتی قلمغله
پس تشبیه دن فرض لقی الکلندی • مداراة کم لکایده نه وکملک قصد
ایده نه وکم سویلینه املوکله وایوسوزله مقابله وخیرصانواعمکدر
باری مطلقا خیرا کرشر مقابله قصدایتیوب وسکوت اعمکدر • باسلام
ویرب کمکدر فی الخالصه کان ابوحنیفة یوصی اصحابه کلغداة بتوقیر
السلطان وتعظیم الاخوان ومعرفة الزمان وحفظ اللسان • واوصی
ابایوسف حسن ابتلی بالحبس بانه یجب علی المرء ان یکون مقبلا علی شانه
حافظا للسانه عارفا لزمانه معظما لسلطانه فلم یسمع فلیعتبر بحالی •
وورد فی الاثر هکذا فی صحف ابرهیم لکن وقع فیها بدل قوله معظما لسلطانه
عارفا لزمانه وکذا فی تفسیر قوله صحف ابرهیم وموسی • حافظ • رند عالم سوزرا
با مصلحت بینی چکار • کار ملکست انکه تدبیر وتامل بایدش •
قال الشیخ نجم الدین الکبری • اعلامقامات اهل التحقیق • التغافل والانقطاع
عن الخلائق • وکندوایلکی ایلیکو رسن تمیز • یوقسه ایلده چوق اولور غوغا غریز •
حله بیده ایدر مؤمن طعان ولعان وفاحش وبذی اولمز • شعار ایمان

بذی بوزبان تکلم وقبیح کلام
ایلیشتیم ایدیدر • مثلا اصحاب
اعضای وبنیوره وقیط
لفظ واعضای زنام کن
ایلیه عورتلرینی ونسخ وعرف
عمر اولان معامله کرکش
صاحب ذکر ایدن فاحشه قولها
متعلق شتم ایدن بذی
دیرلر سن

قادر دکلم عزلت اعمکدر



شعار ایمان تهذیب لسان واجتناب فحش وهذیان • وبلکل که عدو یک
کبی ظاهرا دشمندر مداراة اتدکجه بندن قورقدی دیو مغرور اولوب دفعی مسلط
اولور • انک علاجی دفعیچون صدقه ودعا • وحضرت حکم عدل منتقم حواله
ایمکدر بومعنایه ایجاد ملاجامی قدس سره السامی بیورمشکه آسایش دو کیتی
گیرم که این دو حرفست • باجاهل بیعاقل مشکل بود مدارا • وکبی ده
دشمندر اما سندن ادنی تنزل استرکه سکا محب اوله • انکا علاج
صله وزیارت ومداراة وهدیه وغیبتنه دائما ایوسوبلمک • وکم سویلینی
حسن تحمل اسکات ایمک • وبوزنه طاتلو دللو حرمت ایمک • ومعاشر
لری ایله محبت ایمک • حضرت علیه السلام بیورمشکه حلم قلجی ایله مسلمان
اتدکم چوقدر دم قلجله مسلمان اتدکمدن • بومعنایه شیخ حافظ بیورمشکه م
آسایش دو کیتی تفسیر این دو حرفست • بادوستان تلطف
بادشمنان مدارا • خصوصا قوم کثیر ایجنده غریب وضعیف وقلیل
اولانه • که بلغا بیورمشلر • حیثهم ما دمت فی حیثهم • ودارهم ما دمت
فی دارهم • وارضهم ما دمت فی ارضهم • ومدارا اتدن درکه حق سوزی
تصدیق • وضایع ومساوی سویلینه سکوت ایده • اما دینه متعلق
باطل سوز سویلینه غیبت وبهتان وکذب وکفریات کبی • رفق ونصح

وبیورمشکه لا تحشروا کلب صورتنده قوبیلر اغزی یرتیق بیورندی
وداما نه باشیوب ازاد وتجهیز اتمکلکدن
یومزلیلر • منهاج • ایجار طاشنه دوریلیکلدن
صورتنه کیرلر • اما مسخ باطن وارد • دنیاده مسخ صورت
یوقدر • فعلندن ظاهر اولور اخرتده معنوی اولور
مسخ عقلی

طرفی ایله قابلیه کیم ایشیدیکین سویله • که کیشی نصح تقریعدن باعث
فتنه در والا قابلیه او محلدن براغه کیدر اما اول دشمن که سطا
نفاقله دوستلق کوسترہ • اکا دخی مجاملہ واحسان سنتہ رسول
علیه السلام در زیرا مؤلفۂ قلوبکز تبعیتلری تزلزل واضطراب
اوزره ایکن • ویلورکن زیاده التفات واحسان اندکلرندہ
چونکی دینه کلوب ایمانلری محکم وراسخ اولدی • اما بو مرتبه ده
اولان دوستلری یار صادقه ورفیق حقیقی یه ترجیحدن • واحوال
خفیه ومعایبی بویله صورت دوستانه اظهاردن صاقنه که شاید آیامله
عدو اولوب کشف رازایدلم • احذر من عدو کل مرة واحذر
من صدیقک الف مرة • بو معنایه اولان صدیقدر • حاصلی هر
کیمده که صبر بو قدر • وتهور وجدال وخصومة ونزاع صفتی وارد
انکله دولت وسرور نه اختلال • وصفا ونعمتنه زوال وانتقال
مقرردر • اما صبر ومداراة وسکوت • سبب بقای نعم ودافع
مانع نقم ودافع الم در • امام شافعی ایدر هر کملک ایدر نه الله ایله
ما یبنده عفو اعملی عهد اتدم • عداوة شغلندن قورتلدم ومنازعه
قیدندن ازاد اولدم وبن حسود دن اوتانرم بنجوں مبتلا اولدگی دیو •



بظهر الغیب نصره الله فی الدنیا والاخری بیهقی انس دن راویدر
هر کیم دینی قرنداشنه غایبانه یاردم ایده خدا انکا دارنده
یاردم ایده یعنی فقیر ایسه احسان اتمکله مجرد ایسه اولندرمکله یا یان
ایسه اتلندرمکله مظلوم ایسه قورتارمقله کبی • عرض اولدرکه دارنده
الله تعالی منصور ومظفر ومؤید وکرامله ایله • زیرا بو نصرت ایکی علدن
بری نصرت دردیاده مقابله کننده دیاده منصور اولور • بری دخی علی
ظهر الغیب دینی مجنی ایله اخلاصدر مقابله ده اخرتده منصور ومحترم
اولور که دنیا ظاهر در اخرت غیبدر تدبر • پس غایبانه تعاونوا
امریله علماً بر مؤمنه عون ایدنلک ایکی اوده مرادانی حاصل
وغمومی زایل اولور عیسی • وبو حدیثی احمد وترمذی وابن ماجه
حضرت علی دن راویدرکه مسلمک مسلم اوزرینه مروفله الی حتی
وارده • بو لشجه سلام • دعوتنه اجابت • اغسره تشمیت
خسته اولسه عیاده • اولسه جنازه سنه تبعیت • التبجی اوز
جانبنه نه صانرسه اکا دخی انی صانمق • مسلمک ایچ برینه دن روایتله
التبجی فحش استصلاح ایتسه نصیحة اعمدر • زیرا مؤمنه کل مؤمن

اخوة طبقنجه قرنداش دیمك • پس اخوة حقی مؤدی کرکدر خصوصا
فاصلحوا بین اخویکم واصلحوا ذات بینکم مصداقنجه فساد محلنده
اصلاح امر واجب الامتثالدر • کذلك ده اولور • که فتاوای مصر حدر
وقال علیه السلام افضل الصدقه اصلاح ذات البین • وقال سباب
المسلم فسوق وقتاله کفر وحرمة ماله کحرمة دمه وقال عن المؤمن
دین ویل لمن وعدثم اخلف ویل لمن وعدثم اخلف ویل لمن وعدثم
اخلف وبیورر بزدن دکلدر بر مؤمنه غش ایدن یا ضرر ومکر ایدن •
وبیورر بزدن دکلدر صغیر مزه مرحمت کبیر مزه توقیر وتعظیم ایتمین •
وبیورر مؤمن دکلدر رشوکسی که قونشوسی انکله شرتدن امین اولمیه •
وبیورر سزك شرلوکز اولدر که شرتدن قورقه لر خیرین اومیه لر •
وبیورر مؤمز دکلدر شوکه کندوطوق اولایاتده قونشوسی اچ اولا •
وبیورر مؤمنه حلال دکلدر اوچ کوندن زیاده مؤمز قرنداشنه کوسمك •
وبیورر مسلم اوچ کوندن زیاده کوسمی جایز دکلدر که راضی
کله لر هر بری بریاکه کیده بو ایکینك خیرلوسی اول سلام ویرندر •
وبیورر مؤمنه حلال اولمز بر مؤمنی قورقتمق یعنی دللاکرهیتله یاغیر رسمتله

وبیورر هدیه لشك که محبتی زیاده ایدر وقلبدن کینی وعداوتی
قالدرر • وبیورر پیشکزده طعام هدیه لشك که رزقکزه وسعتدر •
وبیورر افضل عملدن بر مؤمنه سرور ادخال ایمك • بورجنی اوده یه سن
حاجتی بتورمه سز فنعوسین تنفیس وازاله ایلیه سن • یعنی بو
مذکور لریله سوندرمه سین • وبیورر هرکه دنیاکربتلرندن قرنداشنك
یعنی بر مسلمانك غم وکربتین دفع ایتسه الله تعالی اندن قیامت کربتلرندن
بر عظیم غمی دفع ایلیه • وبیورر هرکیم بر مؤمنك حاجتنده اولسه
خدای تعالی انك حاجتنی اوله • الله تعالی قوله یارد مده درمادام که قول
مؤمن قرنداشنه یارد مده در • وحقوقدن درکه کملك ایدن
مؤمنه عفو ایدیلکه ایلکن ایدن

## الحدیث الثانی والاربعون

انهی عن کل مسکر اسکر عن الصلوة
مسلم ابی موسی دن راویدر • نهی ایده رین هر نوعه مسکر نسنه لردن
که نمازدن سرخوش ایده • یعنی کرك اول مسکر دنی خمر و عرق
کبی کلام حنفیه ومذاهب اربعه ده عین نجس اولان خمر اولسون •
کرك مسکر دنیا کرك مسکر اهل واولاد وخدم وحشم وطبل وجاه وعلم

او لمغله افزادن اولوب صح

وسایر مناصب اولسون زیرا کل آنکه بکره به داخل و ساقی نمیده واقعدر
وعشتکم السکران جب العیش وجب الجهل حدیثی وجب الدنیا راس کل خطیئة
حدیثی بوکه شاهد در معلوم در که نماز ایچره عمل خارج حرامدر کناه دیبه لکن
حرامدر بو یکر کناه که جب دنیادر بالطرین الاولی وذلک
لا تقربوا الصلوة وانتم سکاری بیوردقدن صکره حتی تعلموا ما تقولون
بیوردغی بو مضمونه شاهد در حتی عبارتنه باق که حضرت حق حایض
وجنبی نمازدن منع اندکدن حتی یطهرن حتی تغتسلوا بیوردی
یعنی بوایکیه طهارة وغسل اولمیچه نماز جایز اولمز دیدی پس
سکرانکده مادام که اغزی تلوث وقلبی مخمور وعقلی مستور اولب
اغزندن حیفنی بلمیه نمازی جایز دکل در تحنکه اغزندن حیفنی بیله جایز در
چونکه صلوتدن نهیک علتی سوزین بلمک اولدی باقی شئی کان انواع
سکر براولدی خمر اکر جب اغیار و فکر سوا پس شول بیچاره که
خمر وساوس شیطانیه وشراب شهوات نفسانیه دمبدم حواسله نوش
ایدب قلبه کردکده ختم هواجس وجیب خسایس وکوب
الوساوس اولمه نه مستکفی بیله ونه خود اوقدغن طویه بلکه احاطت

احاطت به حطیئة طبقه جب دنیا ظلماتی که بعضها فوق بعض اولمغله کلیتین
قابلیوب باطن قسوة ونسیان ظاهرین هزلیات وفحشیات وعصیان
احاطه ایده نه درجه اوغرامیس وعاقبة نولاجاقدر خیالینه کلمیه
ایکی نمازی ابرار نمازی کبی صلوة وصله ومعراج مؤمن اولمز مکر عون عشق
وتوحید ودست مجاهده وذکر وتهمه مرشد ایله وجودینی حقیقة شرابی
آب وکل بشریتدن تطهیر وتخلیه ادیب ترابی آتش اوله وبای هوا اوله
سکریه نه عقل کل کلوب یبدل الله سیاتهم حسنات مضمونه مظهر اوله وبو
مضمونی کور که خدا تعالی ان الصلوة تنهی عن الفحشاء والمنکر دیرکه حکمتنه
اما بعضی نماز قیلور اوراینه نمازلری فحشا ومنکردن منع اتمز بلکه بو کسینه
مبتلا اولور معلوم اولدیکه بونلر نمازه یاقلشمه دن منع اولنمادن ایمیش
مست می عقلت ایمیش حیف حایض قلدقی کبی مکروه ومحرم ایمیش که بونلره
آتیله فلما خلا ایمیش بلکه مستانه قیلمش ایمیش پس تحقیق ده بونلرده
نماز ده بولندی بولنه لر نماز بولاری فحشادن منع ایدردی دلر سک
که بو سکر محو اوله برغالب سکره یا پیش که توحید وعشق مست لکی در که
ذیل آیتده ولذکر الله اکبر بیورر یعنی اخلاق سیئه کوکندن قازمغه ذکر عظیم آلتدر

(باب ماجاء فی الوضوء دن راویدر)

وبورر که الله تعالی دیدیکه هر مؤمن که نمازی خلق ایچنده ایو قیله وتهاره دخی ایو قیله اول بم قولمدر حقا • وبورر اللهک امرنه یعنی خدمته وطاعتنه اعزاز وتعظیم واکرام وتفخیم ایله الله تعالی سکا اعزاز واکرام اتسون • دیمکدر مثلا نمازی حضور وتوجه وجمعیتله قیل سکر وسهو وساوس اغیارله قیلمه تا الله تعالی سکا عزت ویره دیمکدر که ولله العزة ولرسوله وللمؤمنین در پس مفهوم بودر که الله تعالی امرنی تعظیم ایتمین مؤمنه تعظیم واکرام ایتمز که حدیثده دخی بیورر هرکیم خلق ایچنده نمازینی احسان ایدب تهاره اساءه قیلسه یعنی رکوع وسجوده وسائر ارکانده تعدیل و طمانینته اتسه تحقیقا بوقصوری حضرت حقک اکا امانة وردم اداتدکندن در

## الحدیث الثالث والاربعون

لا تطهر الشماتة لاخیک فیعافیه الله ویبتلیک ترمذی وائلدن راویدر • قضاء عبارتی فیعافیه الله ویبتلیک در ابلغ در • نظم شریف علی الروایتین لاتدن من الاسد ناکلک قبیلندن در که روشندر • ومحققی دیکلدر که ایکی سنه عالمده قلمی صعبدر • بری اراذل ناسک تمسخر واستهزاسی در خصوصا شرفایه علمایه • ایکنجی شماتة اعداکه غیرک مضرة ومساءة

(حاشیه) لیس منا من لم یوقر کبیرنا ویرحم صغیرنا

ومساءة وابتلاو مصیبتیدن سونمکدر روحی اصعبدر • انکون حضرت عم اللهم انی اعوذبک من جهد البلاء ودرک الشقاء وسوء القضاء وشماتة الاعداء دیوب شماتتدن ده استعاذه اندی • وحضرت موسیؑ فلا تشمت بی الاعداء دیدی • ودنلدیکه حضرت ایوبک رب انی مسنی الضر بیورمغی رضدن شکوا دیکلیدی • والا انه کان عبدا شکورا عبارتنه مخالف اولور بلکه اهلی وقومی حقنده شماتة اعدادن خوفا ایدی • کل المصایب قد تمر علی الفتی فتهون غیر شماتة الاعداء • انکون بوحدیثده حضرت نبی ادب بیورر که زنهار دین قرنداشکه شماتت ایتمه اکر ایدرسک الله تعالی اکا آجیوب بلاسندن قورتوب دنیاده ایکن اخرتده قومیوب اول کلدکدکجه بلایه مبتلا قیلور توبه سز اولورسک قیامت عذابی ده اولور عاقل نجه شماتة ایدرکه • دنیا خلقی سهام ثلثه یه هدف در سهم غم سهم مرض سهم موت • وبو سهام جمله خلقک نصیبلری در لابد طوقنور • پس صاغ اکا اولوب سن مسلم دیکلین تا سونه سین برکون تقدم وتاخردن نه تفاوت کمحه صفاسورمه صفین دشمن غمندن • قانک کیم امیندر ما نمندن •

## الحد الرابع والاربعون لا تجزوا فی الدعاء فانه لن یهلک مع الدعاء احد

حاکم اندن راویدر • یعنی دعادن عاجزاولمکز
که تحقیقا هیچ برکسه هلاک اولمز دعایله • بلکه دعاسله بلاسی دفع اولور •
یعنی صالح اکر طالح مادام که مسلمدر زیرا مکره سیاق نفی ده درویم
باس کوردر **فایده** شیطان بعض طالبه مقبول اولادیوخوفندن
نه ملک وار دعا ایدر سیز آشنا بسین نه اغز که دوشردیو باسه
دوشرب حلاوة ذکر و طاعتدن ولذة توجه ومناجاتدن محرومدم
ایدر زنهار تابع اولمه • ارباب دولت قبولرینه واصحاب مروت
مقابله اینه شی لله کلنلره قانی بهاسی تانان ولباس ویرم
دیمزلر عار وغیرتدر فکیف اغنی الاغنیا جله دن کریم واغیر در •
خصوصا کلامنده صلحایه تخصیص ایتمیوب عامه عباده دعا امر ایده
بلکه عاصیلره لاتقنطوا فرحمة الله طبقنجه باشقه نص کوندرمجرمینی
کلیم ومصاحب ایده بکازاری اعتذار خود جوه موقوفدر صفة عفو
ومغفرة خود صوح باشلمنیچ موجود اولمز اسماء الله یعطیل یوقدر •
خصوصا دعا اتمیلری ذما • ویقبضون ایدیهم نسوا الله فنسیهم بیوردی

که البلاء والدعاء یتصارعان الی یوم القیمة بیورمشدر

یعنی الذین دعایه اوزاتمزلر والله توجه اتمزلر اقلهی اونلرک اللهده
اولاری اونلری بو معنایه حدیثده بیورر • الله یبغض تارک
الدعاء • وبیورر الله قولدن اونانورکه قول ایکا الذین قال ربکم ادعونی
اول ایکی الی بوشش کوندرمکدن وقال ربکم ادعونی استجب لکم ربکزدی
دعا ایدک قبول ایدم بن اسم رب ایله استمدین ومعابله دن عمل یوغکن
اندکی تربیه لری تذکر ایدر • دعایه توجهاو ترغیبا وحثا که اصولدع
مذکور در • ان الذین یستکبرون عن عبادتی سوزلرکه دعا اعکدن بکا
استکبار ایدر و بندن استغنا ایدیب دعا ایتمیه سبب خلود جهنم دافرین
ترک دعا الله کلرینون مذلة جهنم کیرسه لرک • یعنی بندن مراد استه کز
یوقسه سن عذاب ایدم دیر دوکه دوکه استدر • روشندرکه جنازه
نمازنه کیفها دعا بنیه ایدیر فرضدر تارکنه عقاب وارد • مال
بودرکه برقوم بکا یوز قراسیله کلسون کلوک دعا ومنه وشفاعته
ایدک تا عذاب الیم یولغیم منت اتمزسکز سزه ده عذاب الیملارم

**سؤال** دعادن حدله قرارله رک که انه لایحب المعتدین
بیورر یعنی الله کا دعاده جزبدن طشره حقیقی سومز بیورر •

۲ دا ایدیب غیری اسم کتوردکی صح

نیرا رب یا مصدر مؤکد در عدل کبی
عنف مرتی در ماخوذ اصلده ربب
در ضخم کبی اسم فاعل در علی التحقیق
شبیکی مصدره ماشتقه ترتیبی
علتنی مشعر در م

جواب محققلر دیلر کہ اعتداد ن مراد بکا سز حالہ سزد ردسز اولای
یوزسز کلدی مشوی باش چون دولاب دائم چشم تر تازہ صحن
جان بر رویدخضر • والا عشق وزاری وگریہ ایلہ اولان دعا رد
اولمز • زیرا قولکل اختیار عشق وردی قدر سلب اولورنی اختیار
خود مسئول اولمز اقول اجابز کہ اعتداد ن مراد خارق عادۃ اللہ
اولان دعا اولہ الما انحذز اہرودتیمسی کبی • قین میوہ اظہاری
کبی اغج دن وانشقاق قمر وسایر تبدیل اعیانہ وعادۃً محال
اولانہ متعلق دعا اولہ • انکچون اشعار ولایتہ واظہار کرامتہ مکروہ
دنلدی • طریق امن ورضادہ کشف کشی عیبن کورملدر کرامت
انی وجودندہ قالدہ مقلدہ • یاخود خلاف رضاء اللہ اولان
دعا اولہ حرام مالاسمک کبی • حضرۃ علیہ السلام کی برمؤمن دعا اتمز
الا اللہ تعالی مرادین ویرر یا اخرتہ صاقلر • یا دعا سببیلہ قدر بلایی
دفع ایدر مادام کہ اثم وباقطع رحم ایچون دعا اتمیہ بیوردغی
بو مضمونہ اولا کہ احادیث ایاتی تفسیر در • سؤال قضاء
مبرم خود مرد یوقدر دعا وصدقہ نک فایدہ سی نہ در جواب

سہل اولمز
محلی
در حیض
رحمۃ اللہ ؟

جواب عدّہ نام کتابدہ ایدر کہ جملہ قضادن بری دعادر
یازلان بوزسز لمزدیمک اللہ تعالی یکی یازدغنی خلوع بوزیمز ایکدر
اما خدا تعالی یمحو اللہ ما یشاء ویثبت طبقنجہ یازیلر بوزسز کہ لوح
محفوظ دفتری اندہ در پس اوقی آتاندغ قضادر قلقانی طوتندغ
قضادر • قضایہ ایمانکن شرطندہ دکلدر کہ اکن اکیوب وصورمیوب
حفدہ بغدای اکمکی بلکہ دیناردارالاسلامدر عادۃ حق نہ اوزرہ جاری
اولدیسہ انکلہ عمل ایدوب بعدہ توکل اکمکی کرک ۴ اصل خود جذبست
لکن خوجہ تاشی • کارکن موقوف آن جذبہ مباش • اعمل بغیرکہ
ثم توکل علی اللہ • اما اول یازمیہ بوزمیہ کاہی صلہ کاہی صدقہ درکاہی
باعث
دعادر غالبا اگرچہ خدا عطاسندن بی غرضدر مطوّل کلامن مذکوردر
وبجد اللہ بوفقیرایکی حدیث شریف بولدم کہ تمام مرادکوستردی بری بوکہ
ابن عاکی یمیزین اوس دن راویدرکہ الدعاء جندس اجناد اللہ
مجند یرد القضاء بعدان یبرم یعنی دعا اللہ کی برعسکریدر قضاء
مبرمی ردّ ایدر فکیف لایرد المعلق • وایکنجی حاکم بن عمردن راویدر

۳ وقد مر تفصیلہ م

الدعاء ينفع مما نزل ومما لم ينزل فعليكم عباد الله بالدعاء يعني دعا نازله اولان بلايه و نازله اولميانه نافع يا الهي قولاري دعايه ملازم اولوكه خصوصا زار قلمه دعاقوي سرمايه در مذنبلوكه لساني وبجز ملاكه رسولي وايلچيسي كوزي ياشيدور روشنور كه اوا اغلمينجه جمن كولمز دولاب مجاهده كريي ايكي يوزدن قوشنور جرت وسركشه لكله اغليمز اكلاوكيمز بستا نلر معمور اولور دعاده شرط چوقدر ايكيسي بودر بري نفسك ضعف وعجز وذلة وفقر وعبوديتي ايكنجي حسك قدرت وعزت وقوة وغناوالوهيتين فكر ايدوب بوخاطرجمين باعث عطا بيلوب كناهلرنه خلوصله توبه دن صكره يوزبك صلوات يوب يلوار مقدر

اولياكن بركردهي ادعوني فلستجيبوا لي وقل ما يعبأ بكم ربي لولا دعاؤكم كبي نصوص اوزره دعاكر كديدير بعضي لردعلى الله فتوكلوا ان كنتم مؤمنين ومن يتوكل على الله فهو حسبه كبي وحديث قدسي ده بيوردغي من شغله ذكري عن مسئلتي اعطيته افضل ما اعطي السائلين كبي نصوصله توكل ورضا وذكره يا پشوب ذهن شيرينلرين دعادن بغلدلر كتخدالق صنعتنه

اولدر ايدوب واذا سئلك عبادي عني فاني قريب اجيب دعوة الداع اذا دعان فليستجيبوا لي

صقمر هرايشي يرنده درعلمي عالمه محيط در كركي نه ايسه ايله ايدر الخير ما اختاره الله در بزه دعاده وشمرهان سيزه راضيوز ديدلر جواب حضرت شيخوم زوعمومز شمس الدين السيواسي قدس سره خدمتنه بوسؤالي اتدكده بزدعاايده رزاماد عادن مقدم معامله قلبيه ومشروط باطنيه ايده درنيعني ومن يسلم وجهه الى الله الخ ايتي ايله عملا قلبمزي الله تسليم ايدوب سرا رضاكه قلبمزي دعايه تحريك ايتيه ديورز بعده قلبده توجه بولورسيوز بيلورزكه رضادر دعا ايده درز والامر قطع رجاء من اربحي قطع الله رجاءه يوم القيمه حديثنده قورقب رضاء حق نيتنه فاتحه ديورز

## الحديث الخامس والاربعون اربع

من كن فيه كان منافقا خالصا ومن كانت فيه خصلة منهن كانت فيه خصلة من النفاق حتى يدعها اذا اؤتمن خان واذا وعد غدر واذا خاصم فجر مسلم وبخاري عبد الله بن عمردن راويلردر نفاق باطن اولانك خلافنه اظهار اعتقاددر درت خصله هركيمن اولسه صافيجه منافقدر وهركيمده درتدن بري اولسه اندن نفاقدن برخصله اولمش اولور حتى تركه ايده بجه دكه يعني تركه ايتمنجه نفاقدن بالكليه قورتيلمز بري بوكه امين ديو يانه بر امانة قويلدقده خيانة ايتمه سويلدكده يالان سويلمه وعهد اتدكده غدر ايتمه

بوحديثي ابو الزناد اعرج دن اعرج ايسه هرمزدن راويدر حيوة الحيوان نام كتابين مسطوردر

واذا حدث كذب

یعنی وفا اتمه • ومخاصمه اذکره فجوراته یعنی باطله میل اتمه
فاعبدوا علیه بمثل ما اعتدی علیکم ایله عمل ایدب عداوتی قاربخه اتمه •

خواجه حدیث صحیحده بیان بیورمشدر که

ثلثة من کن فیه فهو منافق ومن کانت خصلة منها ففیه خصلة من النفاق • حتی یدعها وان صام وصلی وزعم انه مسلم • اذا حدث کذب • واذا وعد اخلف • واذا اؤتمن خان • بیورر یعنی اوچ خصلت وار درکه اول اوچی اولسه تمام منافق اولور • وهو دیمکدر انکله بربسی اولسه منافقلغک اوچ بخشندن بری اولور • تاکه آنی ترک ایدیجه بوصفتله موصوف اولور • اکرچه اول کشی نماز قیلوب اوروج طوتوب وایدرکم بن مسلمانم • واول صفتلی اولدرکه قجی سوز سویله یالان سویله • وقجی وعده قیله خلاف ایده وعد ایده • وقجی امانت قویسه لو خیانت ایده • وبر دوا ایتدره آیاکی خصلتی دخی نفاقدن صایلور کمه • اذا عاهد غدر • واذا خاصم فجر • یعنی اکی عهدی اتسه اول عهدی بوزه • واکی برکیله خصومت قیلسه فحش سویله سوکه • بو معامله لو اهل اسلام نفاقدن در • ایدی حقیقتده بو حدیثلر تمام وعید در • تهدید ده اهل اسلام زیراکه بوصفتلردن خلاص بولان ازدر •

وخواجه دعا لرده بیوردی که • اللهم انی اعوذ بک من الشقاق والنفاق

یعنی اللهم انی اعوذ بک من الشقاق والنفاق وسوء الاخلاق

توجدل مکنی لکن چکنی خوش بکتی کشف درحق توحق اکرشبی جدلام

معهوده دن عجز وتی کوستروب نفسی هواسنه اویمه حقه نفاقدر • یاخود
انا عرضنا الامانة آیا مندرجی السنه بریکمه ده بلی دیمیکن عهدنه خیانة
ایدب تکلیف یوکنی ظهرینده براقمه • وانت ربی وانا عبدک دیوکوه رشته
عبودیتی کردنه کردانمه چقرب فعلی قولی تکذیب ایمکی حقه منافقلقدر

کبیورر الحدیث السادس والاربعون ما

نقض القوم عهدهم الا سلط الله علیهم عدوهم • وما حکموا بغیر ما انزل الله الا
فشا فیهم الفقر • ولا ظهرت فیهم الفاحشة الا فشا فیهم الموت • ولا طففوا
المکیال الا منعوا النبات واخذوا بالسنین • ولا منعوا الزکوة الا حبس
عنهم القطر • طبرانی ابن عباسدن راویدر • ابن جوزی وجوه ده ایدر فاحشه
زنایه دیولر والذین اذا فعلوا فاحشة والتی یاتین الفاحشة • وقل
انما حرم ربی الفواحش • من ثابت مکتن بفاحشة جمله بومعنادر • و
معصیته ده دیولر • واذا فعلوا فاحشة • قل ان الله لا یامر بالفحشاء • برقوم
عهدین بوزمیه الا الله تک • انلره دشمنلرین مسلط ایدر • یعنی عدولرین مطیع
وغالب ایدر • وحاکملری اللهک کلامنه مخالف حکم ایمیه الا انلر اجنبی فقر شایع اولیه •

واچلرندہ فاحشہ ظہور اتمیا الا اولارده الدتاعون اولہ طاعون کبی موتان
کبی • وکیلنی تطفیف ایتمہ لر یعنی اکسک ویرمسہ لر الا اکن اولاردہ منع
اولنور تیمز • یاخود منع دن مراد قورقیا طولچالر • یا خلاف جنسہ نصب
ایدر دیمکدر اولہ • وقطوع الیلہ عاجلا اخذ وعذاب اولور لرقیامتہ
خوف عذاب الیم مقرر • وزکاتی منع ایتمہ لر الا اولردہ یاغمور حبس
اولور • زکاتک مالہ نقصانی یوقدر کہ حضرت عدم مانقص مالہ من صدقة
بیورمش • بلکہ قولہ مقرر در عاجلا کہ مالہ برکتدر • وآجلا کہ رحمة ومغفرتدر
کہ بیورر الشیطان یعدکم الفقر والله یعدکم مغفرة منه وفضلا ای برکة
ویرمہ لر ایکی طرفہ نقصان مقرر در • عاجلا کہ ومن یبخل فانما یبخل عن نفسه بیورمش
یعنی بخیلک بخلنک ضرری کندو نفسنہ عایدر • کہ هم برکتی حائل قلرهم یاغمور
یاغمز غلا اولور • وآجلا کہ اصولی اولندہ ویل للمشرکین الذین لا یؤتون
الزکوة وهم بالاخرة هم کافرون تغلیظی کبشدر • کفار خود مذهب خفیه در
اعاذنا الله محاطب کلدر تاکہ عذاب اولہ لر

## الحدیث السابع والاربعون

کیف یقدس الله امة لا یاخذ ضعیفها

حقها



حقها من قویها وهو غیر متعتع • ابو یعلی وبیهقی بریده دن راویدر •
فی الصحاح التعتعة فی الکلام التردد فیه من حصر او عی • الله تعالی نجه
تقدیس وتطهیر ایدر • ونجه عصمتی ایله صاقلر شول امتی کہ الکن ضعیفی
قویسندن حقنی تردد سز آلامیا • استفهام انکاریدر • یعنی تقدیس ایتمز
وصقلمز • بلکہ سیف بلا والمحنه مجی وتیر سطوتنه هدف ایدر تقدیس یکی
متعاقبکر جدقده تعمیم واردر • مثلا حدیث شریفده مذکور اولان بلالردن
وفتن وسیف وقهر ونقطردن نجه صاقلر خدا اول قومی کہ عادل حاکملری
اولور • ضبط تام ایله قلوبی قویدب • شو بلکه تمام انکی سایه سنده
مظلومی وضعفا قلرینی اقویا وظالملیدن آلامیا • بویله قومی صاقلر
بلکه مذکور اولان بلالره مبتلا قیلور • سلمی قرسی سره حقا تقدیر ایدر النبی
هو الامام الاعظم لامته ما عاش وما دام سنته باقیة فاذا امیت
سنته • فلینتظر البلایا والمحن • ولیترقب السیف والفتن • یعنی نبی علیه السلام
امتنه امامدر • مادام که صاغ اولہ یاخود سنته غرآسی سالم وباقی ومعمول بها
اولہ • بدعة متبوع ومغلوبه اولہ • فتح خلق سنتی اماته • وبدعتی انکی
مقامنه احیا اتمہ لر یعنی حکام غیر دینی وحمیه شرع مبینی براغوب
جمیع حقه دخل اتمہ لر منتظر اولسونه اولا امته بلایا ومحنه وسیف وفتنه
ضرب الله مثلا قریة کانت امنة مطمئنة یاتیها رزقها رغدا من کل مکان فکفرت

وهجر الترک وهو ایضا صفة الصدر
وهجرت صدورهم ای ضاقت
وهجز الدابة عجاج

وما کان الله لیعذبهم (تنبیه تنبیه)

یا نعم الله فاذاقها الله لباس الجوع والخوف جزاء بما کانوا یصنعون ایتی عینی الیه
زیانمزج اولان بواحوالی کشفدر • بو معنایه حضرت پیغمبر بیورر که انما اهلک
الذین من قبلکم کانوا اذا سرق فیهم الشریف ترکوه واذا سرق فیهم
الضعیف اقاموا علیه الحد • مسلم بخاری احمد ابوداود ترمذی نسائی ابن ماجه
حضرت عائشه دن راویلردر **الحدیث الثامن والاربعون**
لایجالس احدا عند کل عالم الا الذی یدعوکم فی اربع الی اربع من الشک الی الیقین
ومن الکبر الی التواضع ومن العداوة الی النصیحة ومن الریاء الی الاخلاص
ومن الرغبة الی الزهد • کذا فی التنبیه للابی اللیث السمرقندی قدس سره صحیفه ۴۲
حدیثدن کچدی • مجالسه ایلمک هر عالمه اولاکه سزی
بش شیدن بش شیه دعوت ایده • شکدن وشبهه دن یقینه • کبردن
تواضعه • عداوتدن نصیحته • ریادن اخلاصه • رغبتدن زهده • یقینه
لغتده اول علم دیرلر که اندن شک اولیه • اهل حقیقه قاتنده عیان کورمکدر
قوی دلیانله تجی وبرهانله دکلدر • تفسیر کبیر صاحبی فخر رازی والد لرینه دیرلر که
حضرت حقک وجود ووحدته بیکدلیل ایله اثبات ایتدم والدم
اتمش شبهکی جوغشدیرنج که چوق دلیله محتاج اولمیه بن خدا
تعالی عالمی یارتدم دیو دعوی اتدی • کندوصنعتی بنه دعوا سنه
شاهد اولدی آنجه عیانیت چه بیانیت که کوزمزکوره یورز • وشبهه

علیکم بالعلم فان العلم یحیی القلوب من الجهل

حدیث شریف سیوطی الدین الله
انما یخشی الله من عباده العلما
والذین اوتوا العلم درجات
قال علیه السلام العلماء امناء الله علی خلقه
وحارثم علماء امتی کانبیاء بنی اسرائیل
مکمل ایچ



وشبهه بنجه ممکندرکه صنایعندن خصمی منازعی وشریکی وتطیری وبندی
فلان یارتدم دیو مدعی اولمیه • بت پرستلردن بتلرمزی یارتان فلان وفلان
کیشیلر صورتندن دوشمز بزی الله یقلشدرسین دیو قولاغی ایرز
دیدلر انما نعبدهم لیقربونا الی الله • ویرکوکلرینه یوندی دیدلر کلرندن
الله دیدلر ولئن سألتهم من خلق السموات والارض لیقولن الله • طاید غمز بتلرمزدن
بری یوق اکرکوکلرنده یارتدی دیه مدبر زیرا مشرکین فی عقلا
درلر اثبات اولیه جق واشکاره یللان جقجق دعوای ایدرمزلر پس
عالم اکوان مکوّنه وحدهٔ اثاری مؤثره شاهد لکن دلیل اسمکی کوندز آچوق یوق
موم اسمکه بکزر • یقینده اوچدر علم یقین درکه فکر وتطرق استدلاله
بیلنور • عین یقیندرکه کشف وعیانله بیلنور • حق یقیندرکه برسیدده
وبجمیع احکام قوادده تجرد وفنا واتصاله وصفه حقه اتصاف در • ایکی
اولکی یقین بوکه تقدمه کی در • حدیثده دینه نصیحتدر بیورمش دیکمدیدکلرندن
الله ورسوله ومؤمنلره بیوردی • یعنی الله ورسوله اخلاص اعتقاد و
قولده صافی دل اولمغله بی غرض سمع حسنله امر معروف ونهی منکر درعملک
که اساسی ریا اولمه باطلدر وجرمدر وعند البعض شرکدر • اما اثنای
عملده کسله ندامت وعدم رضا انکله توبه سیئه ضرر ویرمز مادام که اساس
اخلاصه یا پلمدر • امام غزالی بدرغرضی مجرد قبول خلقه یا خوف قبول

خلق ایسه یا خود قبول خلق خاطرکن رضای حق خاطرکن غالب یا طلدر فاسد در
اگر ایکی غرض مساوی یا ریا جانبی مرجوح و اخلاص طرفی راجح ایسه کوچ لم
اگر اعمالدن فساد و بطلان قبول اتمز قسمی ایسه صدقه و قراءة کبی نیته
خیرله مثاب و نیته ریا یله عتاب اولور ق د قبول ایدر قسمی ایسه
صلوة و حج کبی عمده سندن ساقط اولمز مکرنافله اوله فاسد دیلمز که
نیته ده فساد اولدیغیچون شروعله لازم اولمش اولمز ابدستنر نافله شروع ایدن
کبی تمام خانده ایدر مرایی یکرسمی مثلا بولدرکه نمازی خلق اولمزسه قیلمزدی
اما خلق اولدیغیچون قیلور و بعضلرایدر ریادن قورقن مرایی دکلدر که کشف
مطلوبکی حصولندن قورقمز بل که قوتندن قورقر پس کندو یکی مراد و رضاسی
دکلکن کلن ریا دکلدر هوا جس نفس و وساوس شیطان در خصوصیاکه تعلم اخلاص
اوله که خلاصه الاعمال علی ما اُسّس بیورر **اقسام الریاء**
قول و کلام ریاسی تعدد حیله و دوغرو و تعبیر و حقایق و اصطلاحات و تزیقیلر اولور بدن
ریاسی بدنی آرزو و صاری قلقدر مثلا جوع و سهر له تاکه ریاضه و عبادت
و خوف و حزن و عشق و محبت اثری چهره شهره بی بهره سنده کوسه و صوت
خفیف و آهسته حرکات و ضعیف و خفیف نظر قوللنمق کبی بو قسملر ریاسیدر
اما اهل دنیا ریاسی ملبس لکی و پاکیزه لباس و تزیین مطعم و مسکن و مفروش کبی در
لباس ریاسی خرقه و مسواک و سبحه و حلق شارب کبی لردر فعل



فعل ریاسی خلق یانده آز یمک و کمنه و مرقع کیمک و خلق قند ه جوق نماز
قیلمق و تطویل قیام ایمک و مراقبه هیئتنده اوتورمق و بویتن بوکوب
ترشی شکلی صاتمق و یوزی کیدرکن آدم کوردکده وقار له یورمک و ایکی یانته
یا قیوب اوکنه باقمق بونلر ریادر نیتی ریا ایسه و عاطلی کثرة ساعیه
و شایکل و فرة دروشانه میلی کبی لمحرر رضاء الحق یا عبدالمجید
تلقی الوسط تب عرشهرتین اخلاص استبزاهر حالده اعتبارات
خلقدن قاچوب وسط یولده کیملردن لباس طعام و مکاندن سکونده
بو معنایه حضرت دم نهیتکم عن الشهرتین دیمی زهد ۹ بکدر که
اسباب تمتعدن لوازم ضروریه ایله اکتفا ایدب فضول عیشدن و ترفهدن
کچمکدر انبیا و اولیا یکن سلوکده اول قدم ترک دنیا ایکنجی ترک راحه و حضوز
اوچنجی ترک هوا و عقبا و نسیان سوا در درجی ترک ترک و محو محو ایدر که بو درده
زهدک درجات و مراتبیدر اکرچه ولکه مرتبه سالکدن بولنمز بر قدمه سیر الی الله ایدر
حدیثده بیورر دنیا دار زهد ایت خدا سنی سوسون یکی مالن او قیمه
خلق سنی سوسون حضرتکز ترک و قناعت و زهدی مشهور در که ضرورتی بوکمکن
و خدمتنه آفاق و اطراف جزیه و رسوم و تحف و خزانی و هدایا یی چکلورکن
اختیار لری ایله خبز شعیر دن طویمدیلر و سریر اوزرنه حصیر تربیع اتدیلر و صحابه
و تابعین و مجتهدین و سائر جمل اعتبار و جم غفیر طلبتاری و اکثر مجاهدلری

زهد یعنی ۹
ایدر مزم

حضرة علیه السلام کل الفقر فخری میرانته وارث اولمکم ایدی • انکچون صفرا
وبیضا سودا کندن • وحمرا وخضرار نکندن آب توحید وقابلیت ان بودیار •
آرزو ندیار • صبغة الله لباسین کیدیر • بلکه اشباح سوادن • وسواد دنیادن
قبل الموت وداع اندیر • آرزو دیر ندیلر زن چوخ مغلوب اولمادیلر لکن
زن چوخی یوشین عالم جمعه ارا اولور • معنی بکر وقوسوزلی نودختر اولور •
ورجال لاتلهیهم تجارة ولابیع عن ذکر الله مژده سنه مظهر اولدیار • انکچون ایکجار
معانی به عروس اولدیار که اهل نظر و بصیرته هر نقطه سن جان ذکر الاولیاء
عرائس الله • وحکم الطیبة غالبا قناعة اختیار ته ایله کندیار خصوصا
سوء اطمکلوکدن پنجه تلامذ سن وار یکن بر قوبی دن چقدیار کرچه انبیا
واولیاده دخی مالدار اولوار دی • اما دنیا قلبلرینه کیرمدی وطاعتلرینه مانع
ومحتجلرینه حجاب اولمدی • معصوم ومحصن ایدیار عرس معهود له قناعة ایدب
نامحرم سوایه وفاحشه دنیایه توجه اتمدیار • کردن متمللرینه زنجیر هوا ودام
دنیا وحبل هوا چکدی • رسخاتن ایدر خوجه عبید الله حضرتلرینک اوج
یوز مزرعه سی واردی باشقه برنه اوج یوز جفت بوردی • وبیورردی که
اولیانک تحت قبابی بیورلمشدر قباب قبه نک جمعیدر پس هر ولی نک بر قبه سی
وار در بعضی اولیانک قبه سی کثرة اهل ومالدر انک تحتنده کی نورلر کمسه
طوماز ویغالمتر • چیزی دنیا از خدا غافل شدن نی قاش ونقوه وفرزند وزن



ایجکدن آشنا اول طشره دن بیکانه رسمی طوت عجب زیبا کیدیشدر عاقل اول دیوانه رسمی طوتمه

برکیم برمجذوب ایدر صفن سنی طوبا کهنه • ابو دیوانه سما سونار • اکر کیم
قالمشی ایغمه کیر • سنی کوب سما سونار • الحدیث التاسع
والاربعون لاینبغی لذی الوجهین ان یکون امینا
عند الله قضاءً • لایق دکلدر ایکی یوزلیه که الله قتنده امین اولا
یعنی الله قتنده ودفترنده اول کسه خائندر • مثلا ایکی دشمنکز یاخود ایکی
دوستکز ارا سنده کرب هر برینه بردر لو سویلیوب ارالرنده احکام عداوت
باعداوة پیدا المکدر • حضرت بیورر من کان له وجهان فی الدنیا کان له
لسانان من نار یوم القیمة • وبیورر تجدون من شر العباد ذوالوجهین الذی
یاتی هولاء بحدیث وهولاء بحدیث • اما برکسه ایکی دشمنله صداقت اتسه
اما برینه افشا ایدر کلام نقل ایتمز ذاالوجهین اولمز • بلکه هر حاله وهر
معامله ده ملاطفه ومجامله ظاهر اقتدر • خصوصا ارالرینی اصلاح ایدر کلماته مقید
اولور • وهرکسی ایله خصوصا جهله وفسقه ایله صداقه فرض دکلدر ممکن ده
دکلدر • اما مجامله مستحبدر • مداراة صدقة بکدن • الحدیث
الخمسون التائب من الذنب کمن لاذنب له
ابن ماجه ابن مسعود دن راویدر بیهقی وابن عساکر زیاده اندرکه والمستغفر
من ذنبه وهو مقیم علیه کالمستهزئ بربه • ومن اذی مسلما کان علیه من الذنوب
مثل منابت النخل • کناهدن توبه ایدن شول کشی کیبدر که جنس حرامدن

ذوالوجهین لایکون امینا عند الله قضاءً

هیچ بر ذنبی اولمیه یعنی ان الله یغفر الذنوب جمیعا معنون مؤکد اوزره جواب
ایله محو ایدر که هیچ اثر ما قالمیه اما کنا هدن استغفار ایدن حال بوکه بنه
اول کناهه مقیم در الله استغفر الله دیکله بر و هر کیم بر مسله اذا اتی انکر
اوزرنده کناه اوله خورده بندکی بر ارقدر • بلکل که معصیتدن اجتناب
و فوری توبه حضوصا توبهٔ نصوح اعظم فرض عین در • توبهٔ نصوح ٢٣
قول وارد • مختار و جامع ابو اللیث دیدکدر قلبله ندم و بسانله استغفار
و بر دخی دونمه مکه عزم جزم در • الله یا رب غفرلی سایر کناهی یا رب غفر
صغایر اکر کبایر • توبه ایله اکر توبه سز دیله • و استرسه صغیره به عقاب
و کبیره عفو ایدر اشبو الیله اتحاد ایله مذهب اهل سنة بودر • صاحب کشف
ان الله یغفر الذنوب ده بالتوبة دیدکنی طیبی و مطولات کلاعیه رد ایدوب بو ایله ؟
و یغفر ما یشاء دکنی اطلاقه زیاده علی النص در و نسخ در دیمکدر م یا نفس
لا تقنطی من زلة عظمت ان الکبایر فی الغفران کاللمم • لعل رحمة ربی حین
تقسمها تاتی علی حسب العصیان فی القسم • کرمانی ایدر بو توبهٔ نصوح
قطعا مقبولدر نصله که بیورر توبوا الی الله توبة نصوحا عسی ربکم ان یکفر عنکم
سیاتکم و هو الذی یقبل التوبة عن عباده و یعفو عن السیات و توبوا الی الله جمیعا
ایها المؤمنون لعلکم تفلحون و ان الله لا یخلف المیعاد • و سیوطی ایله کرمانی
ایدر توبه ایله امر وجوبی ندر • و لعل و عسی کلمه لری الله دن تحقیق ایجوندر زیرا



زیرا علیم بذات الصدور • طریان شک و عروض شبهه محالدر پس
توبهٔ نصوحک قبولنی مشیتنه موقوف در دیو کذب الله تعالی عهدندن
طوز مز دیمکدر ایسه جهل و خطادن کفر ده محتملدر • اما قاطع عراقی ترمذی
شرحنده اهل سنة قبول توبه ده اختلاف اتدکدن قطع طریقله میدانه با
ظن طریقله میدانه راجح ظن طریقله اولمقدر دیدی پس کرمانی
سوزیله متناقض اولدی • الله اعلم تطبیق بو اولمه که حافظ کل توبهٔ
مطلقه دن مرادی توبهٔ نصوحک غیری اولمه • که توبهٔ نصوح شرایط
مذکوره ایله مقیدایدی • بو معنایه امام غزالی بیورمکه توبه نک
شرایطی تمام جمع اولسه قبولنده شک یوقدر تأمل • شهاب سرخسی
شرایط توبهٔ بیاننده صکره دیرکه اجمعت الامة علی اسقاط العذاب
عند التوبة • و کوه التایب کمن لا ذنب له مبالغة فی اسقاط العقاب
بها حتی کانه لم یکن له ذنب و من لا ذنب له لا یستحق العقاب فعقابه ظلم
و الله لا یظلم مثقال ذرة وهذا وجه التشبیه فی کن انتهی • ذنوب ده
انواعدن بری قول ایله مولا اراسنده اولندر که توبهٔ صحیحه ایله ساقط
اولور • لواطه و شرب خمر کبی عیاذا بالله • و غیبت و بهتان ده بو
قسمدندر یعنی غیبت و بهتان اتدکی کشی طوعیدی ایسه توبه ایله
قورتلور • اما طویدی ایسه حلال اتمیچه قورتلمز • کذلک بو عورته

زنا اتسه که اری اولسه طویه بارلغنمز یادام که حلال ایتمیه اما
حلال اشحق مراد ایدرسه بنده برحکم وار حلال ایت دیه زنالی
اکیه واما تحمل هر خصوصده صلح بالمعلوم علی المجهول جایز در
امم سالفیه جایز دکلدی کذا فی بحر الکلام وحاشیه رمضانی منقولات
اصولدن ایدر زنا حق الله دن توبه ایله مرتفع اولور حق عبدایسه
حاشا ارحلال اعکلم جایز اولوردی لاکن هوافیانکم علی البغایور
وبرکناهده قولدارا راسنده در مال غصب اعکلم واوغورلمق ودوکمک
وسوکمک کبی بوقسم توبه ایله مرتفع اولمز کرمانی ایدر توبه یکی تمامی
وقبولی مظالمی ودیونی ووداییی بقدر الطاقه کندیه یاوکیلنه یا
وارثنه ویرمکله اولور اکر وارثلر عاقل وبالغ ایسه لر وعوضلی اکر
عوضسوز کندیسنه یا وکیلنه یا وارثنه ارضا ایله اولور همان مراد
حاصل وعفو دخی باقی وجه کان فتاوای ایدر حق عبد موتله ذمتدن ترکیه
انتقال ایله اما حق حق انتقال ایتمز مکر وصیتی معتبر اولمه کذلک در
اما مجنونک وصبی یکحقی حل ایله رفع اولمز اما کافرحقی حل ایله یا
عفوله مرتفع اولور اما اخرتده عفو انتی جایز دکلدر زیرا کافر
اخذ حسناته اهل دکلدر قاضی خانده ایدر بر مسلمان برذمی یکک
مالنی غصب ویا سرقات قیامتده عقاب اولور زیرا ذمی دده

یادوکمک یوکلمک
مثلا
قوار فصولر

اولیاء الله یزیدر
اما بو قاریق وجه دارلکی کرکه
عرض اولنی جهتدن

حرر الوسیط
ماقیل فی
المناقض

وحقه تحمد
المقدر فی
شرح بحر الکلام

ذمیده عفو رجا اولمزدین پس ذمی یکخصومتی کوچ اولدی
کرمانی ایدر کرچه کافرعفو ایدب مقابله کافرلک عذابنی تخفیف ایلمکدر
اما عاقل ومتقی صافی امکان ملاقاتدن امتناع ایدرسه جامع الفتاوی
ده ایدر دخی اشد حیوان حقی در زیرا حیوانکن کناهی یوقدر که خصمنه
یوکلدر لر اخذ حسناته اهل دکلدر پس کافر وحیوانات ظلم ایدنلر
عقاب متقین اولدی نوازل ده ایدر استحلال ایدن خصم حق تعیز ایتمز
قضاءً بریئ اولور دیانةً اولمز خلاصه ده ایدر خصم بیلور سه حکماً
ودیانةً بریئ اولور وفاقاً سیزسه بنه حکماً ودیانةً بری اولور ابو یوسف
قنده فتوی بوکز اوزره در امام محمد قنده دیانة بریئ اولمز کمال
ایتدلر بو مذکور اولان توبه لری محکم ایتمز حجه کیمک مراداتنه بیتمه
وروضه واره حی یوزی یوقدر پس معتدم توبه استور وبر قسمده
ترک صلوة وترک صوم وترک زکاة کبیلودر توبه ایله مرتفع اولمز
مذاهب اربعه نکل اتفاقیله انجق قضای فوایتله مرتفع اولور باخود
موتدن صکره فدیه ایله مرتفع اولور فصولده وبحر الکلام وجواهر
ده مسطوردر بعضی حواشی هدایه ده وابن کمال حضرتلرینک مهمات مفتی ده
یازدغی بعضی علاج حکیمانه دکلدر بلکه بنیه طبیب جان بردن قبلندن در

ذمیده عفو رجا اولمزدین پس ذمی یکخصومتی کوچ اولدی
کرمانی ایدر کرچه کافرعفو ایدب مقابله کافرلک عذابنی تخفیف ایلمکدر
اما عاقل ومتقی صافی امکان ملاقاتدن امتناع ایدرسه جامع الفتاوی
ده ایدر دخی اشد حیوان حقی در زیرا حیوانکن کناهی یوقدر که خصمنه
یوکلدر لر اخذ حسناته اهل دکلدر پس کافر وحیوانات ظلم ایدنلر
عقاب متقین اولدی نوازل ده ایدر استحلال ایدن خصم حق تعیز ایتمز
قضاءً بریئ اولور دیانةً اولمز خلاصه ده ایدر خصم بیلور سه حکماً
ودیانةً بریئ اولور وفاقاً سیزسه بنه حکماً ودیانةً بری اولور ابو یوسف
قنده فتوی بوکز اوزره در امام محمد قنده دیانة بریئ اولمز کمال
ایتدلر بو مذکور اولان توبه لری محکم ایتمز حجه کیمک مراداتنه بیتمه
وروضه واره حی یوزی یوقدر پس معتدم توبه استور وبر قسمده
ترک صلوة وترک صوم وترک زکاة کبیلودر توبه ایله مرتفع اولمز
مذاهب اربعه نکل اتفاقیله انجق قضای فوایتله مرتفع اولور باخود
موتدن صکره فدیه ایله مرتفع اولور فصولده وبحر الکلام وجواهر
ده مسطوردر بعضی حواشی هدایه ده وابن کمال حضرتلرینک مهمات مفتی ده
یازدغی بعضی علاج حکیمانه دکلدر بلکه بنیه طبیب جان بردن قبلندن در

کرکه قضا یولیله ایجابه اجابه اهل اولاندن کتابه اکرمشرکه
ومسلمانی اولان خزنه
ده داخل اولدی
اولیکه انمک مالکه سلمانه
حلالدر وقیلیا جاهده
بیتمه ذمی عاقلدن قید احتراز ایدر

که تحرک عروق جهالت • وفاتح راه ضلالت اولعقده • خصوصا علیکم بالمتون
ایکن متونه وفتاوانکن قضائکن وجوبنه تعلق بازد قاری سائلی
هرله نسبت اعکدر عفا الله عنا وعنهم • اللهم مکر قادر اولدغی قدر
حاینجه قضا ایدر • اباتمام ویاقبول اولدیمی وبنابا وقصور وارمی
دیو وهم انجق علاج مقدوری تولدنه اولور • پس بوقسمک توبه سی ادای
غوی دکلدر • تغییر تسویه ایدر حضرت علیه السلام بیورمرمن ترک صلوة ثم
قضاها عذب حقبا • فصولدی ایدر اسقاط وفدیه ایله رم دیو غاز
ترکه اتسه اسقاط وفدیه سی جایز دکلدر • که اسقاط وفدیه فرض وسفر
وغفلته کبی اعذار له قلانه در تأمل س مؤمنکن حسناتی کفرله
حبط اولور سیئاتی اجتناب کبایر له عفو اولور پس قبر ده نعمل سعادت
خیر الیوم وشر الیوم نه دیمکدر جواب اولا بوکه معنی

معنی دیمکدر اولاکه ذرة خیر ایدرسه اثرین کورر
وذرة شر ایدرسه اثرین کورر • تا بنا مارده
شر حالنده ایدر کا ذکر تو ابی جلده دنیاده تعجل اولنور حتی وفاتی کونده
مثقال ذرة خیره قالمز • شارقدح کا ذکر حناح اشلمه دنیاده ایوجه
طعام ویریلور سبورده • شارقدح ایدر مراد حناح مقابله سنده صحنه
واسباب وسایر نعمه ویرلمکدر دیمه • ومؤمنکده عقوبتی جمیعا
دنیاده تعجل اولنور حتی الوکن مثقال ذرة شری قالمزکه اثرین کورر
که حضرت علیه السلام امتی هذه امة مرحومة لیس لها عذاب فی الاخرة
انما عذابها فی الدنیا الفتن والزلازل والقتل والبلایا • وسبورکه شایعا
سابق ومقتصدنا ناج وظالمنا مغفورله • پس یرکه دن مراد کور مکه
مطلقدور دنیایه واخرایه شاملدر • بوراده بیضاوی نکه بعضی سوزنی
ابن کمال پاشا تزییف ایدر کیمی جوابه تصدی ایدر بزبو مذکورله قانعوز •

## الحدیث الحادی والعشرون

التؤدة والاقتصاد

والصمت والتئبت جزء من ستة وعشرین جزءا من النبوة قضاعی
نکشهابنده مذکوردر • تؤده سکون وعجله سندن در • سکون هر شیده
اقتصاد واعتدال اولیسه ممدوحدر • تزیطی مذموم در بطالته و
ترک سعی کبی وکثرة نوم وعقله واهمال وتکاسل وتضییع عمر کبی

تؤده اصلنده ودعه در
ثم تشرات تخا کبی کراهتلی
وهو ورات وجاه امر
ماضی ووعد دن در
وأدع زلزلت صاغلغلوقی تابوغ
دیرلر صاغلغلوقی تابوغ
دوشندرکه موعوده و
موقوفه نکه کوکسی کاتب سابقی اولور
وذا لموعوده شبلت

وبر هذا حدیث احمد وابو داود وابن ماجه عن عائشه رض

افراطی ده مذموم در که بیورر اکلفوا من العمل ما تطیقون فان الله لا یمل حتی تملوا ان احب العمل الی الله ادومه وان قل وکذلک حدد صلی هذا المجاهد وقوه اشوی ریاضت مکروه در ع قرب محضه شر من النحم و بخاری ح الحد مکروه مطولدر که بوکسه قرن کونه دکلم میمه خلقتی آنه و سایر اشیاء ازاط وتوسط؟ بویله در حاصلی شهوة واشتهایا بنده وسایر معاملاة ومحاورات ده ومحافل ومجالس ح نفس مباحاتنی وغیره استیفه اطریقی اوزره اولنی کلماتنی وحرکتین واشتغالنی وخصومة وظلمی وجمله اعضا وحواسنده حرکة ایدن ذمامی سبحانه اعمکه تودیه دیرلر مثلا دلی کذب وغیبة وبهتانده وعینم دن وفحش وشتم ولعندن والی ضربدن وناحق یاپشمقدن وایاغنی یاپانه حرکتدن صاقلمغه تودیه دیرلر لکن صکره کی حدیثده عمل اخرتی استثنا اتدی زیرا اندن یورلیه جق قدر زحمت کورکدر کابتین تفکر مطلقا فارغ بها حدیثی اوزره نفس مرکبنه طالب ح وممنوعدر قوم من کوک ارپه لمن ح جایز دکل زیاده یوکلدن بکرسوره مکدر که یولده قالور اکر مراستوی یوماه فهو معصوم حدیثی ایله سؤال ایدرسکز اولک بزیوحدیث شریفدن عدد جهتندن هرکون ارتوده معصیتین احتراز زیرا منتهای اضرر وتکلیف بالمحال وارس دیمکدر اصر مرفوع در لا تکلف الله نفسا

تفسیر الا وسعها در بلکه دیمکدر که مؤمنک ایکی کونی برابر اولماز مادام که حدیث سابق اوزره معتبن جمعه عبادتی مدام اولا مثلا مؤمن بوکون ایکی رکعت اشراق ایکی ضحا یکیجه الی اوابین واون ایکی تهجدی قیلسه بوعملریله بوکون بوکیجه نک کناهلری دوکیلور ان الحسنات یذهبن السیئات در ودخی واسجد واقترب طبعیجه برقدمه الله تعالی اولور یارین بنه اقتربعد اولانی دوکیلور وبرقدمه دخی کناهلر یاقلش پس استوا اولمز اما بوکون استوایرته اتمه دخی اولکی قدمه قالمش اولور وصکره کی کناهلر اوستنده قالور پس سیر الی الله کی مستوی اولور ایچون استوا اولمز اقتصاد قصدنده در قصد هرشیده اسراف وتقصیردن حذر ایدوب وسط کیمکدر تثبت مطلقا دائم اولمقدر مثلا الله ایله معامله ده کمطیع وکه فاسوح سکوت بخار کبدر که ذاکر وکه غافل اولمیوب بلکه نوافلدن الم سزکوتره جک قدر بر یوکی یوکلنیوب عمله اکامداوم اولمقدن ارتروح طمعنده اولمامقله وخلقله معامله ده صبر ومجامله وسخا وتحمل کرک ودوستلق محکم کرک هرجایی وصورده دوستی اولوب جزئی کدرله حقوق سابقه ومحبت سالفه ابطال اتمه مکرکه حاصلی تثبت بوددکه ظاهرده وباطنده خلقله اکرحقله معامله ده مدام یکدل ویکجهت ویکزبان اولوب

متعر اولماقدر ایکی یوز لی ایکی دللی اولماقدر ثبت الله
الذین امنوا بالقول الثابت ایه کریمه سنک معنای اطلاقیسی و تحقیق
بیورکوک حدیث لسانی کل سه حدیث قلبی اولسون که اهل قلبه
روشندر • وصوفیه قدس الله تعالی سرهم دیو یاد ایدکلری مجاهدات
شدائد و ریاضات و بلایا و محنه صبر در و خلق طعن و طائنه تحمل
و مقاومت در تا شویله کم غم و بلا و محنه عروضندن تأثر و تذلل و تکسر
عارض اولیه • حاصلی هر شیده راه وسط اوزره سکون و سکوت
و ثبات بتوکل یکرم التی اجزا سندن برجزیدر یعنی بتوکل اجزاسی
بو قدر معتبر اولسه بو خصال اربعه اندن برر جزا اولوردی

## العدد الثانی والخمسون

من اعتز بالعبید اذله الله تعالی • قضاعی و حکیم بن عمردن راویدر • اعتز بفلانی و تعزز
بفلان • فلانله عزت و غلبه دعواسین اظهار ایدی دیمکدر • هرکیم
قولرایله عزتلنسه الله تعالی ذلیل و مخذول ایدر • یعنی قول ذلیلدر
عزت الله مخصوصدر • هرکیم برکندی مثالی ذلیله طایانسه عزیز و غالب
الهی اونسه الله تعالی انتقاماً انی مغلوب ایدر مومنک خوف عزتی الله
و رسوله توکل و اعتمادله و ماسوادن قطع و تصرفی نفی وسلبله در هو
المعز والمذل • هرکسی تدبیرکا رسیکند مارضادیم بانعم الوکیل •

وحضرت بیورمش هرکیم برگناه سببی ایله بر مصلحته شروع ایتسه اومدغنک
فوتنه و ایراقلغنه وقوعرقدغنک باشنه کلمسنه زیاده سبب اولور
مثلا ظلم ایله جمع اولان مال منظور و منصور اولمز بلکه عکسی اولور

ابو نعیم حلیه ج ۱۰ الشه ن راویدر

## العدد الثالث والخمسون

من حسن اسلام المرء ترکه مالا یعنیه ترمذی ابن ماجه ابو هریره دن احمد و
طبرانی حسین بن علی دن راویلردر • کشی نک اسلامنک کوزللکندن
در • مالا یعنی ترک ایمک • مالا یعنی دیو دین و دیانه بر حلال
جه تعلق ظاهر اولمیه • و فائده سی مراد اولمیه کلامی دیمکدر • و سویلدیکی
تقدیر جه حالا و مآلا ضرر و اثم اولیان سوزی سویلکدر مثلا کلمات
اراسنده کچن احوالی و اسفاری • و بلاد و جبال و انهاری و بنات
و بنوی حکایه ایمک کبی • و آنده و دوننده یا بی احتیاج قدن کلورسین
و قدن کیدرسین و فلان و فلانده فلان نجه صاتلوردیمک کبی • اکرچه فحش
و کذب و غیبت و بهتان حرام در • لکن مالا یعنی مباح ایسه ده تضییع عمر در •
یعنی عمری بوسوی بوقه خرجمکدر • و کاتب اعمالی فائده سز بر اوغراعتمدر
و اوشبو قدر المسی کبی دقتر عمرکی عیب یره قارالتمق در طالب حقه
ترک مالا یعنی فرضدر که یولدن آلی قور و ستر طریق اولور • اکر مالا یعنی
یرینه اسماء الیتم ذکر ینه یا فتاح یا رزاق کبی فکر ینه اولسه احتمال ایدی که نجاح

وكان محمد كنز لها الا به من ذهب وفضة وقيل من كتب العلم وقيل كان لوحا من ذهب مكتوب فيه
عجبت لمن يؤمن بالقدر كيف يحزن وعجبت لمن يؤمن بالرزق كيف يتعب وعجبت لمن يؤمن بالموت
كيف يفرح وعجبت لمن يؤمن بالحساب كيف يغفل وعجبت لمن يعرف الدنيا وتقلبها باهلها كيف
يطمأن اليها لا اله الا الله محمد رسول الله قاصى فى سوره الكهف

عملى ياصاقلو فكرى اولسه بو عمل وكرده ايواولسون كم اولسون
حضرت كشاف انكى اولسه مطبوعه ومسروره سندن بر رد انشر
ايده يعنى برنسان كوسترمه كه اولسه نسانه خلوص انكى صاقلدغى صدا
اكر فسقى طويه وبيله بوكلامدن غالبا حضرتكز مرام شريفى صلاح
كزلى ايدكه ريا بيله ضايع اعمال سز اظهار ايلمك مراد كز ظهور له
صلحا قندن محبوب اولمق ايسه كلا اناء يترشح بما فيه والظاهر
عنوان الباطن طبقتجه اهل تطرقاندن مؤمن مجاهدلك جيندن
نسان سعادت بيلمه وشعار صالحه ودليل نور وهدايت هويدا
اولسه كوركله واظهار فساددن صقلدغكز كبى كزلى وتنها
فساددن دخى صاقنمق كه شكل واوضاع وحركاتكزده ظلمة وقسوة
وآثار فجور ونكبت وبدبختى ظاهر اولب امة محمد قلوبنه مبغوض اولسه كوز كوكدن دخى
اما نتهار صلاحى دشمكله نورى كورنسوه ديو امة كه ريادن

## الحد الخامس والخمسون

عجبت لغافل ولا يغفل عنه وعجبت لمؤمل دنيا والموت يطلبه وعجبت
لضاحك ملئ فيه ولا يدرى ارضى الله ام اسخطه قصاعى راويدر
وبو معنايه عدى وبيهقى ابن مسعوددن راويله غفله سهوه

عط

تاقيد ظاهر اشبو درده مضمون در ياخود خصوص خلوص
صفت در صحكا ملئ فيه دعكدر ياخود خصوص در
موضع حالده مالئا فاه ديمكدر اول ياخود
ارسلها العواكف قيلمقدن اولمق مم



محبته الهيه دن بو رايحه انس استشمام ايده ايدى اكرار القدح بعضى كمسه
ذم وغيبت وبعضى احوالله تمدح وتزكيه اولوب وكشفى جايز اولميان
اسرار دينه صورسه لر آخرسه فتنه اولمق خلافى درسه يلان اولمق
بونكله بى لر حرام در تعريض وياحسن تعبيرله تخلص ممكن ايسه حاصلى
اختلاط اهلنه آفات لسانه خلاص خيلى كوجدر يا معين
وفضول كلام اصطلاحى ده ما لا يعنى دينكدر يعنى مهم اولميان موقعده
قدر حاجتدن زياده سويلمك ياخود اكلمك قدر صكره اعاده اعمك
ياخود اختصار له تفهيم قابل ايكن اطناب اعمكدر برقسم ده خوض
باطل در ديدلر كه خمر وفسق وحرام وغلمانه متعلق كلمات در حرام در
حرمتده بويله خلقك قيامتده خطا جهتندن اكرى دنياده خوض باطل
ايدنلر در اهل جهنمك وكتاخوض مع الخائضين ديدكلرى بودر
مراو جدال وخصومة وتصنع وفحش وشتم ٩ حديثده كدر الحديث

## الرابع والخمسون

من كانت له سريرة صالحة اوسنية نشر الله عليه منها رداء يعرف به
قضاعى زيد بن ثابتدن راويدر سريره كشكل صلاح اكر فساددن
صقلدغى عمل وقلبنده صقلدغى فكر ديمكدر نشر دا كناية در الله
تعالى انكى صلاحنى واكر فسادنى اظهار ايتدكندن معنى هركيمك بر صاقلو عملى

دیر لر منتهاسی انتفاء علم وار ر یعنی عجلدم شول غافلی که طول
امل قلبنی قابلس اولہ عبرتله معتبر وعظ ایله متعظ اولمیه نه
کندو وجودنده عقلدن مع وزجر ایله واعظی وار ونه خارجدن
برصلاح ایدر مستشاری وار مبدء ومنتهاسی خصوصنده
بیلنه صورب طانشمغ شولیکی کبی که نه سوریه قارشور
ونه راعی صدا سنه دکلر اما کندو غافل اولمغله الله تعالی انکله انشدنده
غافل اولمز وکرام کاتبین یازدرلر وغیر اشیاء عم خدمتنه
مهتا وشمس وقمر وبجوم وعناصر وملکه نعمتنه خدمت ایدر لر
بویرلمزلر یاکلمزلر اما کندو بویرغون ویاکلسون وعجلدم
شوله دنیا طالبنی که موت انی طلب ایدر دونب اکسیه یاقمز
باری کاهی خسته خاطری صورب جنازه قیلوب قبور زیارة اتمز
که معتبر اولاغ اودرقضای دنیده واجل درقضای اوم بز نکردد
هیچ چشم طامع ودنیا پرست هرکه قانع شد بنکو ترشه بجرو برست
حضرتم بیورر اسعد واباالله من طمع یهدی الطمع او لوردی
برسی ایدر دنیالی برذیب وزینتلو خاتون سکلدن کوردم
خطبه اتدم مهر استدی مهر کندیدیم مهرسنکله عمر کردیدی

انشدنه غافل اولمز

الحدوط الخ

صلرده الطمع الخ مطمع
ومن طمع الخ مطمع
دمن طمع حب الخ مطمع

بن ایتدم یابن دنیادن کیدیجک سنکله کیم ذوق ایدر قبل النطاح
اوچ طلاق بوشی اول م یدم روضه جنت بدوکندم بفروخت
من چرا باغ جهانرا بجوی نفروشم وعجلدم شول اغزی
طولی کولنی که یلمز اللهی ارضا اتمدیوقه قاقمغه مبدر
فلیضحکوا قلیلا ولیبکوا کثیرا بیورمشلر وتهدایله کولمکی
ظهوری دنیانکله قاسندن واغزنکله نوم وبقاسندن غافل
اولمقدن در الحدیث الساد والمخزون
روحوا القلوب ساعة فساعة ابوداود ابن شهابدن راویدر
کاهیجه قلبی تروبح ایدکه بیورر یعنی قلبکدن بدن کبی لغوب
یعنی یورغنلقی واردر ساعة فساعة قلبی تلوندن تسکین وعمدن
تسلیه ایدر صفاولذاتله راحت قیلوکه اما اولله لذتله که حرام
اولمیه یاخود قلبی چوقلوغه اوغارد نیویه ایله یورغمیکز
کاهیجه وسوسه لندیجه جورکه خیالات وفاسد خواطردن تخلیه
وتطهیر ایدکه حضرت لقمان اوغلنه دیرکه دنیا بچوقتن وجانکه رنج
وزحمت بوکلتمه بومعنایه حضرت علی کرم الله وجهه بیورر القلب
اذا اکره عمی یاخود کوکل یقلمیه جق طلاجه مزاح ولطیفه ایله
قلبی دکلندرکه اثم وکذب وغیبت وبهتان اولمیه شرط ایله

مضمونه سیروق ۲

بو مرتبه انبیادن دخی مذموم دکلدر لکن افراط طبعک المکدود بالهزل والمزح • ولکن کما یعطی الطعام مرالملح • یعنی طبعک پورلدیه اکا هزل ومزاحله افاده ایله • کدکلنه • وچونکه لنه • بعضی لطایف وسرکنار مسخاذی ایله تسجید ایله • اما حددن زیاده یتصیع عمر وهزل اتمه که خوض بالباطله تنسوب قلبه غفلة وقسوت ویرمیه • بلکه طعامه طوز قدر قدرایت • که زیاده اولورسه آجی ایدرم ارتوح النفس ببعض الهزل • تجاهلا منی بغیر جهل • امزح فیه مزح اهل العقل • والهزل احیانا جلاء العقل • وحضرت دم بیورر قوتکز بندو کیجه دنیا غمندن فراغ ایدک • که هر کیمک که دنیا اکبر مرادی اولسه الله تعالی انکل ملکنی طاغیده فقرنی کوزی اوکنده ایده • وهر کیمک که اکبر قصدی اخرت اوله • الله تعالی انک مصلحتنی دیره ودو شیوع غناسنی قلبنده قیله • وفق قولک که قلبی ایله الله اقبال وتوجه این الله تعالی مؤمنلرک قلبنی اکا محب این • وهر خیرر الله تعالی اکا زیاده سوعتله کتوره • حاصلی توجه حقه حب سوادن وغم دنیادن خالی قلب کرک والله اعلم بیهقی نکل مطلب بن عبدالله دن روایة اندکی اطهوا والعبوا فانی اکره ان اری فی دینکم غلظة حدثنی ودار قطنی نکل افراده وشیخکی وضبانکی اندده سئلت ربی ان



ان لا یعذب اللاهین من ذریة البشر فاعطانیهم حدیثی بو مضمون اوله • پس خوف رجا به غالب کرکمر • خصوصا فی زماننا بو فقیر که وغطه متقدم زمانه آدمی تخویفله یاس عروه سنه یا یئسوب الله تعالی یه سوء ظن ادب وسوء عملن ارتور رب فاسقن کافر اولور اکرچه جاحین میزان دنه موافق کرکدر • لکن فاجسون دیو ایکی یردن حفیظم عاصمم بندیسین خوف ورجا زنجیری ایله باغلر • لکن بنجه خوف اتیم بطشی شدید در • بنجه قورقه بن ورحمتی وسعت کل شیء بیورمش • دیو احسانته رجا واعتمادی وحسن ظن الدن قومه • تا انا عند ظن عبدی مزدنه لاین اوله • ودخی قندلکلی قلبه حواضمونجه الحمد لله سرمد اسلام صارقی • دلمن اوزار قلبمن ایمان مبانعلی منطفه توحید وار • باشمده شبهه • دلمن کلمه شرک • وقلبمن کفر ونفاق وبیلمن زنار یوق دیو آخر حالن آوله قیاس ایده • وبنم هر مطلوبک احتمال فواته غم وهم • وهر مراد کی عدم حصولنه اضطراب والم چکلمک لازم اولورسه خزن ابدیین قالمق لازم کلور • وعرفان وتقوی وایمان • وعشق ومحبة ووجد ایچون • یار دیلن قلبک خرندن الی دکیوب سرمایه قلب ضایع وفاسد • وتقد عمرانسان کاسد اولمق لازم کلور • انتظار الفوج عبادة حدیثندن بو مفهوم مراد اولور

بویوله شطارط تقوی در لر الله ایله مسرور اولان خلوتیار بولیدر • وظن
ایدرم که لهو خصوصنده ذکر اتدکمز ایکی حدیث وساوس دنیا و هواجس
سوافکرین دفعچون عاقه سماعک جوازنه اشارت • اوله چه اوله
مسلمان اولمکز وزاهد جامداولمکز دیمک اولمه • وبلکل که کرچه قوطی
وغیر بال خوف رجایه غالب کرک مکر بیرو یاخسته اولمه انده رجا
غالب کرک دیدیلر بر نه در عوامه درس وسبق بودر وجود اولدن
قوبرسم سوز بودر • اما مشرف الی الموت اولان کمسه تلقین اقدام
ایتمه لر دیمشلر در پس عوام موتی درم اجا هل میت وان لم یدفن •
بینه قبر وثوبه کفن • پس انلری خوفه الجا ایمک یاسه چکر تعذیر بالاحسان
ایله مسلمان ایمک بیکدر دیدیلر تدبر • وعاظ دن بری دائم لطفندن
سویلردی جناب حق واقعه • پنجون قهرمدن سونلمیسین دیدکده دیدیکه
یارب قولجغزل کی اوتاندرب سکا محب ایمک استرم حضرت حق احسنت
دیدی • مقام شهود وتحقیق • اولان خواصه خوف کمال زیاده
اولمسه کناهکر رحمه غالب وزیاده اولمه سبنی اعتقاد ایمکدر •
یاخود حضرت جواد کریم وعفو وحلیم ورؤوف ورحیم مستغنیدر
حاشا تجلی ظن ایمکدر بو ظن صاحبلر ظاهین مابالظن السوء
کرو هندن اولور اجرتلری علیهم دائره السوء در مثنوی

مثنوی • ظاهین مابالظن السوء را • کز برترم سر بود عین خطا •

مشهور در که یحیی پیغمبر ک خوفی وعیسی پیغمبر ک علیهما السلام رجای زیاده ایدی
حضرت عیسی ایکادیدی که نه بک قور قوسین • دریای محیط رحمتدن و
عمان بیکران مغفرتدن تعیم اولنجه ظاهر جرمه کور تعیم اولور بر قطره دن
که عالمه کافیدر سکاده دوشمه می • حضرت یحیی ایتدی نه عجب کورکسین
الملک قهر و بطشندن سکا امن جبرئیل کلدی • پس وحیه منتظر اولدیلر
حضرت جبرئیل اینوب دیدی که الله یقرؤ علیکما السلام ویقول احبکما
عندی ایشکما انا عند ظن عبدی بی فلیظن بی یعنی سزک
ایوکز کوجلی یوز لیکز در بن قولمک ظانی سندیم • بنی نجه ظانسه
ایله بولور بیوردی لمحره سنکی بلکه طاعاتکی بنم جرمیله صدقه یم •
ظهور ایدنجه عدل حق انکی فوق اولیا در دون • بعضی مشایخ قال کل
تعمل علی شاکلته اینده عشر اولمشلر آیه قدیمه بزم سنکلمز
لایق کناهکر سکا لایق سنده ایت دیمش • وشیخ محی الدین العربی
حضرتی فتوحاتنده مانع ک بر یکلاکریم اینده کریم عبارتی عصاته
تلقین حجه قبیلندن در بیور مشلر • توفیق اصل مسئله بودر که
خوفی براغوب توبه سز رجایه ارباب ظاهر و محقیر ده رضا و بر مشلر در
بورجا و بسیطا بیندر دیمشلر در • اما توبه دن صکره خوف و رجا ده اصل بودر که

۷ و توبه تو ز لکن رجا کز نو دم
توفیق لکه ۹۹

هر کسن بر اسمه مظهر در خوف و اکر رجا نکن غلبه در رجا قابض و با باسط اسمانه
و قرو عارنه مظهر اولمغه کورن در پس مشربه کورن در • اما اهل توحیده رجا
غلبه سی ممدوحدر • علماء اخلاق دیمشلر که اخلاق اهله ضد متله و خلافنه
ممارسته ایله تبدیل اولور • و مشایخ خوفی غالب اولنلری ترجیه ایله و رجاسی
غالب اولنلری تخویف ایله ارشاد ایدب چاشنی طادرر لر کذا کان یقول
مرشدنا و عمنا شیخ الکل سواس قدس سره کل قلب قاسی

## الحدیث السابع والخمسون

لاتحاسدوا ولاتناجشوا
ولاتباغضوا ولاتدابروا وکونوا عباد الله اخوانا • مسلم
و بخاری ابی هریره دن راویلردر بخش صاتلق اسباب کندو نکر مرادی
دکلکن تهاسن ارتورمقدر بغض برکسیه خیر اولدیغی کره کورملکدر
یاخود اکا شر و مضرة اولدیغن اعتمکدر تدابر تقاطع معناسنه در
یعنی اوزکه کسلمک کوسترمکدر • یا غیبته معناسنه در که کشنک آردنجه
اسمدکی سوزی سویلمکدر • عباد الله کونوا انکی خبر بدر اخوانا حالدر
یاخود یا عباد الله دیمکدر اخوانا خبردر • معنی تحاسد و تناجش
و تباغض امکدر • و دیمک قرانلغدن کسلمکدر • و یاخود آنلری غیبته
امکدر • الله کی قولنده اولوک بربریکزک قرنداشی اولدیغی اولدیغکز حالده

یا خود یا الله کی قولنده قرداشلر اولوک • یعنی قرداشلکی محبته و وحدة
معاملهسن ایدوک • و هر حالده هم مشرب و هم مذهب اولوکه عداوتدن
و بدعتدن و اختلاف آرادن صقنوکه دیمکدر • حسد کبر نوعی
برکسه نکز نعمته و دولتندن مثالم اولوب اندن زوالن اعتمکدر کندویه
اولمسنه • بو قسم حسدک اقبح و اخبثی در که حسده نجل و لؤم ده
ضم اولمشدر • یا خود اندن زوالن و کندویه حصولن ده ستمکدر • اما
مثلن اسمکه که غبطه در حل و هر مشده اصلنه تابع در • غبطه اندکی شئ مباح
ایسه غبطه مباح محمادة و معاصیده حرام • مکروهاتده مکروه مندوباتده
واجباتده مندوب و واجبدر • بو حسد جهال ایله طعمکه اجتماعندن
مرکب هر مرضدر • زیرا غنی مطلقکه تعسنده اصناف عبادنه انواع نعم
محقق و مقرردر • پس جمله سندن باب فیض آلهی و کرم غیر متناهی
منسد اولسون دیمکدر محو در • و جمله بنم اولسون دیمکدر جنون در حکما
ایدر عاقلی مجنوندن فرق امکدر اسکی محالدن صور حمکدر دیرسه سبل
که دلو در • و حسودک اعتراض و خلقه غیظ و اعتراض نهایت بولمق
محالدر • الحسود ابدا لا یسود • و اکر بچاره حسود خرطمع ایچمیدی
برخراب حسد ایچون جانه بو قدر جفا چکدرمزدی • بو نی خود بلمشدر که

دو رادم دن بری حسودک بازارس زبان در و ربحی خسران در عاقله
ابلیس قصه سی بسدر • لمحرره نکی بلای اشد حسود حسد بولنه سدّ
وکردنینه مسد • کرچه کیم هر کناه نکبتدر جمله خفد و حسد ساده مسد •
غبره و بدر باکه هیچ قالمز دوکنور مخزن خدا دیر اوبد • کرم ایلر سک
ایله حاسد که ویرا کا در دو تحفه بجد • که قوبوب دن ذووق دنیایی
سکیجون چکر غم بجد • نعمک آرتسیر اکه لطف ایله سن قبول اول یسون
اوزخه رد • انتقام اتمه کی صفیر بنجی بنده سن اول قبره بوندن اشد •
علاج بودر که بیله سین که • حسد سنک دین و دنیا که ضرر عظیم
اولوب وقهار ربی الم ایله مقابله و خصومت اولدغندن غیری •
اکر حسد دن مراد ک انک جرمانی یا نقصانی ایسه دلائل ایله یا بندر که
سن اکا حسد اتدکجه حقک غبره و انتقامی • اول محسود ک نعمتن
ارتورسه کرک • وانک دولتی آرتدقجه سنک غم وبلا و مصیبک آرتسه
کرک • خصوصا انک اکسلمسی سنک ظنکده نسبه و قوری اعتماد
دلائله یا توسک محال • اما هر ساعت سنک اضطرابک منجد اولسه
کرکدر • و آمدی باری اکا نقصان • وکندکه حضور وکمال و خیر مراد کسه

حسد

حسد دائمه تا که اول آرتیه و سن اکسلمیه سین • توجه و قلب سلیم ایله طاعتدن
غافل میه سین • وقهار عالم خصمک اولمیه • الحسد یاکل الحسنات کما تاکل
النار الحطب بس بو تحقیقدر که اساس الحسنه و افضل العمل معرفتدر • حسد
معرفه و محبت انجون خلق اولان قلبی ضایع ایمکدر • پس دنیا و اخرت ده
یکنه و حضور سزلق حاسد کدر • و افلاس و ضیعه اول فاسد و کاسد کدر
قیل یکفیک من حسد حسودک • انکشاف نوره حین سعودک • والخطاط
قدره وقت صعودک • **الحدیث الثامن والخمسون**
ان العین لتدخل الرجل القبر والجمل القدر قضای و غیری
راویلر در تحقیقا کور ارای قبره دوه یی چولمکه صوقر • یعنی عینک
سمومتی ایله درکه نظر عجب ایله یا قسه آدمی الدرر • و بیورر که اکثر
بنم امتمدن الن قضا و قدر دن صکره عینله در • و بیورر برکسه کندنی
عجبه کا تورر برسنه کورسه • پس ما شاء الله لا قوة الا بالله دسه
عین اکا ضرر و یرمز • و بیورر برقوله الله تعالی اهل و مال و ولد دن و برمز
الا ما شاء الله لا قوة الا بالله دسه اندن افه کورمز • موتدن غیری
یعنی اجل مسمی دن غیری اکا عین دن و غیریدن افه تیمز • واعوذ
بکلمات الله التامات من کل شیطان و هامه و من کل عین لامه دعاسنه •
و هر صباح و اخشام فاتحه و ایة الکرسی و امن الرسول و اخلاص معوذتینه

علامت واو نسخه یی کاپردن
لا اعلم نه دیکدر و نه ایله اولور

ابن سنی اندن راویلر در

وضیاجا بردنه راویلر در

حکیم و بزار و طبرانی تاریخلرنده

حسد

وبسم الله الذي لا يضر مع اسمه شئ في الارض ولا في السماء وهو السميع العليم دعاسنه • هر كه بو جليله او چرك مداومت اتسه عين وسحر و جمله بلا اندن رد اولور مأثور در • وباغچه لرك اشك باشنه ايمك وعين اجوده غسل ايدرلر كه حديثده ثابتدر • ونافع ودافع در • واقوال العين حق حديثنك تحقيقي بودر كه امراض قليله كه روح انساني مهلكه وروحانيتن مضيعه در بعضدر • اما اكبري بعضدر كه كندوكوزي كندينه دكمكدر • يعني كشي خودرا وخودبين وخودغا اولمق مرض مهلكه در • غيرك كوزي غيرك بدنته تأثير ايدر • كندين كورمك كوزي جانبه بل كه دينه تأثير ايدر • كه شيطانه اوزكوزي دكدكجون كافر ومردود ابدا وكدر • العظمة ازاري والكبرياء ردائي فمن نازعني فيهما ادخلته ناري

## الحديث التاسع والخمسون

اغبط الناس عندي مؤمن خفيف الحاذ ذو حظ من صلوته وكان رزقه كفافا فصبر عليه حتى يلقى الله واحسن عبادة ربه وكان غامضا في الناس تحلت منيته وقل تراثه وقلت بواكيه

احمد وترمذي وحاكم وبيهقي ابي امامه دن راويلردر • اما ابن ماجه غامضا في الناس دن لا ينظر اليه بالاصابع كتوررك كانه غامضي صفه كاشفه وتغيير ايدر • اغبط مفعول مقدمدر اولاح افعل كلمه لرندن در



كلم لرندن در • الحاذ خوذدن خفيف الظهر ديمكدر • غامض واضحك ضد يدر مخفي ديمكدر • يعني خلقك بم قمد قي مغبوطي يعني غبطه ومنافسه وتحسر اولنانى اولمق مؤمندر كه آرقه سي يكني اولمه • يعني تعلقات وكثرة قيوددن ظهري عار اولمه • ونازندن استيفاء حظ ايدمجي يعني نصيب وبهره آلمجي اولمه • غفله واهمالدمست لكله قليليه تاقصيله صلوتدن قسمة آلمه • واركان صلوتدن رعايه وتعظيم ايدمه منهياتدن ومفسدات ومكروهاتدن صاقنه • ياخود توجه تام اليله واخلاص كامل اليله قيلمه كورمه تا نمازك فوزني شهود ايدمه • ومعراج مؤمن اولدغني سره واقف اولمه • وتقدمه لذت وصفاسين • وعوض واجرني تحصيل ايدمه • قناعتدن ويرله جك عوضلر قناعت ايتمه كه نسيه بازاريدر • حافظ درعيش نقد كوشكه چون انجور غاندر ادم بهشت روضه دارالسلامدر • نور العلوبدر ايدر يحيى معاذ ديديكه دنياده برجنته وارديركه كنز تلرجنته وغرف مناقب اولمزلر • ديديلركه اول نادر يا ابا محمد ديديكه محبة الله تعالى ولذت ذكره وطاعته وحلاوة مناجاته • كيمياده ايدر بوذوقلرايچك قدر جنته نعمه مختصه وماحضر در • زيرا جنته وما فيها نه اشتها وشهوت نوغا ايدر • ورزقي كفاف اولمه زياده اوليه وكفاسيله قناعت ايدمه يعني دفع

خرد بر دایده جک خشن لباس و بالبس کثیرات خبزله قناعة ایده طعام
نعیس ولباس ملبس آتیمه اللهم اولشیجه دق • واللهک عبادنی احسان
ایده • یعنی اخلاصله وادب وحیا وخشیة اللهی کورکس خدمته ایده
ناس ایچنده غامض ومخفی وذکری خامل اولنه حاضر اولسه دکه کیسه سلیمه
غایب اولسه دکه کیسه [illegible] یعنی وحدنیده حضرت حق قیامتده بعض
قولنه الم اخمل ذکرک دیومنته ایدر • یعنی سنی شهرته افته وکثرته
محنته دوشورب برماغله کوستریلین کرو بهدن اعدم دیر که ابن ماجه
روایتی بو معنادر • وموتی قریب اولنه یعنی موتی اراق کورمیه طول املی
قویه میرانی آزاولنه • واعلای آزاولنه • دنیایه آزیاپشوب مالی واهلی
ازاولدیغندن الحرث السبتون
ادبنی ربی فاحسن تادیبی ابن السمعانی ابن مسعودون راویدر
ربم بنی تأدیب ایدی تادیبم احسان ایدی یعنی تأدیب یقنده
حسن ایکن بکا تأدیبک دخی احسن ایدی • که کاهی زمینی بهارله
تربیه ایدرکی کبی بنی که الطافیله اوتاندردی • تنبیهم ایکن تادی ویردی
فقیر ایکن غنا ویردی • غافل ایکن علوم اولین واخرینله بهره مند • واطلاع
اسرار حقایق اشیا خصوصنده دانشمند ایدی • وکاهی زمینی بهارله تربیه
ایدرکی کبی • تسلیط اعدا وصورت ودع وقطع علاقه ایله تأدیب ایدی

وکاهی بنیه ایات عظامله کمال محتشم وصورت قطعه دلاعجوبه حکمتن اعلام ایدی
وکاهی معراجه دعوت ایدب عرض جمال ایدب الطافنی مبذول ایدی
وعدولریمی مغلوب ایدی • حاصلی بوایکی درلو معامله ایله بنی که
سکر ایله تربیه ایدن نعمتلر ارتوردی • کاه صبرله تربیه ایدی عوضنی
ویردی وشاکرلی اعلا ایدی وشکورلیه وصبورلیه کندوصفتلر ایکین
کان خلقه القرآن حکمنجه بنی صفتی ایله متصف وخلقی ایله متخلق قیلدن •
بونا دیب وتأدیبک نفع عظیمن • ولطف جسیمن • سالک راه بلا اولن
عرفایه افهام ایچون عزیز رؤوف ورحیم ونور کبی بنجه اسمایله قرآن شریفنده
جیبنه تسمیه ایدی • یعنی صفة احمد تین قنا قلوب احد تینی صفتنی
ایله متصف قلوب جیبینی کندوسمعی ایله سمیع بصری ایله بصیر
وتصرف وقدرتی ایله متصرف وقادر ایدی • انجکون نصرت وعزت
وحولم وحلمن کونه بکونه متزاید ومتضاعف قلوب نبوت بوکی التنده
منفرد ایکن فرد واحد حضرتنی • اکا قهار ومحیط صفتن باغلیوب باکرم
اوج سنه ده عالمی قابله دی کنت له سمعا ح ومارمیت واذ رمیت ولکن الله
بشارة واشارتی کافیدر کامر • پس جیبنی مظهر اسم جامع الاسما ایدن
که عالمک وجودنه وکمالات کونیه نک ظهورنه باعث اولان اقتضاء اوصاف
واسما ایکن • انکر حقنده لولاک لما خلقت الکون ودی • وجیبی دخی الخلق منی ودی تأمل ایها المحقق واستبشر ح

وبراعلا تادیب ده بوایدی که رب نزدنی علما دعاسنی جیسندن قبول ایدب
جمع مراتب وجودی و ظل وحقیقتی وفنا وبقابی کیلدردی که قل انما
انا بشر مثلکم یوحی الی بورفرمی تعلیم در • یعنی جسیم دیکل که بحسب العنصر والجسم
والاجتماع الی اللوازم الجسمانیه بنده سزوکبی یم • که لافخر لطین علی طین
طبقتجه من حیث هو خاکک خاکدن فرقی یوقدر • پس صورت انسانیه که
صکره دن کیلمش برعاریتی لباسدر انکله تقیید وتمدح ایدب صورت
بین اولمه • وخلقه بو معنانی بیلدر تاکا لکه باثوب کالاتوکی صورتکک
صانوب حضرت عیسی یه اولان خصائص سکاده ایدب امنک راه
ایدادن جیقمیه • که بلکه صورت حقیقتده یوقدر که وارلغی عجز وضعف
وفنا یله مخلوط در • وتم وفق وضلال جمله تن عالمکدر • اکر بوتقدیرجه
صورتکه باثوب نبوته وکالاتکده شبهه ایدب کندوزه قیاس ایدرسه
واما بنعمة ربک فحدث حکمنجه بعنمی تحدیث ایله که سکا برباقی وارلق
وبرمشم انده نیم وفق وضلال عجز وفنا یوقدر که اول وارلق یوحی
الی سر یدر اول سر که بنم صفتم در • سکا جسمکل اول حقایق قرآنیه
مه حقه • ودقایق اوصاف وعلومه صندوقه اولوب • ظاهرکه جلد
وباطنک مصحفدر • اوشده سکا پیغمبرلکک خلافته بنم بوصفتمله اتصافکله در •
پس فخر ایدرسک سنلکو کدن فنا وبنلکومله بقا اولمغ ایله تمدح

تمدح وتفخر ایله انکجون الفقر فخری • واذا تم الفقر هو الله والانسان والقرآن
توأمان دیدی که احادیث مشهوره در • کام • انکجون بوایکی مضمونیله
عملا انا اکرم الاولین والاخرین علی الله ولا فخر بیوردی • که مسلم انسدن
راویدر • تامل • وتأدیب جسمانیدن درکه فاستقم کما امرت ولا
تقولن لشیئ انی فاعل ذلک غدا الا ان یشاء الله • ولا تجعل یدک مغلولة
الی عنقک ولا تبسطها کل البسط • فتعلک باخع نفسک وطه ما انزلنا
علیک القرآن لتشقی • وعبس وتولی ان جاءه الاعمی • وبوایات عظام
کبی عتاب انکیز • وتعلیم آمیز اولان دلائل اهم تعلیم قبیلندن درجمله سی
جیسنه اشعار لطف ومروت • وافشاء مودت • ودفع غربت • ورفع
الم وکربت • وازدیاد قربت در • عاقبتی اعلا ونصر وفتح ومعراجه منتهی
اولدی • تدانی فاوحاه الی العرش ربه • ونادی تقدم یاوحید مجتبی •
تأنس بناهذا الوصال وذاللقا محب ومحبوب وساعة خلوة • تأدیب
ایله متأدب اولدغندن درکه کونیندن مستغنی ایدی • غرائب افاق
خدمتنه چکلوردکن نان شعیردن مبارک قرنی طوبه بیدی وآی کچردکه
اهل بیت اوجاغه قازغان اصمدی قوتاری تمر وما ایدی • وحضرت
علیه السلام هدیه کلسه بردی عوض وبیردی صدقه آلمزدی یاوان
ویابس دیمزدی بولدغن یردی • خشن وکهنه دیمز بولدغن کیردی •

وجه تامل بودرکه انا اکرم ویمک نفسنه
تفخر انکبن ولا فخر جهاتی تمک ظاهردر
تناقض کورنمزدر وهم الفقر فخری ضعف
تفویض اثبات ادب عذاب بودرکه
بن آکرم مکرم معظم وکریم مطلق وقدیر منا
کاتدن وکریم مطلق وقدیر منا
آدم فخر الکلدر کندیکلکه
فخر یوقدر

۲ بیوردی

۳ وتأدیب

سه ریجان وضعفه ونوار یخ وقرمدی
وسیرش هاریتا مقتضا مذکور در م
وفقا غنی

کاهی حضرت حق بطاسوم زدیو پاپوش پایرده

قفقان یاقارده خادمه خانه خدمتنده

بیلجه باشی قوشاردی دکرمان چکرکن پورله اریاردم ایدردی

خسته اصوردی ومصاب ای تعزیه ومعبر ای تعزیه ایدردی

وادنی قصیر اربه ایکنه یاپاچه سکوکنه دعوت اتسه استنکاف وخلاف

اتمزدی هرنه استسه لادیمزدی لکن کاهی بعض صحابه یه نک

مرادین تاخیر ایدردی که بعضیسی ده شفاعة التسونار اندن ویره بن

تا بعضیسی برمراد وبعضیسی ده مثاب وماجور اوله دیو فتوا ایی

خورکور فردی مسکینی سوردی یارب بنی مسکین ذریت مسکین

الدر مسکینلر حشر ایله دیردی مسکین لکدن مراد فنا ومحو وترک

سوادر لاتعقل هرفقیر حریص مراد دکلدر بیکدن پادشهدن جیسته

آلمزدی جمله یکنظر ایدی آته ودوه یه وحماره بنزدی آردنجه

کمسه یورتمزدی ارقمی ملکاره الی قوک دیرایدی کاهی جوع اختیار اندن

مبارک بطننه طاش باغلاردی حسن خلق وتواضع اول مرتبه

ایدی که بعضی اغوز فقرا سودکلاندن حضرتک مبارک قولاقن اوخشرلردی

بعضیسی ده حضرتک دست شریفنه یاپشوب انلرال چکمیجه حضرت

مبارک الن چکمزدی وحج حجازده یولجه کیدرکن بعضی اعرابی راست

راست کلوب تهمات دنیته دن چوق سؤال ایدردی مفصلا

اشباعله جواب ویردی یول اوزریدر کولکه ده سوملم

وقتی ایکی ایله دیمزدی ذکری چوغدن وسبحی طویل ایدن متساوی

ولغوی یوغدی هوا دن سویلمزدی جمله وحی الهی وانعکاس

نور ربانی ایدی صکونی اطاله وخطبه قصر ایدردی قهقهه وضحک

اتمزدی کفره نک اسلامنه حرصندن وانارک صدکونه جفا اندن محزون

ایکن دائما تبسمده ایدی مبارک بشره سی کوچ ایدی فکری دائم ایدی

طیبی وطاتلویی سوردی رایحه کریهه سومزدی یعنی مباح کورمزدی

لطیفه که خدمتنده خارج اولیا منع وانکار اتمزدی کستاخلق ایدنلر

عذراتسه اکثر حال قبول ایدردی جدا قلبی ایچنده کین وکبر یوغدی

دوستنه ودشمنه قصدی برایدی عذر بلمیناره عذر تعلیم ایدردی

ظاهر بوکنا هه عذرک شورسه دردیردی قولاقی جاریه ای چوغدی

نعمتنده انلره انتفاع وزیاده لک اتمزدی حضرت انس ایدر انک نازک

دستی کبی یومشق دیباوحریر یاپشمدم حتی حضرتک خالاتندن

بعضیسی مشاطه ایمش حضرت سترا حتده ایکن عرق شریفن آلوب

برکلنه سورتمش ایدی اول کلنک وفاتنه دک مسک رایحه سی بدنندن

کتمه مش وانس ایدر پنجه ایام حضرتک خدمتنده اولدم برکره فلان

سمی بچون ادرک یا بچون ایمدک دیدی • حاصلی بر سلطانک که خنده
انک لعلی خلق عظیم دنیله وصف رحمانله متصف • وخلق قرآنله متخلق •
اوله وانک مدّاحی حضرت حق اوله وصف قنده ممکندر • لکن مداح
ارک طغیلی و دخیلی اولمق رجاسنه قوة شعر وبلاغتدن بخر ایکی صد
قصوره یوغن یورمی • بر چار صفحه قصیده یازدی • رحمت الکا که
تکمیل توحید ایچون بر دعا ایده

## الفاتحه

ای مخزن فضائل • ای وجه حقه مظهر • ای مجمع خصائل • مجموع خلقه رهبر •
ای منبع مروت • ای معدن فتوت • ای اصل فیض رحمت • جود وجود پرنور •
خلقک قمودن اکمل • خلقک عظیم وافضل • روحکدر اصل اولّ • جسمک قمودن انور •
ای ظلمتک ضیاسی • ای خسته ارشفاسی • ای غملو اصفاسی • لطفک صبا بار دل تر •
ای در بحر وحدت • اسم یکیس قدرت • مهر سماء غرت • سردار اولنلره سر •
جسمکده نور شرعت • روحکده در طریقت • سرّ کی هو الحقیقه • ای چار سره مظهر •
ای طوطی حقایق • ای بلبل دقایق • ذاتک قمو یه فایق • دنک قمودن انور •
ای عین بحر توحید • اقلیم عشق وتوحید • ای حصن شهر امید • مشکل سکله ایسر •
صدق وصفایه صفه • مهر وفایه قبه • رویک دراجه • ای حبّ حبّه بیدر •
ای مصطفای رحمن • ای مرتضای انسان • ای مقتدای هرجان • ای سرّ روح وپیکر •
ای شمع صبح خضرا • مشکاة بزم اعلی • مفتاح علم اتقی • مصباح قلب حیدر •

قانونه



قانون دینی واضح • اعلام علمی رافع • ای هر بلایه دافع • عرش خدایه دلبر •
ای رافع ضلالت • ای دافع جهالت • مشتاق بر جمالت • اعراض وجسم وجوهر •
کشاف سترّ اوصاف • عشقکله صاف صاف • فانی محیط اولان قاف قاف • عنقای قدر اوزره •
ای سید ممالک • ای دافع مهالک • ای مرشد مسالک • ای رهروانه رهبر •
طبّ قلوب وارواح • صبّ صبای فتاح • فیض فضای لاهوتی • جمله سکا مسخر •
اصلاح هر فسادی • مفتاح هر مرادی • سلطان عدل وداد • مناع صنعه شر •
دستان سرای سلطان • هم بلبل خوش الحان • شاهین دست حنان • ضیاد وهم دلاور •
نه وآخر ظاهر وغیب • نور کدن اولدی ریب • حور وجنانده کی زیب • سندندر مفتخر •
ای عالمینه رحمت • نور هدای امّت • ای رهنمای وصلت • هر عرنه سزاوار •
اولیچه روز محشر • تعسی اوتی به هر سر • طوتیله جمله دلدر • انده سمان اوسویلر •
ای نور عالم دل • ای پیشوای منزل • ای نقش خاتم کل • سندن قمو مصوّر •
ای روح جمله جسمک • ای کنج هر طلسمک • فتّاحی جمله قسمک • بوالقاسم سخاکر •
صراف درّ عرفان • عراف سترّ سلطان • مرآة وجه رحمان • سلطان بحر وبر •
ای شاه ستر وحدت • سالار جند قدرت • شهباز دست قوت • ای نور سعت کشور •
عنوان نصر وفوصت • مهمان رب عزت • چوکان طوب دولت • شفقة الندة داور •
قاپوکده جمله سائل • بغلادِ ساکه محمل • عرض ایده کلدم شکل • جمله ولی پیمبر •

عشقکله دوز افلاک نور کله کل اولور خاک بیتر سنکله هر چاک ای هر شکسته
ای موج بحر بعد ستر وجود ایجد مرسلات ایچره احمد ای جمله بابنه افسر
ای اصل لفظ و معنی بنج درخت طوبی علم لدنه دانا چشم جهانه کوهر
ای اصل عشق و غوغا محبوب لیل اسری یا بکده عرش اعلا کمتر گدای سرور
ای بحر مینه اشفع لطفک قمو به مطمع ای شمس عین مطلع شد مهر و ماه چاکر
فیاض علم رحمن مفتاح کنج عرفان ای خستکانه لقمن غسال هر مکدر
یا سید السریه یا اشرف البریه یا ساتر العریه قسام حوض و کوثر
یا معطی المواهب یا مرشد المراتب یا فاتح المطالب ای مهتر انه بهتر
شوقی الیک غالب دمعی لدیک ساکب یا نور بخم ثاقب یا ضوء مهر انور
روی تو قبلهٔ دل کوی تو نجم منزل حلال جمله مشکل ای بی بدل سخنور
از قطرهٔ تو یم بود عمان در و چو نم شد بی تو جهان شد عالم ز تو منور
عشت بپایه کم در سیرت ای مکرم لوحت مایه کم یک کاغدت ز دفتر
علام علم اسما فتاح سر اوحی ای اسم و سم مسما اوصافله برادر
سر چشمهٔ معارف سر رشتهٔ عوارف سردار جمله عارف ای اصل مایه و مز
شر عکدر رمؤتد ذ انکدر رمؤتد یا بدک بنا مشتد محکمدر رمستور
ستر و جمال و عزت رمز جلال و هیبت غمز نهان قدرت سندن قمو محرر

فصله

فیضکدن الدعیسی موتایی قیلدی احیا بیضا ید اولدی موسی نورک ایله سراسر
از کحل خاک آن پای بکشاد چشم ذی رای از نطق شکر افزای پر مصر و دین
از مکر جشمت آهو درکوه کفته یاهو از زلف تو سیهرو افتاده مشک و عنبر
قوس قضای ابرو قوس یلی در بهرسو اول موی عبهرین بو عقل آلور آدم آذلار
اول حبب خال دلجو انکله دامکن مو در نرجس چشم جادو طوب قضای کمتر
ای صاحب مثانی ای ثانب المبانی یوسف اولوی ثانی محبوب رب اکبر
عاشق اکا زلیخا ساکه جمیع اشیا بلکه خدا تعالی ای انبیا به سرور
او لمه ایدی نورک حسنی او لمزدی حورک ای اصلی هر سرورک جمله صفایه مصدر
ای مقتدای ارواح ای نور طل و اسباح ای مفلحانه مفتاح کشتی دینه لنکر
علمک قدر الهی تفخیم قیل کماهی اول نور مهر و ماهی هر شیده قیل مصور
اصحاب نجم هادی بولسون بکل نادی رضوانله مرادی اولنجه روز محشر
لاسیما اول اعلام اول چار رکن اسلام بولسون نهر اکرام یارب بکل محضر
یا شافع المعاصی اشفع وکن مناصی اذ یؤخذ النواصی کمالی سواک مفخر
مجرم فنی دوشبدی راهی عجب شاشبدی حد دن کناه اشبدی بیچاره قالدی مضطر
عاجز درشکسته زنجیر غله بسته مست و تخیف و خسته حیران و دنک و سرسر
بر قطره اکه کافی بلکه جهانه وافی یا شافی یا معافی خستکدر ای مشافی
ای جمله باش تاجی ذرک جهان خراجی
شیخی دوشبدراجی اجوکدر انمل استر

87

وانك لعلى خلق عظيم

ابن عباس ومجاهد دين عظيم لا دين احب الى ولا ارض عند منه وهو دين الاسلام الحسن
هو آداب القرآن سئلت عائشة عن خلقه ﷺ فقالت كان خلقه القرآن قتادة هو ما كان
فيها تمر به مرا لله وينتهي عنه في نهي الله والمعنى انك على الخلق الذي امرك الله به في القرآن
وقيل سمي الله خلقه عظيما لانه امتثل تاديب الله اياه بقوله خذ العفو الخ ورونيا
عن جابر انه ﷺ قال ان الله بعثني لتمام مكارم الاخلاق وتمام محاسن الافعال اخبرنا عبد
الواحد المليحي عن عن عن مالك سمعت البرا يقول كان عليه السلام احسن الناس وجها واحسنهم
خلقا واخبرنا عبد الله عن محمد الجوزجاني عن عن عن انس خدمته ﷺ عشر سنين
فما قال لي اف قط وما قال لشيء صنعته لم صنعته ولا لشيء تركته لم تركته وكان من احسن الناس
خلقا ولا مست خزا ولا حريرا ولا شيئا الين من كفه ﷺ ولا شممت مسكا ولا عطرا
كان اطيب من عرقه ﷺ عن عن عبد الله بن عمرو انه ﷺ لم يكن فاحشا ولا متفحشا
وكان يقول خياركم احسنكم اخلاقا عن عن عن انس ان امرأة عرضت لرسول الله ﷺ فخشي كونه

2 طريق من طرق المدينة فقال لها يا ام فلان اجلسي في اي سكك المدينة شئت
اجلس اليك فجعلت تقعد اليها ﷺ حتى تقضي حاجتها اخبرنا عبد الواحد المليحي عن عن عن
ان كانت الامة من اماء اهل المدينة لتأخذ بيد رسول الله ﷺ فتنطلق به حيث شاءت
اخبرنا هو عن عن انس انه ﷺ كان اذا صافح الرجل لم ينزع يده من يده حتى يكون هو الذي ينزع عنه
ولا يصرف وجهه عن وجهه حتى يكون هو الذي يصرف وجهه عن وجهه ولم ير مقدما ركبتيه بين يدي
جليس له اخبرنا عن عن عائشة ما ضرب ﷺ بيده شيئا قط الا ان يجاهد
2 في سبيل الله ولا ضرب خادما ولا امرأة اخبرنا عن عن انس كنت امشي مع ﷺ وعليه

اخاف ان نغضب الله فنغضب لا تغضب فقال اما علمت
ان اخر كلام الرسول حين وفاته
الصلوة وما ملكت ايمانكم

وعليه برد نجراني غليظ الحاشية فادركه اعرابي فجذبه بردائه جذبة شديدة
حتى نظرت الى صفحة عاتق رسول الله ﷺ قد اثرت به حاشية برده من شدة
جذبته ثم قال له يا محمد مر لي من مال الله الذي عندك فالتفت اليه ﷺ فضحك
ثم امر له بعطاء اخبرنا عن عن ام الدرداء تحدث عن ابي الدرداء
عنه ﷺ ان اثقل شيء يوضع في ميزان المؤمن يوم القيمة خلق حسن وان الله يبغض
الفاحش البذيء اخبرنا عن عن ابي هريرة عنه ﷺ انه سئل عن اكثر ما يدخل
الناس النار فقالوا الله ورسوله اعلم قال فان اكثر ما يدخل الناس النار الاجوفان
الفم والفرج انه سئل عن اكثر ما يدخل الناس الجنة قالوا الله ورسوله اعلم قال فان اكثر
ما يدخل الناس الجنة تقوى الله وحسن الخلق عن عن عن عائشة قالت سمعته ﷺ
يقول ان المؤمن ليدرك بحسن خلقه درجة صائم الليل وقائم النهار

الحمد لله رب الارباب والصلوة على خير من اوتي الحكمة وفصل الخطاب وعلى
آله واصحابه المهتدين الى سبيل الصواب اما بعد فقد وقف وحبس هذا
الكتاب مرحوم ومغفور له سلطان احمد خان طاب ثراه نك قزي
خان زاده سلطان اوغلي بقاش پاشا زاده الحاجي عبد الباقي بك خالصا
لوجه الله العظيم وراجيا الى رحمة ربه الغفور وطالبا لثوابه العميم
وهاربا من عذابه الاليم كما قال الله تعالى يوم لا ينفع مال ولا بنون
الا من اتى الله بقلب سليم وشرط الوقف

حين سوى حق
انما لك يحق الله
الذي هو الصلوة
ومن اراد ان يعفو عنه
من فوقه فليعف
عن ذنب من دونه
اعف اهله وعبيده
اللهم قدس سره الغفور
حين التقديس

بسم الله الرحمن الرحيم

ثم انزل عليكم من بعد الغم امنة نعاسا يغشى طائفة
منكم وطائفة قد اهمتهم انفسهم يظنون
بالله غير الحق ظن الجاهلية يقولون هل لنا
من الامر من شيء قل ان الامر كله
لله يخفون في انفسهم ما لا يبدون لك يقولون
لو كان لنا من الامر شيء ما قتلنا ههنا قل
لو كنتم في بيوتكم لبرز الذين كتب
عليهم القتل الى مضاجعهم وليبتلي الله

ما في صدوركم وليمحص ما في قلوبكم والله
عليم بذات الصدور

دعاء

يا زكي يا لطيف يا عدل يا مقيت يا كريم يا باسط يا دافع
يا غني يا توّاب يا سلام يا شكور يا ودود يا ظاهر يا فتاح
يا هادي يا حيّ يا جميل يا خبير يا ذا الطول يا صبّار يا صبور
يا رب سخر لنا كل بني آدم وبنات حوا بحق سر هذه الاسماء الحسنى
وبحق محمد الذي انزلت عليه الايات العظام وادفع عنا مكر الماكرين
وسحر الساحرين وكيد الكايدين بمحمد يا ارحم الراحمين

ادفع عنا
شر بني آدم وبنات حوا
وضع يمينك

فهو اعدا يجود واوفنه
انا مستجيب بك يا رسول الله

فهو اعدا يجود واوفنه
والله اشد بأسا واشد تنكيلا
عب
١٠٠

اجبار دن بوعاشق مدينه صوبن ده حضرت رسالت پناهي دافعن كورمزم عالمك
لقمه ده سقمه فرزاردر حلال لقمه تناول الهم بش ايدردم اندن داره يم كوبنه
ارعاد لوق اندر اول حنطه حصير ايلدوكم الحمد حلال درانن تناول ايدم دنو عرض
ايدر ارزه يم قناعت ده رضا جب خير كثير نما اندر زدد كي مدرسه سكز يا شنه اخرت
الله حضرت انكه بيت الملدكه بر مجذوب كيم اخنج عائشه فراكولمق بر محتاج
النه بركاعدد ويرمك بوني اوقي ذو ايرام انلر شمعه يا نه كلدكده اولكا عدد ك
اخنج نور عالي تازه نمش كوردي اوقوفوغي كمي اول شخص مجذوب اوكندي عرض
اولدي دعا بودر

اللهم صل على محمد وعلى آل محمد وهب لنا اللهم من رزقك الحلال الطيب
المبارك ما تصون به وجوهنا عن التعرض الى احد من خلقك واجعل لنا
اللهم اليك طريقا سهلا من غير تعب ولا نصب ولا منة ولا طاعة وجنبنا
اللهم الحرام حيث كان واينما كان وعند من كان وحل بيننا وبين
اهله واقبض عنا ايديهم واصرف عنا قلوبهم حتى لا تتقلب الا فيما يرضيك
ولا تستعين بنعمتك الا على ما تحب يا ارحم الراحمين

للذين احسنوا الحسنى وزيادة ولا يرهق وجوههم قتر ولا ذلة اولئك اصحاب الجنة
هم فيها خالدون والذين كسبوا السيئات جزاء سيئة بمثلها وترهقهم ذلة ما لهم من الله
من عاصم كانما اغشيت وجوههم قطعا من الليل مظلما اولئك اصحاب النار هم فيها
خالدون ويوم نحشرهم جميعا ثم نقول للذين اشركوا مكانكم انتم وشركاؤكم
فزيلنا بينهم وقال شركاؤهم ما كنتم ايانا تعبدون فكفى بالله شهيدا بيننا وبينكم
ان كنا عن عبادتكم لغافلين هنالك تبلوا كل نفس ما اسلفت وردوا الى الله
مولاهم الحق وضل عنهم ما كانوا يفترون قل من يرزقكم من السماء والارض
امن يملك السمع والابصار ومن يخرج الحي من الميت ويخرج الميت من الحي
ومن يدبر الامر فسيقولون الله فقل افلا تتقون فذلكم الله ربكم الحق فماذا
بعد الحق الا الضلال فانى تصرفون كذلك حقت كلمة ربك على الذين فسقوا
انهم لا يؤمنون قل هل من شركائكم من يبدؤا الخلق ثم يعيده قل الله يبدؤا
الخلق ثم يعيده فانى تؤفكون قل هل من شركائكم من يهدي الى الحق قل الله
يهدي للحق افمن يهدي الى الحق احق ان يتبع امن لا يهدي الا ان يهدى فما لكم
كيف تحكمون وما يتبع اكثرهم الا ظنا ان الظن لا يغني من الحق شيئا ان الله
عليم بما يفعلون وما كان هذا القرآن ان يفترى من دون الله ولكن تصديق
الذي بين يديه وتفصيل الكتاب لا ريب فيه من رب العالمين ام يقولون افتراه
قل فاتوا بسورة مثله وادعوا من استطعتم من دون الله ان كنتم صادقين
بل كذبوا بما لم يحيطوا بعلمه ولما يأتهم تأويله كذلك كذب الذين من قبلهم
فانظر كيف كان عاقبة الظالمين ومنهم من يؤمن به ومنهم من لا يؤمن به
وربك اعلم بالمفسدين وان كذبوك فقل لي عملي ولكم عملكم انتم بريئون
مما اعمل وانا بريء مما تعملون ومنهم من يستمعون اليك افانت تسمع الصم
ولو كانوا لا يعقلون ومنهم من ينظر اليك افانت تهدي العمي ولو كانوا لا يبصرون
ان الله لا يظلم الناس شيئا ولكن الناس انفسهم يظلمون ويوم يحشرهم كان
لم يلبثوا الا ساعة من النهار يتعارفون بينهم قد خسر الذين كذبوا بلقاء الله
وما كانوا مهتدين وامرهم الوقوف على الحي والموتى تحريرا في اوائل خمس من جمادي الاخر
سنه اسبع ومائة والف

بعد الصلاة

اللهم رب على حتى اتوب واعصمنى حتى لا اعود اللهم عرفنا نعمك بدوامها وازديادها
ولا تعرفنا نعمك بزوالها ونقصانها اللهم رب انعمت فزد وادم ولا تسلب
اللهم صغر الدنيا فى عينى وعظم جلالك فى قلبى ووفقنى على مرضاتك وثبت
قلبى على دينك واجعلنى وجيها فى الدنيا والاخرة واجعلنى للمتقين اماما
ربنا اغفر لنا ولاخواننا الذين سبقونا بالايمان اللهم ادخلنى فى قلب الانسان
الكامل اللهم ادخلنى فى عبادك الصالحين اللهم بارك لى فى دعاء الصالحين

برحمتك يا ارحم الراحمين

وصلى الله على سيدنا محمد وعلى آله وصحبه اجمعين

يا ظاهر يا قادر يا ظاهر يا باطن يا لطيف يا خبير هو الحى لا اله الا هو يوم ينفخ فى الصور
عالم الغيب والشهادة وهو الحكيم الخبير شديد العقاب ذو الطول لا اله الا هو اليه المصير

سبحان ربك رب العزة عما يصفون وسلام على المرسلين والحمد لله رب العالمين

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА
„СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ" - БЕОГРАД
II Б. Бр. 43.756